

Torsdag den 7. november 2024 (D)

1

15. møde

Torsdag den 7. november 2024 kl. 10.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 9:

Forespørgsel til statsministeren om regeringens værdipolitik med fokus på de udfordringer, der følger af indvandringen.

Af Mikkel Bjørn (DF) m.fl.

(Anmeldelse 05.11.2024).

2) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 10:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks tilslutning på mellemstatsligt grundlag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1356 af 14. maj 2024 om indførelse af screening af tredjelandsstatsborgere ved de ydre grænser og om ændring af forordning (EF) nr. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 og (EU) 2019/817 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1349 af 14. maj 2024 om indførelse af en grænseprocedure for tilbagesendelse og om ændring af forordning (EU) 2021/1148.

Af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek).

(Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 11.10.2024. Betænkning 05.11.2024).

3) Eventuelt: 2. behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov om ændring af lov om spil og lov om afgifter af spil. (Nye regler for almenyttige lotterier og liberalisering af landbaseret bingo).

Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).

(Fremsættelse 02.10.2024. Omtrykt. 1. behandling 10.10.2024. Betænkning 06.11.2024).

4) 2. behandling af lovforslag nr. L 32:

Forslag til lov om indgåelse af aftale mellem Kongeriget Danmark og Kongeriget Sverige om visse skattespørgsmål.

Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).

(Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 11.10.2024. Betænkning 05.11.2024).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 63:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek).

(Fremsættelse 24.10.2024).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 49:

Forslag til lov om Nimbi GameLab – Danmarks Institut for Spiludvikling.

Af kulturministeren (Christina Egelund, fg.).

(Fremsættelse 03.10.2024).

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 50:

Forslag til lov om anlæg af en formidlingsbygning m.v. på fortidsmindet Nyborg Slot.

Af kulturministeren (Christina Egelund, fg.).

(Fremsættelse 03.10.2024).

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 7:

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks Innovationsfond, lov om teknologi og innovation, lov om offentlige forskningsinstitutioners kommercielle aktiviteter og samarbejde med fonde og lov om Danmarks Grundforskningsfond. (Justering af Danmarks Innovationsfonds opgave med forskningsfaglige vurderinger for andre ministre, ophævelse af regler om innovationsmiljøer, fastsættelse af godkendelsesperiode for godkendte teknologiske serviceinstitutter m.v.).

Af uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund).

(Fremsættelse 02.10.2024).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden

Formanden (Søren Gade):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser, og på baggrund af de mange fremsættelser vil jeg undlade at læse titlerne op; jeg nævner alene numrene:

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Lovforslag nr. L 84 (Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Ændring af regler om udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter m.v. samt supplerende bestemmelser til batteriforordningen)).

Social- og boligministeren (Sophie Hæstorp Andersen):

Lovforslag nr. L 85 (Forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn. (Ophør af Social- og Boligstyrelsens auditfunktion)).

Lovforslag nr. L 86 (Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v. (Nedlæggelse af Center for Boligsocial Udvikling som følge af opgavebortfald m.v.)) og

Lovforslag nr. L 87 (Forslag til lov om ændring af barnets lov og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Ændring af underretningsbestemmelse og præcisering af målgruppe for hjælp og støtte til børn og unge med nedsat funktionsevne m.v.)).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Lovforslag nr. L 88 (Forslag til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. (Opgavebortfald på indenrigs- og sundhedsområdet)).

Ældreministeren (Mette Kiergaard):

Lovforslag nr. L 89 (Forslag til ældrelov),

Lovforslag nr. L 90 (Forslag til lov om lokalplejehjem),

Lovforslag nr. L 91 (Forslag til lov om ældretilsyn),

Lovforslag nr. L 92 (Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om socialtilsyn og forskellige andre love. (Ændringer som følge af ældreloven, lov om ældretilsyn og lov om lokalplejehjem)) og

Lovforslag nr. L 93 (Forslag til lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v. (Finansiering af støttede friplejeboliger, forhøjelse af årlig bevillingskvote, afhændelse af friplejeboliger, sale og lease back-aftaler, forbud mod afvisning af borgere, fastsættelse af afregningspriser, ændringer som følge af ældreloven m.v.)).

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Lovforslag nr. L 94 (Forslag til lov om ændring af lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø, lov om Danmarks Evalueringsinstitut og forskellige andre love. (Opgavebortfald på Børne- og Undervisningsministeriets område m.v.)) og

Lovforslag nr. L 95 (Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven. (Ændring af regler om bedre fordeling af børn i daginstitutioner og obligatorisk læringstilbud)).

Kulturministeren (Christina Egelund, fg.):

Lovforslag nr. L 96 (Forslag til lov om ændring af lov om museumsloven. (Gennemførelse af en museumsreform)),

Lovforslag nr. L 97 (Forslag til lov om ændring af lov om Kulturministeriets kulturaftaler med kommuner m.v. og om regionernes opgaver på kulturområdet, museumsloven, lov om musik og forskellige andre love. (Opgavebortfald på Kulturministeriets område)) og

Lovforslag nr. L 98 (Forslag til lov om ændring af lov om musik, folkeoplysningsloven og lov om folkehøjskoler. (Styrket gennemsigthed i tilskudsadministrationen m.v.)).

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Lovforslag nr. L 99 (Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Mulighed for med henblik på behandlingen af opholdstilladelser på Færøerne og i Grønland at sætte regler om gebyr og registersamkøring i kraft samt for at delegerer kompetencen til at udstede langtidsvisum til en færøsk myndighed m.v.)).

Kenneth Fredslund Petersen (DD) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 33 (Forslag til folketingsbeslutning om at fjerne den periodiske afgift på veterankøretøjer).

Nick Zimmermann (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 34 (Forslag til folketingsbeslutning om en genvurdering af en række personer, der modtager førtidspension).

Mikkel Bjørn (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 35 (Forslag til folketingsbeslutning om afvisning af asylansøgninger ved snyd i offentlig transport),

Beslutningsforslag nr. B 36 (Forslag til folketingsbeslutning om et bredere forbud mod polygami) og

Beslutningsforslag nr. B 38 (Forslag til folketingsbeslutning om at forhindre, at udenlandske ægteskaber mellem voksne og mindreårige anerkendes i Danmark).

Katrine Daugaard (LA) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 37 (Forslag til folketingsbeslutning om, at offentlige sociale tilbud omfattes af årsregnskabsloven).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Kl. 10:00

Samtykke til behandling

Formanden (Søren Gade):

Det punkt, som er opført som nr. 3 på dagsordenen, kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet.

Det er givet.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 9:

Forespørgsel til statsministeren om regeringens værdipolitik med fokus på de udfordringer, der følger af indvandringen.

Af Mikkel Bjørn (DF) m.fl.

(Anmeldelse 05.11.2024).

Kl. 10:01

Formanden (Søren Gade):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 10:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks tilslutning på mellemstatsligt grundlag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1356 af 14. maj 2024 om indførelse af screening af tredjelandsstatsborgere ved de ydre grænser og om ændring af forordning (EF) nr. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 og (EU) 2019/817 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1349 af 14. maj 2024 om indførelse af en grænsepro-

cedure for tilbagesendelse og om ændring af forordning (EU) 2021/1148.

Af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek).
(Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 11.10.2024. Betænkning 05.11.2024).

Kl. 10:01

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:02

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Der stemmes om forslagens endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 92 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, RV, Jon Stephensen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)) imod stemte 12 (EL, DF og ALT) hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget til folketingsbeslutning er vedtaget og vil nu blive sendt til udlændinge- og integrationsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 2. behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov om ændring af lov om spil og lov om afgifter af spil. (Nye regler for almennyttige lotterier og liberalisering af landbaseret bingo).

Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).

(Fremsættelse 02.10.2024. Omtrykt. 1. behandling 10.10.2024. Betænkning 06.11.2024).

Kl. 10:03

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 2. behandling af lovforslag nr. L 32:

Forslag til lov om indgåelse af aftale mellem Kongeriget Danmark og Kongeriget Sverige om visse skattespørgsmål.

Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).

(Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 11.10.2024. Betænkning 05.11.2024).

Kl. 10:03

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1 og 2, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Så beder jeg dem, som ikke har mere at foretage sig i salen, om at bevæge sig væk, så vi kan fortsætte med dagens dagsorden.

Så fortsætter vi.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 63:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek).

(Fremsættelse 24.10.2024).

Kl. 10:05

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører, jeg byder velkommen til, er hr. Anders Kronborg fra Socialdemokratiet.

Kl. 10:05

(Ordfører)

Anders Kronborg (S):

Kære ærede forsamling, vi behandler i dag L 63. Jeg synes altid, det er noget helt specielt at stå på talerstolen her i Folketinget, når vi netop skal behandle lovforslaget om at tildele borgere noget af det mest værdifulde, som man kan få, nemlig et dansk pas. Der har været en lang sagsbehandlingsproces, der har været PET-check, der har været danskprøver, der har været indfødsretsprøver, og til sidst, i forbindelse med grundlovsceremonien, er der et solidt håndtryk. Det at få et dansk statsborgerskab er som sagt værdifuldt, og det er ikke bare værdifuldt; det er også enestående. Man bliver en del af den

danske familie, vores traditioner, vores værdier og ikke mindst vores demokrati. Man kan stemme til folketingsvalgene, og man kan også stå på stemmesedlerne og blive valgt ind i Folketinget.

Jeg vil ikke, og jeg kommer aldrig nogen sinde til det, uddele statsborgerskaber, som man kan finde sand i Sahara. Det skal være svært at få et dansk statsborgerskab. Derfor er jeg og Socialdemokratiet også helt med på, at vi også skal blive ved med at finkæmme og afsøge virkemidler, så vi er helt sikre på, at dem, der får det her meget værdifulde og enestående pas, lever op til de holdninger og normer, som er kendetegnende ved at være en del af den danske familie: ligestilling mellem mænd og kvinder, klar afstandtagen fra terror og terrororganisationer, fuld accept og anerkendelse af seksuelle minoriteter og en fredelig sameksistens med vores jødiske minoriteter i Danmark.

Når vi kigger ud i det danske samfund, må vi desværre også erkende, at der i øjeblikket er eksempler på noget, jeg vil betegne som at være langt fra at være dansker. Når jødiske medborgere, som vi har lovet at beskytte efter anden verdenskrig, ikke frit og i tryghed kan passe deres universitetsuddannelse på Roskilde Universitet, når vi ser, at terrorledere bliver hyldet, og når vi ser udskamning af seksuelle minoriteter, er vi ude på et skråplan. Derfor er det også meget vigtigt at stille krav til det danske statsborgerskab. Når man får et dansk pas, vil man demokratiet, man tager aktivt del i det danske foreningsliv, man bruger sin ytringsfrihed til at blande sig konstruktivt i debatten, man går ned og stemmer, og man accepterer de spilleregler, der er i vores samfund.

Derfor er jeg også meget glad for, at vi får luget ud i kriminelle elementer, for har man begået noget særdeles strafbart i det her samfund, mord, voldtægt eller forbrydelser med legemsbeskadigelse – listen kan være lang – fortjener man ikke i min verden at blive en del af den danske familie. Der skal man have opført sig ordentligt, man skal have sørget for, at ens børn går i skole, og man skal have været en aktiv og nyttig samfundsborger, der står op om morgenen, passer sit arbejde og deltager i samfundet.

Så er jeg selvfølgelig helt med på, at der kan være borgere, der på grund af handicap, funktionsnedsættelser eller andre ting skal tages et helt særligt hensyn til, og der vil jeg gerne kvittere for det samarbejde – jeg synes i øvrigt gode samarbejde – som vi har i Indfødsretsudvalget, hvor jeg ved, at udvalgets medlemmer hver især bruger rigtig mange timer på at gå i dybden med de her sager, nærlæse dokumenter og nærlæse lægeerklæringer. Sågar ved jeg også, at udvalgsmedlemmer kan finde på at kontakte personer simpelt hen for at få et personligt møde og for at være helt sikre på, at den person, vi giver dispensation til et dansk pas, også er en person, som vi gerne vil have ind i den danske familie.

Vi har et lovforslag foran os med over 1.000 navne på. Socialdemokratiet vil igen gøre sig umage og gøre sig grundige i udvalgsbehandlingen. Offentligheden kan nu se de her navne, og de er jo også velkommen til at gøre opmærksom på det, hvis de har oplevet noget med de personer, som er på lovforslaget. Men vi støtter lovforslaget, gør os umage i udvalget og ser frem til det videre samarbejde om det her lovforslag. Tak for ordet.

Kl. 10:11

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig tre, der har korte bemærkninger. Først er det hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:11

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for en fin tale fra hr. Anders Kronborg side, hvor han taler om gode samfundsborgere og om, at statsborgerskaber ikke skal uddeles som sand i Sahara. Derfor kan det undre, at Socialdemokratiet netop har erklæret deres støtte til et lovforslag, hvor der eksempelvis er en ansøger på, der både har glædet sig over, at bladtegneren Lars Vilks

blev dræbt i 2021, og som i forbindelse med burkalovens vedtagelse har skrevet, og jeg citerer:

De sindssyge folk i Folketinget skal respektere vores religion og kultur. I skal gøre noget mod jeres homoseksualitet i stedet for.

Han har også offentligt skrevet:

Jeg knepper din mor og din søster, mens du kigger. Fuck politiet. Jeg knepper deres mor.

Er det en god samfundsborger ifølge Socialdemokratiet og hr. Anders Kronborg? Er det en mand, der bør tildeles et dansk statsborgerskab?

Kl. 10:12

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:12

Anders Kronborg (S):

Nu var jeg jo en af de regeringsordførere, som talte enormt positivt om det forslag, som Liberal Alliance er kommet med i aftalekredsen, om, at vi netop skal se på, om det er muligt at undersøge nogle af de her borgere yderligere. Jeg vil gerne slå helt fast, at jeg ikke anser det for gode danske værdier at ... Nu skal jeg finde et udtryk, som jeg må bruge fra Folketingets talerstol – det tror jeg faktisk bliver svært, for i forhold til det, den borger siger, er det meget, meget svært, så jeg har sådan set lyst til at sige noget, som jeg ikke må sige, men det kan jeg sige til hr. Mikkel Bjørn inde ved siden af efterfølgende. Men det siger sig selv, at sådan en person er vi jo nødt til at kigge lidt nærmere på i Indfødsretsudvalget. Jeg vil ikke stå og sagsbehandle en person her, men jeg vil sige, at nogle af de udfordringer, som vi jo har haft med det her, bare for at være helt ærlig, handler om, at vi også skal sikre, da det ikke er falske profiler eller andre ting. Men det er noget, som vi skal tage yderst seriøst. Det vil jeg gerne tilkendegive over for hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 10:13

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Bare for en god ordens skyld vil jeg sige, at det var et citat, og derfor lod jeg nåde gå for ret.

Så får hr. Mikkel Bjørn ordet igen. Værsgo.

Kl. 10:13

Mikkel Bjørn (DF):

Jamen det er dejligt, at hr. Anders Kronborg gerne vil tage det seriøst. Men de mange andre gange, vi har behandlet indfødsretsforslag her i salen, og hvor Dansk Folkeparti har stillet ændringsforslag vedrørende folk, der både har sympatiseret med terror og bakket op om jødernes udryddelse og alt muligt andet, har Socialdemokratiet hver gang stemt imod, helt konsekvent. Jeg tror ikke, at der er et eneste ændringsforslag, hvor vi har foreslået, at en person blev taget af på grund af terrorsympatier, had til jøder og homoseksuelle eller noget helt andet, som Socialdemokratiet har stemt for, og derfor er det jo lidt underligt, at ordføreren i dag står og siger, at det er noget, man vil tage meget seriøst og kigge ned i og undersøge nærmere og sådan noget, hvis Socialdemokratiet ikke følger det til dørs ved, selvfølgelig, at fjerne de her mennesker fra lovforslaget.

Kl. 10:14

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:14

Anders Kronborg (S):

Men det er jo en stråmand. Det er jo en stråmand, hr. Mikkel Bjørn, når du påstår, at Socialdemokratiet ikke tager det her seriøst. Vi er med i en aftalekreds, som har strammere regler på indfødsretsom-

rådet, end man havde dengang, hvor f.eks. fru Inger Støjberg sad i ministeriet. Der bliver uddelt færre danske pas nu end dengang, hvor fru Inger Støjberg var minister. Og så er det jo rigtigt, at der nogle elementer i øjeblikket, som kommer ind, og som vi er nødt til at kigge på. Men vi bliver også nødt til at sikre en ordentlighed i sagsbehandlingen, og det er jo derfor, at vi i aftalekredsen tager det her yderst seriøst. Vi har en minister, der har været ude at ytre – det har undertegnede også – at vi er fuldstændig enige i intentionerne i Liberal Alliances forslag. Vi skal bare sikre, at det kan håndteres inden for grundloven.

Kl. 10:15

Formanden (Søren Gade):

Hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 10:15

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til hr. Anders Kronborg for ordførertalen. Jeg er fuldstændig enig med hr. Anders Kronborg i det med, at vi i det danske samfund skal gøre, hvad vi kan for at bekæmpe både antisemitisme, racisme, forfølgelse af mindretal og udemokratiske holdninger. Man kan så diskutere, om den rigtige måde at gøre det på, er ved at stille spørgsmål ved, om folk kan få stemmeret, hvis de har de holdninger, eller ej, eller om det er andre redskaber, man skal bruge for at bekæmpe de tendenser.

Men det, jeg egentlig godt vil spørge hr. Anders Kronborg om, er, at hr. Anders Kronborg siger, at vi ikke skal give mordere og voldtægtsfolk og sådan nogle statsborgerskab. Min oplevelse i Indfødsretsudvalget er jo, at langt størsteparten af dem, der søger en dispensation, er unge mennesker, som på grund af f.eks. beskæftigelseskravet ikke får muligheden for at få de fulde rettigheder i samfundet, altså stemmeret, selv om det er mennesker, der passer deres uddannelse. Men de har bare ikke været i beskæftigelse endnu. Mener hr. Anders Kronborg ikke, at der er en urimelighed i, at vi udelukker de mennesker, som gør, som vi gerne vil have at de gør, og har en god og sund tilgang til at være her i Danmark, fra at kunne opnå de fulde borgerrettigheder?

Kl. 10:16

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:16

Anders Kronborg (S):

Når jeg får en sag i Indfødsretsudvalget om manglende opfyldelse af beskæftigelseskravet for et ungt menneske, går jeg bl.a. ind og vurderer, om det her unge menneske passer sin skolegang. Kan jeg se, at det her unge menneske tager aktivt del i foreningslivet? Det kunne være at være frivillig spejderleder, det kunne være at være frivillig fodboldtræner i den lokale boldklub. Jeg kigger også på, om vedkommende har haft et fritidsarbejde, og så ser jeg ellers på, om det her unge menneske har opført sig godt og solidt og ikke været på kant med loven. Der synes jeg faktisk, at vi har en god mulighed for som politikere at behandle de her sager. Jeg ville være ked af at have for meget uddelegeret til embedsværket på Slotsholmen, der bare kan give gummitempler. Der synes jeg faktisk, at det er meget fornemt, at der sidder folkevalgte politikere, der i overensstemmelse med grundloven laver en individuel sagsbehandling.

Så må vi også huske, at er der nogle unge mennesker, som vi synes ikke skal have statsborgerskab, kan de jo, når de bliver lidt ældre, have levet op til beskæftigelseskravet og søge igen og så få tildelt det danske pas. Så det er jo ikke sådan, at de er udelukket for livstid.

Kl. 10:17

Formanden (Søren Gade):

Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 10:17

Peder Hvelplund (EL):

Det er jo nok der, der er en fuldstændig principiel uenighed mellem ordføreren og Enhedslisten, i forhold til hvad der skal til, for at man f.eks. kan opnå stemmeret. Jeg og Enhedslisten er utrygge ved, at det er forskellige politikeres mavefornemmelse af, hvad de mener man skal opfylde til af kriterier, for det kan jo skifte, som vinden blæser. Der så jeg jo langt hellere, at det var nogle klare og objektive kriterier, man skulle opfylde.

Men jeg vil egentlig godt spørge ordføreren, for ordføreren nævnte også i talen, at man var åben over for at se på nogle nye kriterier, og jeg forstår det også som nogle nye stramninger i forhold til at opnå indfødsret: Er der overvejelser om at lave en ny aftale om indfødsret, og kan ordføreren løfte sløret for det og for, hvilke initiativer Socialdemokratiet i den forbindelse vil forsøge at få indført?

Kl. 10:18

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:18

Anders Kronborg (S):

Først vil jeg gerne sige, at jeg langt hellere vil have, at det er politikere med mavefornemmelser, der sidder og behandler en sag, end embedsmænd med mavefornemmelser, der sidder og behandler en sag. Og ja, jeg kan bekræfte, at Socialdemokratiet gerne ser nogle stramninger, og jeg synes, det vil være rimeligt, at vi første gang tager de drøftelser med vores personer i aftalekredsen og med eventuelle partier, der vil være med i aftalekredsen. Jeg anser det for urealistisk, at Enhedslisten vil være en del af det fine selskab i aftalekredsen, så det ser jeg som spild af tid at drøfte med Enhedslisten.

Kl. 10:19

Formanden (Søren Gade):

Fru Brigitte Klintskov Jerkel, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:19

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Tak. Ordføreren nævner, at mordere og voldtægtsforbrydere ikke skal have dansk statsborgerskab. Det er vi meget enige i. Men i dag er reglerne jo sådan, at bipersoner automatisk får tildelt statsborgerskab, hvis en af forældrene opnår dansk statsborgerskab og barnet opfylder de gældende betingelser for det. Men er man under 15 år, fremgår eventuel kriminel adfærd ikke af de dokumenter, som indgår i sagsbehandlingen. Der er en meget kendt og omtalt case om en person, som fik statsborgerskab som biperson som 16-årig, men som allerede var sigtet for voldtægt som 10-årig og 14-årig og senere hen blev dømt for drab på tre beboere i et boligkompleks.

Det Konservative Folkeparti har lavet et udspil med ni forslag til stramninger på indfødsretsområdet, hvor vi foreslår, at bipersoner under den kriminelle lavalder i de tilfælde, hvor vedkommende er sigtet for eller har begået kriminalitet, før han eller hun er fyldt 15 år, skal forelægges for Indfødsretsudvalget, netop for at undgå de her cases. Så derfor kunne jeg godt tænke mig at høre ordføreren, om det er noget, S kan være med på.

Kl. 10:20

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:20

Kl. 10:23

Anders Kronborg (S):

Det virker jo sådan lidt paradoksalt, at et parti, der for ganske kort tid siden meldte sig ud af en aftalekreds, altså en aftale, de selv havde været en del af, med en begrundelse, der handlede om kriminalitetsregistreret, som vi, der så blev tilbage i aftalekredsen, virkelig har brugt tid på at arbejde på og faktisk er ved at finde en løsning på, nu vil have Socialdemokratiets svar på ni yderligere stramninger. Det havde jo været, synes jeg, ansvarligt – især når man også har ambitioner om at komme i regering – at være blevet i aftalekredsen og været med til dér at drøfte de her stramninger.

Men når fru Brigitte Klintskov Jerkel spørger mig helt konkret, om jeg kan se for mig, at der kunne være tiltag for personer, der er under 18 år, i forhold til det med bipersoner, vil jeg sige, at jeg gerne vil være åben over for, at vi kan se på elementer i den forbindelse. Jeg kunne også godt se for mig, at man kunne gå ind og se på skolefravær f.eks. Vi ved jo, at det ligger i reglerne i loven ved børne- og undervisningsministeren, at har en elev i et kvartal mere end en vis procent fravær i skolen, skal der laves en underretning. Der er faktisk skærpet underretningspligt; det er under strafansvar. Så de data har man jo ude i kommunerne. Men jeg synes først og fremmest, at det er de partier, der gerne vil være med i en aftale og tage ansvar, der kommer til at drøfte det med Socialdemokratiet.

Kl. 10:22

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 10:22

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Tak. Jamen det er jo lidt svært at være en del af, når man bliver smidt ud af en aftale, fordi man bare ønsker at håndhæve den aftale, vi har lavet, om, at kriminelle ikke skal have dansk statsborgerskab. Og der har ministeren flere gange sagt, at man ikke kan garantere, at der ikke er kriminelle på listen. Men jeg lytter mig til, at ordføreren er åben over for at drøfte det, for det her vil jo netop være et værn imod, at personer, som måske allerede er i gang med en kriminel løbebane, ikke bare automatisk får tildelt et statsborgerskab som biperson. Det er jo sådan set det, vi netop ønsker at undgå sker. Så det håber jeg da at S vil være med på, og at vi så på et tidspunkt måske kan forhandle yderligere stramninger af indfødsret.

Kl. 10:22

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:22

Anders Kronborg (S):

Jeg tror, det er meget vigtigt lige at slå fast, også over for dem, der sidder og lytter på den her debat, er det jo ikke er sådan, at hvis ens forældre får tildelt statsborgerskab og man er deres 17-årige søn, der f.eks. har slået en anden mand ihjel i byen, så får man bare helt automatisk statsborgerskab. Straffeattesten bliver tjekket igennem, fra man er 15 år, til man er 18 år, og er der kriminelle forhold, kommer man ikke på lovforslaget, medmindre man får en dispensation.

Men jeg er åben over for – og det vil jeg gerne tilkendegive over for Det Konservative Folkeparti – at vi sammen kan kigge på yderligere stramninger eller huller, der skal lappes.

Kl. 10:23

Formanden (Søren Gade):

Fru Sandra Elisabeth Skalvig, Liberal Alliance. Værsgo.

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Tak for det. Og tak til ordføreren for en fin tale og for at være åben og konstruktiv i forhold til det forslag, som Liberal Alliance er kommet ind med i aftalekredsen.

Ordføreren nævner i sin tale, at der er nogle personer, der har udvist en eller anden form for antidemokratisk adfærd, som ordføreren, ligesom os i Liberal Alliance, ikke ønsker at skulle give statsborgerskab til. Jeg kunne godt tænke mig at høre ordføreren, om ordføreren mener, at den nuværende indfødsretsaftale sorterer de her personer fra.

Kl. 10:24

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:24

Anders Kronborg (S):

Det er jo helt tydeligt, at der er der noget, vi skal have kigget på.

Det er jo også derfor, jeg har sagt meget åbent til Liberal Alliance, at jeg kan se intentionerne i forslaget. Det, jeg synes, der måske skal på som tillæg i forhold til nogle initiativer, som vi kan tage her i Folketinget, er jo, at jeg i virkeligheden synes, at Indfødsretsudvalget og Folketinget spiller en for lille rolle.

I ved selv, og det kan vi jo lige så godt være ærlige omkring, at vi har været nødt til at rykke mødedatoen, bl.a. fordi det har været svært for udvalgsformanden for Folketingets Indfødsretsudvalg at passe udvalget som mødeleder, og det er klart, at skal der til at være personlige samtaler og andre ting, som vi jo har talt om, så er det politikere, der skal holde de samtaler. Det er os, der skal tage ansvaret, og det er vi nødt til at have en aktiv drøftelse med hinanden om i udvalget.

Der kunne jeg godt tænke mig, at et formandskab for Folketingets Indfødsretsudvalg – det gælder hr. Mikkel Bjørn, og det gælder næstformanden for Alternativet – stemplede meget hårdere ind i, at få udvalget til at arbejde endnu hårdere i de her sager, for vi har jo nogle helt unikke muligheder i Folketinget. Det handler bare om at gribe dem. Så synes jeg altså også, at det er en bold, vi skal drøfte om vi kan spille med.

Kl. 10:25

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 10:25

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Tak for svar. Jeg skal bare lige forstå det korrekt. Altså, Socialdemokratiet anerkender, at vi med den nuværende aftale ikke, i hvert fald ikke inden for de retningslinjer, vi har sat op for det, kan frasortere de her ansøgere på en ordentlig måde, og Socialdemokratiet anerkender, at der er brug for nogle værktøjer, for at vi i Indfødsretsudvalget kan tage meget mere stilling til den enkelte ansøger, før ansøgeren kommer på et lovforslag.

Kl. 10:25

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:25

Anders Kronborg (S):

Det er klart, at der er de regler, vi har nu. Det er jo så et temperamentsspørgsmål, om noget skal gøre, at man ikke bliver dansk statsborger. Lad os bare antage, for det er jo en helt konkret case, vi har fået ind i udvalget, at der er en af dem, der står på det her lovforslag, som synes, at Saddam Hussein, den tidligere diktator i

Irak, er en alle tiders person, endda en så alle tiders person, at han har ham på som profilbillede på sin facebookprofil.

Jeg tager afstand fra Saddam Hussein. Det var godt, at vi gik ind og fik ryddet den diktator af vejen, som havde lavet folkedrab. Synes jeg, det er fedt, at der er en, der står på det her lovforslag, som har Saddam Hussein som profilbillede på sin facebookprofil? Nej, det tager jeg da afstand fra.

Kl. 10:26

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kristian Bøgsted, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 10:26

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for det, og tak for talen. Jeg er selvfølgelig glad for at høre ordføreren sige, at man fra Socialdemokratiets side er åben over for at kigge på et efter min mening rigtig godt forslag, der er kommet fra Liberal Alliance, og at man faktisk også er åben over for at kigge på nogle af de forslag, Konservative er kommet med her. Men jeg synes, vi har hørt det her længe, det her med at sige: Lad os kigge på det, og det tager vi i aftalekredsen. Nu hører vi igen, at den snak her foregår i aftalekredsen. Så mit spørgsmål er egentlig bare: Hvornår forventer ordføreren at aftalekredsen kan være på plads med noget, der kan blive meldt ud om? Og hvad er der så af aftaler om nye eventuelle stramninger?

Kl. 10:27

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:27

Anders Kronborg (S):

Der er jo sådan lidt radikal stammedans i hr. Kristian Bøgsted. Altså, undskyld mig, vi har strammere regler nu end dengang, hr. Kristian Bøgsteds partiformand, fru Inger Støjberg, sad i ministeriet. Vi har strammere regler. Hr. Kristian Bøgsted, som jeg kender som en ganske udmærket person og en god samarbejdspartner i Indfødsretsudvalget – jeg har meget godt at sige om hr. Kristian Bøgsted – ved jo godt, at hvis man virkelig vil spille en rolle som parti, bider man til bollen. Så inviterer man sig selv inden for i en aftalekreds. Man har selvfølgelig, og det er helt normalt, nogle krav.

Men jeg kan simpelt hen ikke finde ud af, om Danmarksdemokraterne bare vil blive ved med at sidde nede på bageste række ved siden af Dansk Folkeparti og så komme med de, om man så må sige, synspunkter, som man kan råbe og skrig om her i Folketingssalen, eller om man reelt vil ind og hjælpe med at forandre Danmark til det bedre inde ved forhandlingsbordet. Så inden vi fortsætter den snak, kunne hr. Kristian Bøgsted måske løfte lidt af sløret for, om Danmarksdemokraterne er klar til i lighed med Liberal Alliance at tage ansvar for dansk indfødsret.

Kl. 10:28

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kristian Bøgsted.

Kl. 10:28

Kristian Bøgsted (DD):

»Stammedans« ligefrem – det var et sjovt udtryk. Ordføreren ved udmærket godt, at der er kommet forslag, ordføreren ved udmærket også godt, at man heller ikke bare spiller alle sine kort åbent ud, hvis man vil ind til et forhandlingsbord. Men det kræver også, at man bliver inviteret ind til en forhandling om, hvad der så kan lade sig gøre.

Når jeg spørger om, hvornår ordføreren forventer at man i aftalekredsen kan komme med noget, er det, fordi jeg har hørt de positive

meldinger, der er kommet fra hr. Anders Kronborg, men jeg har så sandelig også hørt de stik modsatte meldinger fra et af de andre partier i aftalekredsen. Det er derfor, jeg spørger ind til, hvornår man forventer at man i aftalekredsen så trods alt bliver enige om noget, så vi kan komme videre med det her.

Kl. 10:29

Formanden (Søren Gade):

Anders Kronborg.

Kl. 10:29

Anders Kronborg (S):

På det møde, vi havde i aftalekredsen i sidste uge – det tror jeg alle fire partier, der er med i aftalekredsen, kan bekræfte – gik ministeren med det samme gik tilbage til sit embedsværk og sagde: Det her får vi undersøgt og kigget nærmere ind i. Aftalekredsen mødes snarest igen, så skal vi selvfølgelig se på, hvad der kan lade sig gøre i forhold til grundloven.

Vi har også samtidig sagt i det parti, jeg repræsenterer, Socialdemokratiet, at vi til fulde kan se os i intentionerne i det her forslag. Det er klart, at ligesom hr. Kristian Bøgsted ikke vil spille med alle sine kort åbne, vil jeg heller ikke. Men jeg vil bare tilkendegive, at jeg meget gerne ser, Danmarksdemokraterne var en del af indfødsretsaftalen.

Kl. 10:29

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger derfor tak til hr. Anders Kronborg fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til hr. Erling Bonnesen fra Venstre.

Kl. 10:30

(Ordfører)

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Da Venstres indfødsretsordfører er forhindret i at være til stede her i salen i dag, har jeg lovet at læse hans tale op på hans vegne.

I dag markerer vi en helt særlig milepæl for jer, som står på lovforslaget om indfødsrets meddelelse. Med lovforslaget bliver I officielt danske statsborgere. Det er noget ganske særligt, og det er meget vigtigt at slå fast, at dansk statsborgerskab ikke er nogens ret. Det er ikke noget, som man får automatisk. Det rødbedefarvede pas og de rettigheder og pligter, der følger med, er den fornemste gave, man som udlænding kan modtage fra det danske samfund. Det er en stor tillids erklæring fra det danske samfund. Derfor er statsborgerskab noget, som man skal gøre sig fortjent til.

Vi har i dag nogle strenge krav, man skal leve op til, og vi har igennem adskillige omgange også strammet op på reglerne for indfødsret. Det har vi i Venstre været med til, fordi vi tidligere har oplevet, at det har været for nemt at få dansk statsborgerskab. Det er ikke holdbart, hvis Danmark fortsat skal være et land og et samfund bygget på demokrati og grundlæggende frihedsrettigheder. For selv om det bestemt ikke gælder alle, er der, særlig før reglerne blev strammet, kommet personer til Danmark, der i nogle tilfælde har fået dansk statsborgerskab, som ikke bidrager til fællesskabet, og som ikke tilslutter sig de spilleregler, som gælder her. Der findes grupper, som ikke fuldt ud tager det danske samfunds værdier til sig. Det skal vi tage alvorligt, for Danmark er ikke bare et areal eller et territorium; vi er et samfund, der er forenet i en fælles historie, en fælles kultur og et fælles værdisæt. Det har alt sammen bidraget til at skabe det gode samfund, som vi på så mange måder har i dag, og det skal vi selvfølgelig værne om.

At der fortsat skal være stramme krav for at opnå statsborgerskab, støtter vi derfor også klart op om. Vi skal fortsat være forsigtige med, hvem der får dansk statsborgerskab, for vi har gjort meget

for, at der ikke kommer mennesker ind i det helt særlige fællesskab, som ikke har fortjent et dansk statsborgerskab. Det kan man desværre nok aldrig fuldstændig garantere, men det er meget vigtigt, at man lever op til både hårdere og strengere krav og hele tiden er klar til at se på reglerne på området.

Man skal kunne det danske sprog; man skal være selvforsørgende; man skal overholde loven; man skal have kendskab til Danmark, danske værdier, dansk historie og meget mere. Det mener vi i Venstre er fair og rimeligt, og for at få det danske pas i hånden, skal man leve op til de her krav og en række andre krav. Derfor er de personer, som står på lovforslaget, ikke kommet til det uden videre. Ved at førstebehandle lovforslaget her i dag kommer vi det et skridt nærmere, at de mennesker nu kan få det danske statsborgerskab. De er kommet igennem det snævre nåleøje, de skal igennem for at blive dansk statsborger, og vi skal også være meget opmærksomme på, hvordan vi udformer det nåleøje og løbende tilpasser det.

Det er positivt, at de ca. 2.000 mennesker, som lovforslaget omfatter, har gjort sig de anstrengelser, det kræver at komme igennem nåleøjet, og selv om lovforslaget ikke er vedtaget endnu, vil jeg på Venstres vegne sige tillykke til dem, der nu ender med at blive statsborgere. Venstre støtter lovforslaget. Og så vil jeg også bare på baggrund af den debat, der allerede har været her, føje til, at man altid skal være klar til, kan man sige, løbende at se på reglerne og stramme op på dem, når der er anledning til det, og det ser jeg da også frem til kan blive tilfældet i den udvalgsbehandling, der så kommer også af det her lovforslag, så man hele tiden kan følge op på det, der er nødvendigt at følge op på. Tak.

Kl. 10:34

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er en kort bemærkning fra hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:34

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg er lidt nysgerrig på, om Venstre, hvis aftalekredsen nu falder fuldstændig fra hinanden og hr. Mohammad Rona og ministeren ikke kan blive enige om noget som helst – sådan kunne man godt forestille sig det endte – og Liberal Alliance derfor som det sidste borgerlige parti ud over Venstre ender med at trække sig fra aftalen, så kan forsvare at stå tilbage som det eneste parti i en aftalekreds med venstrefløjspartier og stemme for at give statsborgerskab flere gange om året til kriminelle, terrorympatisører og folk, der ikke kan tale et eneste ord dansk. For det er jo virkeligheden i dag. Hvis man eksempelvis er statsløs, kan man komme på indfødsretsmeddelelsen mere eller mindre uden at skulle leve op til nogen krav overhovedet.

Kl. 10:35

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:35

Erling Bonnesen (V):

Jamen som jeg forklarede lige til sidst og tilføjede også, synes jeg, det er godt, at man løbende har de her drøftelser og hele tiden er tæt på, hvad det er for en udvikling, der er, og tager stilling til det. Det er også det, jeg hører bliver markeret fra den foregående ordfører, så jeg er sikker på, man i udvalgsbehandlingen får taget en god hånd om de problemstillinger.

Vi skal ikke stå og sagsbehandle her i salen, men det er udmærket, at der bliver rejst nogle af de ting, det er nødvendigt at få set på. Men jeg vil ikke nu stå her og konkludere på det og forholde mig til det. Jeg har stor tillid til, at man med ministeren for bordenden og i

udvalget får taget stilling til de aktuelle ting, der skal tages stilling til.

Kl. 10:35

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 10:35

Mikkel Bjørn (DF):

Det var et meget sådan uld i mund-svar. Altså, der var ikke meget svar i det. Jeg har bare brug for at vide, om Venstre godt kunne se sig selv i en aftalekreds, hvor de står alene tilbage som det eneste borgerlige parti, der skal blive ved med at stemme for de her statsborgerskabslovforslag. Hvad tænker hr. Erling Bonnesen om det?

Kl. 10:36

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:36

Erling Bonnesen (V):

Allerførst vil jeg sige, at jeg er rigtig glad for, at vi har en god og stærk samarbejdsorienteret og resultatorienteret regering med de tre partier, der er der. Så er der en aftalekreds, og de drøftelser, der skal føres omkring det, skal være ved de borde, der er stillet op til det. Det er fint, at der her bliver markeret et punkt, der også skal vendes, men det er ikke her, vi konkluderer noget. Så kan man kalde det uld i mund-svar osv., men det her kræver en meget nøje gennemgang af tingene, så man konkret kan tage stilling til, hvad der skal konkluderes. Det er f.eks. også derfor, man har tre behandlinger i salen.

Kl. 10:36

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kristian Bøgsted, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 10:36

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for det, og tak for ordet. Jeg er egentlig lidt spændt på Venstres position her. Jeg har respekt for, at man sidder i en aftalekreds og skal diskutere ting først og sådan noget, men nu er Liberal Alliance kommet med et rigtig godt forslag. Vi har hørt hr. Anders Kronborg og ministeren udtale sig positivt om det her, og jeg har hørt flere personer fra Moderaterne udtale sig ekstremt negativt om forslaget, men jeg synes egentlig, Venstre har leget lidt gemmeleg her. Så jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre: Hvordan ser Venstre på det forslag, Liberal Alliance er kommet med, også i betragtning af at vi lige har hørt fra hr. Anders Kronborg, at det er noget, man sidder og snakker om i aftalekredsen?

Så kan hr. Erling Bonnesen uden at sige, hvad man snakker om i aftalekredsen, sige, hvordan Venstre ser på det forslag, der er stillet, om at få lavet nogle stramninger?

Kl. 10:37

Formanden (Søren Gade):

Hr. Erling Bonnesen.

Kl. 10:37

Erling Bonnesen (V):

Jeg synes, det er helt fair og meget, meget fint, at man her ved førstebehandlingen får rejst de forskellige problemstillinger og spørgsmål, man har. Det er også det, der er meningen. Det er også derfor, man har udvalgsbehandling, og derfor, man har tre behandlinger af et lovforslag, inden det bliver til endelig lov. Det er der, man så får det tygget godt og grundigt igennem, og vi ved jo bare, at der kan være en række forskellige hjørner og vinkler, sådan at vi til

syvende og sidst får vedtaget et lovforslag, som tager hånd om de der problemstillinger.

Hvad er min egen personlige holdning? Jamen det er, at jeg synes, at vi skal tackle de her ting sådan passende og godt stramt. Man skal tage Danmark til sig, som jeg også har markeret i ordførertalen, og man skal kunne tale dansk. Man skal ligesom tage Danmark til sig og sørge for sig og sine, og kan man ikke finde ud af det, er det klart, at man så må forholde sig til det på en anden måde. Så er det måske ikke lige Danmark. Men at de her konkrete problemstillinger bliver rejst, synes jeg er godt, og det bliver taget med i det arbejde, der jo forestår, med lovforslaget.

Kl. 10:38

Formanden (Søren Gade):
Hr. Kristian Bøgsted.

Kl. 10:38

Kristian Bøgsted (DD):

Jeg synes helt ærligt absolut ikke, jeg blev ret meget klogere. Jeg hørte en masse om lovforslaget her, men jeg synes ikke, jeg hørte, hvad Venstres holdning er til det forslag, der er kommet fra Liberal Alliance med henblik på at få strammet reglerne. Er det et forslag, Venstre tager positivt imod, eller er man lodret uenig, ligesom Moderaterne tydeligvis har været det, i hvert fald ifølge det, de har været ude at udtale?

Kl. 10:39

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:39

Erling Bonnesen (V):

Jamen det skal der nok komme svar på i løbet af lovbehandlingen. Det er derfor, vi har tre behandlinger til det. Vi sidder ikke og konkluderer noget nu. Jeg har netop markeret, at jeg synes, det er godt, at alle melder ind med, hvad de har, og at så bliver der taget hånd om det forstået på den måde, at det bliver tacklet sagligt og seriøst og analyseret til bunds. Så kommer der også en konklusion, så om ikke andet kommer der ved anden- eller tredjebehandlingen undervejs i forløbet også et præcist svar fra Venstre på det.

Kl. 10:39

Formanden (Søren Gade):

Fru Brigitte Klintskov Jerkel, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:39

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Tak. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre, hvor Venstre står i forhold til det her med, at det jo er sådan i dag, at bipersoner automatisk får tildelt statsborgerskab, hvis en af deres forældre opnår dansk statsborgerskab. Der er den her problemstilling med, at hvis du er under den kriminelle lavalder, så er det, at du er i gang med en kriminel løbebane, jo ikke en oplysning, der ligesom kommer til at fremgå. Der er jo den her case om den her mand, som fik statsborgerskab som 16-årig som biperson, men faktisk allerede som 10-årig og 14-årig var sigtet for voldtægt og desværre senere hen begik tre drab på nogle ældre beboere i et boligkompleks.

Så kunne Venstre være med på, at vi fremadrettet kigger på, at hvis man som biperson er under den kriminelle lavalder og man er i gang med en kriminel løbebane, så bliver ens sag forelagt for Indfødsretsudvalget?

Kl. 10:40

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Erling Bonnesen (V):

Når man hører om eksempler på nogle, der ikke kan finde ud af at opføre sig ordentligt, komme ind i et spor, tage Danmark til sig osv., så er der god grund til også at få set på det. Derfor synes jeg, det er godt, som jeg også har markeret i de tidligere svar, at man får alle de her eksempler listet op, og så må man bruge den nødvendige tid i den udvalgsbehandling, der kommer nu, på at få det her tygget igennem, sådan at der også kan konkluderes på det. Jeg har også markeret min personlige holdning til det, og den er, at man skal opføre sig ordentligt, for nu at sige det generelt. Kan man ikke finde ud af det, er det nok ikke lige her, man skal være.

Men der er noget jura, og der er noget praktik og nogle forskellige ting, og der kan også være noget helt konkret i forhold til sagsbehandlingen. Nu blev der jo nævnt noget om den kriminelle lavalder osv. Hvilke indsatser skal der til? Men det er ikke sådan, at man bare skal have automatisk statsborgerskab. Det skal vi ind og forholde os mere nøje til. Jeg synes, at det er godt, at vi har de her sager oppe, og at vi kan få drøftet det her godt og grundigt igennem.

Kl. 10:41

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 10:41

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Det håber jeg at jeg skal høre sådan, at Venstre er åben for at drøfte det her forslag, som vi kom med her i september måned. For vi synes faktisk, det er et stort problem, at du netop godt kan være i gang med en kriminel løbebane, inden du faktisk fylder 15 år, og at de oplysninger ikke kommer frem.

Jeg håber jo så, at ministeren på et eller andet tidspunkt vil indkalde alle partier til nogle forhandlinger omkring, hvordan vi ligesom kan stramme op på nogle af de huller, der fortsat er i lovgivningen omkring indfødsret.

Kl. 10:42

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:42

Erling Bonnesen (V):

Jeg synes, at det er forfærdeligt at høre om sådan nogle ting. Vi kan ikke bare lade stå til. Det må vi forholde os til. Jeg har også nævnt, at der kan være en række juridiske eller praktiske ting og andet. Men det er derfor, at vi har et regelbaseret retssamfund. Vi skal passe godt på Danmark. Det tror jeg at vi alle sammen er enige om.

Men vi skal også lige have det her tygget godt og grundigt igennem, sådan at vi ikke træder på en juridisk landmine eller andet på vejen til at få gjort noget ved det. Nu er også det her spørgsmål ligesom på to do-listen i den kommende udvalgsbehandling. Så det ser jeg da også frem til at få drøftet.

Kl. 10:42

Formanden (Søren Gade):

Hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 10:42

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Når nu ordføreren er ordfører for et selverklæret liberalt parti, hvor man jo normalt hylder værdier, som at tanken er fri, ytringsfrihed og det, at man skal have lov til at sige, præcis hvad man vil, inden for lovgivningens rammer, kunne jeg egentlig godt tænke mig at høre ordførerens sådan principielle overvejelser om det forslag, der er kommet fra Liberal

Alliance, som jo også siger, at der her er tale om sindelagskontrol, altså at man ligesom skal kontrollere folks holdninger, før de får adgang til at kunne få stemmeret.

I hvor høj grad er det i overensstemmelse med de liberale principper, som jeg ellers forestillede mig skulle trives i Danmarks Liberale Parti?

Kl. 10:43

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:43

Erling Bonnesen (V):

Som Venstremand, der aldrig har været andet end end Venstremand fuldt og helt, vil jeg sige, at det er klart, at vi hylder frihedsværdierne, og det er jeg glad for lige bliver markeret. Men når vi så når til praktikken i det, har jeg jo personligt udtrykt det på den måde, at når man kommer hertil osv., skal man tage Danmark til sig. Det er der nogen der ikke rigtig kan finde ud af. Og så kommer vi ind i spørgsmålet om den praktiske håndtering af det, som jeg jo allerede har besvaret tidligere. Inden man kan, om jeg så må sige, trykke på ja- eller nejknappen til noget konkret, skal det lige tygges igennem.

I forhold til sindelagskontrol vil jeg sige, at vi jo så er lige præcis helt inde i maskinrummet, hvor der er nogle internationale regler, der skal overholdes, og der er noget jura, der skal på plads. Men min personlige holdning er, at der skal være en stram, kontant tilgang til det, sådan at vi netop også samlet set selvfølgelig passer godt på vores frihedsværdier og passer godt på vores samfund, sådan som jeg også selv har udtrykt det: Man skal tage Danmark til sig, sådan at man bakker op om det samfund, man kommer til.

Kl. 10:44

Formanden (Søren Gade):
Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 10:44

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Jo, men nu er det jo sådan, at nogle af de basale frihedsrettigheder og borgerrettigheder, bl.a. retten til at kunne stemme til et parlamentsvalg i det land, hvor man bor og har fast ophold, er sådan nogle rettigheder, som Venstre ellers tidligere, siden junigrundloven fra 1849, har været med til at udvide; dermed har man også sikret, at flere kunne få adgang til at stemme, altså f.eks. kvinder.

Men her er der jo tale om, at der er en gruppe borgere, som er i landet, og som ikke skal have den rettighed, med baggrund i hvad de tænker og hvad de siger, selv om det stadig væk er inden for lovgivningens rammer. Mener ordføreren, at det er rimeligt, at vi på den måde skal begrænse retten til at stemme, som vi jo ellers har udvidet siden 1849?

Kl. 10:45

Formanden (Søren Gade):
Erling Bonnesen.

Kl. 10:45

Erling Bonnesen (V):

Jamen når man som mig personligt udtrykker, at man skal tage Danmark til sig, så er det jo også sådan lidt bredt og lidt vurderende osv. Når man så skal tage konkret stilling til nogen, der søger om at få statsborgerskab, skal man jo netop sørge for, at retningslinjerne, kriterierne og kravene står snorlige. Derfor er det jo også godt, at det her nu kan blive gjort til genstand for den der grundige udvalgsbehandling, som jeg tidligere har redegjort for. Så jeg vil ikke stå og konkludere her og nu.

Jeg synes, det er godt, at vi får det vendt, sådan at vi kan ende i, at vi følger op på de udfordringer og problemstillinger, som kommer. Man skal, set med mine øjne og med min forklaring, ligesom være klar på at tage Danmark til sig med de gode danske værdier, vi har. Så må vi håndtere de juridiske og praktiske problemstillinger i forbindelse med behandlingen af lovforslaget.

Kl. 10:46

Formanden (Søren Gade):
Fru Sandra Elisabeth Skalvig, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 10:46

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Tak for det. Det var egentlig ikke meningen, at jeg ville stille spørgsmål til ordføreren, men jeg synes ikke rigtig, at ordføreren kom med et konkret svar på det spørgsmål, som hr. Kristian Bøgsted stillede ordføreren. Så derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge ordføreren, om Venstre mener, at man med de nuværende regler får sorteret alle dem fra, som eksempelvis ikke deler vores demokratiske værdier?

Kl. 10:46

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:46

Erling Bonnesen (V):

Sådan umiddelbart vurderet tror jeg da, når nu vi ser, at der stadig væk dukker tilfælde op, som man undrer sig over, at der er god grund til at få set på det. Derfor er det godt, at der kommer den her udvalgsbehandling.

Det er klart, at vi over et længere spand af år, hvor der jo er strammet op på det ad adskillige omgange, har set, at der kommer nogle sprækker eller måske ligefrem nogle huller osv. – i hvert fald noget, man undrer sig over. Derfor er det ganske fortræffeligt, at man får sat de her ting på to do-listen, men det er ikke her og nu, at vi konkluderer på det. Jeg kan give et tilsagn fra os i Venstre på, at vi går konkret ind i og tager stilling til de her ting og medvirker i at få det her sagsbehandlet godt i forbindelse med udvalgsbehandlingen, sådan at vi kan imødegå nogle af de problemstillinger, som bliver rejst.

Kl. 10:47

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 10:47

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Det er stadig ikke et helt konkret svar på mit spørgsmål, så jeg prøver at spørge på en anden måde: Anerkender Venstre, at der er nogle personer både på det her lovforslag og eksempelvis det tidligere lovforslag, som man i hvert fald bør undersøge nærmere i forhold til nogle ting, der er blevet udtalt bl.a. i medierne og på sociale medier, og som vi med de nuværende regler og den nuværende aftale ikke rigtig har mulighed for at kunne sortere fra?

Kl. 10:48

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:48

Erling Bonnesen (V):

Jeg tror da, det er oplagt, sådan som debatten har udfoldet sig nu, og sådan som der er blevet svaret indtil nu, lige at prøve at kigge på det en ekstra gang, når der dukker sådan nogle situationer og beskrivelser op. Det er der god grund til, og det tror jeg også bliver

tilfældet her. Men jeg vil bare ikke stå her og konkludere på det nu. Det ville være helt forkert. Vi skal kigge på det først.

Kl. 10:48

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Erling Bonnesen fra Venstre. Jeg byder nu velkommen til hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 10:48

(Ordfører)

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for det, formand. Det danske statsborgerskab er en gave for mig, og det er det ypperste, man som borger i det her land kan opnå. Som Danmarksdemokraternes indfødsretsordfører vil jeg gerne tillade mig at fremlægge et par bemærkninger angående hele indfødsretsområdet. I Danmarksdemokraterne mener vi helt grundlæggende, at hvis man lever op til de kriterier, som vi i Folketinget har sat op for opnåelse af dansk statsborgerskab, så skal man have mulighed for at opnå dansk indfødsret.

Men i de seneste år er der blevet afdækket en lang række grove fejl på indfødsretsområdet, hvilket har medført, at vi har stemt gult sammen med Det Konservative Folkeparti. Eksemplerne er mange: En somalisk mand, der havde solgt sin datter til seksuelt misbrug, kunne ikke få fratrækt sit statsborgerskab, fordi hans sagsmappe var blevet væk. Indfødsretskontoret havde ikke udført de nødvendige supplerende tjek for at sikre, at ansøgerne på lovforslaget opfyldte beskæftigelseskravene, som ellers er et krav ifølge aftalen om indfødsret, eller om ansøgerne på lovforslaget havde fortiet kriminelle handlinger. I dag kan Indfødsretskontoret fortsat ikke tjekke, om ansøgerne har fortiet kriminalitet, der er begået for lang tid siden, fordi det er slettet fra Kriminalregisteret.

Det ærgrer mig, at vi fortsat ikke kan være sikre på, at de personer, der står på det her lovforslag, ikke har begået kriminalitet. Det er dybt problematisk, for Folketinget har fastsat nogle krav, som vi ikke kan være sikre på bliver overholdt. Det er vigtigt for os i Danmarksdemokraterne, at ansøgerne på den liste, vi behandler nu, lever op til de krav, der stillet for at opnå dansk statsborgerskab.

Derudover bemærker vi i Danmarksdemokraterne, at der lige nu er en diskussion om, hvorvidt man kan stramme reglerne for indfødsret yderligere, så vi kan sikre, at de personer, der står her på lovforslaget, i højere grad deler vores værdier og normer. Det er en diskussion, som vi støtter op om, fordi vi mener, der kan gøres endnu mere for at sikre, at de mennesker, der står på lovforslaget, rent faktisk vil Danmark. Men i forbindelse med denne vurdering er der naturligvis også behov for, at vi tager flere redskaber i brug. Derfor støtter vi i Danmarksdemokraterne også op om, at det skal være muligt for Indfødsretsudvalget at blive forelagt, hvis personer på forslaget om indfødsretsmeddelelse på de sociale medier hylder Hizb ut-Tahrir og Hamas og eksempelvis ønsker at udslutte staten Israel. Det er ret tydeligt, at når man gør sådan noget, hører man ikke til i Danmark. Derfor har vi også i Danmarksdemokraterne foreslået, at hvis man ønsker at blive dansk statsborger, skal man skrive under på, at man ønsker at anerkende staten Israel. Som Jyllands-Posten har kunnet afdække, mener næsten halvdelen af alle muslimer i Danmark, at staten Israel ikke har ret til at eksistere. Så er det jo tydeligt, at det her forslag vil have stor betydning for tildelingen af statsborgerskaber.

Helt generelt trænger der til at blive strammet op. De sidste mange gange, vi har stået her, har jeg som ordfører efterlyst mere villighed fra ministeren til at tage hele indfødsretsområdet mere seriøst, både for dem, der fortjener at være på lovforslaget, og for dem, der ikke skal være der. Derfor vil vi gerne opfordre ministeren til at få indkaldt til forhandlinger på indfødsretsområdet, så vi kan stramme reglerne og skabe ro på området. Og derfor håber jeg, at

den seneste tids diskussion kan skubbe til processen for at få gang i den.

Her til sidst vil jeg gerne påpege, at der er mange personer på det her lovforslag, som er velkomne i landet, og som ønsker at blive en gevinst for Danmark. Stort tillykke til jer med at stå på lovforslaget. Men helt generelt mangler vi i Danmarksdemokraterne at få klarhed over, at de her personer, der står på lovforslaget, lever op til reglerne om ikke at have begået kriminalitet, som vi har fastlagt. Tak for ordet.

Kl. 10:52

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig to korte bemærkninger. Det er først til hr. Anders Kronborg, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:52

Anders Kronborg (S):

Tak for det. Jeg vil gerne starte med helt grundlæggende at kvittere for det, synes jeg, gode samarbejde, som jeg har med hr. Kristian Bøgsted i Indfødsretsudvalget – altid forberedt, altid nuanceret, altid positiv, en dejlig samarbejdspartner.

Derfor står jeg ved det, jeg sagde, om, at jeg godt kunne se, at Danmarksdemokraterne kunne træde ind i en aftale i forhold til dansk indfødsret. Men jeg kunne godt tænke mig, at hr. Kristian Bøgsted kunne blive lidt mere konkret. Selv tror jeg ikke på, at en underskrift på et stykke papir om, at man anerkender det ene eller det andet, nødvendigvis vil hjælpe. For har man et dansk pas stillet i udsigt, der er så værdifuldt og så enestående, så tror jeg sådan set, at det kan få selv den mest hårdkogte terrorist til at skrive under på dit, dut og dat.

Det, der skal til, er ordentlige tjek; det er en indfødsretsprøve, der er ordentlig; det er dansk kundskaber; og så er der selvfølgelig nogle andre elementer. Jeg kunne godt tænke mig, at hr. Kristian Bøgsted blev lidt mere konkret, for var det bare en underskrift på et stykke papir, tænker jeg at vi nok godt kunne finde ud af det.

Kl. 10:53

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:53

Kristian Bøgsted (DD):

Nu skal jeg bare forstå det ret: Mener ordføreren, at jeg skal være mere konkret om, præcis hvordan det skal være udformet, i forhold til om man skal skrive under på et stykke papir eller noget? For ja, man kan da godt skrive under på et papir, men hvis man så samtidig lavede nogle andre opstramninger – det kunne også være en samtale, og at der på en eller anden måde skulle foregå noget mere tjek af, om man har taget værdierne til sig – så er der masser af muligheder for også at få det her indopereret.

Kl. 10:53

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 10:53

Anders Kronborg (S):

Jeg efterlyser lige præcis konkrete forslag, og nu kom der et op, altså det er samtaler. Jeg har det sådan lidt, hr. Kristian Bøgsted: Skal vi nu til at ansætte endnu flere djøfere? I er lige gået til finanslovsforhandling med, at I ville afskaffe næsten 3.000 djøfere. Nu vil du ansætte endnu flere til at tage kaffesamtaler.

Hvis der skal tages samtaler, hr. Kristian Bøgsted, skal det gøres ordentligt; så skal det gøres af politikere, der har skrevet under på, at

de overholder grundloven. Er hr. Kristian Bøgsted klar til, at vi gør det arbejde i Indfødsretsudvalget?

Kl. 10:56

Kl. 10:54

Formanden (Søren Gade):

Jeg kommer med en venlig påmindelse om, at vi ikke bruger direkte tiltale. Ordføreren, værsgo.

Kl. 10:54

Kristian Bøgsted (DD):

Jeg er ikke i gang med at ansætte flere djøfere. Det kan jeg garantere ordføreren for at jeg ikke er. Når vi så kigger på, hvordan det her skal foregå, indgår jeg gerne i en dialog med hr. Anders Kronborg om det: Er det en decideret personlig samtale, vi skal sidde og holde i Indfødsretsudvalget med hver enkelt person? Hvad skal det eventuelt ellers skrues sammen med? Det tager jeg gerne en snak med hr. Anders Kronborg og resten af udvalget om.

Kl. 10:54

Formanden (Søren Gade):

Hr. Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:54

Morten Messerschmidt (DF):

Tak for en fin tale, som jo også af naturlige årsager kredsede om Liberal Alliance, som jeg ikke lige kan se er her, men som jo alligevel fylder lidt i lokalet, fordi man er kommet med det her forslag om at ville screene ansøgere holdninger til demokrati, Hizb ut-Tahrir, osv. Det tror jeg at både ordføreren og undertegnede klart kan skrive under på vil være en god stramning.

Det, som jeg jo godt kunne tænke mig at spørge til, er, om det er nok i forhold til en stramning. Noget af det, som bekymrer mig og Dansk Folkeparti meget, er den konvention, der hedder statsløsekonventionen, som jo gør, at hvis man kommer til Danmark og har fået smidt sit pas væk eller af en eller anden årsag ikke har et statsborgerskab, ja, så har man ret til at få et dansk statsborgerskab, også selv om man ikke overholder de øvrige regler om vandel og kriminalitet osv. Der vil jeg bare høre, om vi er enige om, at når vi forhåbentlig får et borgerligt flertal og får strammet den her aftale, så gælder det altså også, i forhold til at vi skal ud af statsløsekonventionen, at *alle*, uanset hvad de kommer med af baggrund, skal leve op til de stramme krav, vi stiller.

Kl. 10:55

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:55

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for spørgsmålet til hr. Morten Messerschmidt. Jeg er fuldstændig enig i, at hvis man bare kigger på det beslutningsforslag, der er kommet her fra Liberal Alliance, er det et skridt på vejen til at få strammet yderligere op. Men der skal mere til. Nu snakker vi også om de statsløse og konventionerne, og der ved jeg, at Dansk Folkeparti også er enig i, at det har taget rigtig lang tid for regeringen at komme med den ambassadør, som der tales om i deres regeringsgrundlag. Foreløbig har man kun slået en stilling i forhold til at få udfordret og kigget på de her konventioner, så vi rent faktisk kan få strammet op og gøre det nemmere at få kriminelle indvandrere smidt ud af landet.

Kl. 10:56

Formanden (Søren Gade):

Hr. Morten Messerschmidt.

Morten Messerschmidt (DF):

Jo, men jeg tror altså ikke, at vi skal sætte vores lid til et eller andet fatamorgana, som regeringen har sat ind i sit regeringsprogram. Nu forudsætter jeg, at der efter et folketingsvalg, hvor danskerne lige som er vågnet op og har set problemerne med den her regering, er et blåt flertal, og eftersom vi må antage, at vores partier, der jo er uden for den her aftale, også kan lave en ny aftale. Der vil jeg bare gerne vide, om Danmarksdemokraterne og Dansk Folkeparti er enige om, at Danmark selvfølgelig ikke hovedløst skal tildele folk, der kommer hertil uden et statsborgerskab, dansk indfødsret, og at det kræver, at vi træder ud af statsløsekonventionen.

Kl. 10:57

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kristian Bøgsted.

Kl. 10:57

Kristian Bøgsted (DD):

Vi er helt enige om, at vi meget gerne indgår i en samtale og dialog med Dansk Folkeparti, og hvem der ellers måtte være interesseret i det, om, hvordan vi får strammet op på det her og får kigget på, at der ikke bare bliver uddelt statsborgerskaber en masse. Som jeg har læst det, er det altså heller ikke en decideret menneskeret at blive tildelt et dansk statsborgerskab, bare fordi du kommer udefra. Men lad os kigge på det i fællesskab.

Kl. 10:57

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:57

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Nu blev jeg jo lidt nysgerrig på det her med at kigge på det i fællesskab. Altså, er Danmarksdemokraterne åbne for at udtræde af statsløsekonventionen eller er man ikke? Det er sådan set et ja eller nejsspørgsmål, for du kan ikke ændre på de her regler om kriminelles ret til dansk statsborgerskab uden at træde ud af statsløsekonventionen. Så jeg er nysgerrig på at høre, hvad Danmarksdemokraterne mener om statsløsekonventionen?

Kl. 10:57

Formanden (Søren Gade):

Det med direkte tale gælder stadig væk. Ordføreren, værsgo.

Kl. 10:57

Kristian Bøgsted (DD):

Jeg mener absolut, der skal strammes op på området og ændres i konventionerne. Det kan lade sig gøre, det er sket før. Så vi skal have strammet op der.

Kl. 10:58

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 10:58

Mikkel Bjørn (DF):

Okay. Jamen så er det jo, det bliver en smule håbløst, for hvis man som danmarksdemokrat sætter sin lid til en konventionsambassadør, som regeringen har udpeget, så sætter man grundlæggende sin lid til en galionsfigur. Altså, den her ambassadør, som man har udpeget, har jo ingen praktisk betydning. Det er jo noget, man har gjort for at kunne sige, at man gør et eller andet i forhold til konventionerne. Hvis man reelt vil ændre de her regler, er man jo nødt til at træde ud af de regler, som helt specifikt handler om kriminelles ret til

dansk statsborgerskab. Hvorfor er Danmarksdemokraterne overhovedet tilhængere af regler, der handler om kriminelles ret til dansk statsborgerskab?

Kl. 10:58

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:58

Kristian Bøgsted (DD):

Jamen hr. Mikkel Bjørn ved udmærket godt, at vi mener, at der skal strammes op på området, så vi har nemmere ved at komme af med kriminelle indvandrere. Hr. Mikkel Bjørn ved også godt, at det kan lade sig gøre at ændre i konventionerne, men det er ikke det samme, som at jeg sætter min lid til en ambassadør, som regeringen ikke engang har ansat nu – efter 22 måneder.

Kl. 10:59

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne. Jeg byder nu velkommen til hr. Serdal Benli fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 10:59

(Ordfører)

Serdal Benli (SF):

Tak for ordet. Lad mig begynde med at sige et stort og hjerteligt tillykke til jer, der med dette lovforslag kan opnå dansk indfødsret. I har lært det danske sprog, historie, kultur, normer og værdier. Det er et kolossalt privilegie at blive dansk statsborger, og derfor er vejen til det danske statsborgerskab heller ikke nem. Men I har gjort den indsats, som det kræver at komme igennem nåleøjet, og det har I god grund til at være stolte af. Det er en vigtig pligt, at vi passer på hinanden, og uanset om vi måske er uenige om noget, behandler vi hinanden med respekt. Det er jo en hjørnesten i vores demokrati, at vi respekterer hinandens forskelligheder, og det er et demokrati, som vi alle kan være stolte af at være en del af.

Kæmpestor respekt herfra til alle de mennesker, der har brugt tid og kræfter, hvilket det jo kræver at blive en del af det danske fællesskab. Hvor er det glædeligt for os alle sammen. Men det er selvfølgelig særlig glædeligt for de mange mennesker, som nu får dansk statsborgerskab, for Danmark er et rigtig dejligt land at være statsborger i. Det forpligter jo også. At være statsborger i Danmark kommer med en lang række rettigheder, ja, men også en lang række forpligtelser om at være en medborger. Staten Danmark skylder nu jer alle den beskyttelse og al den alvor, en stat skylder sine borgere. Med den beskyttelse kommer også en pligt til at arbejde for det bedste for Danmark og for danskerne. Den pligt håber jeg at I vil tilskrive jer, så vi sammen kan bringe Danmark bedre ind i fremtiden.

Jeg vil slutte min tale med at sige, at SF støtter forslaget. Tak for ordet.

Kl. 11:01

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig en enkelt med en kort bemærkning. Hr. Anders Kronborg, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:01

Anders Kronborg (S):

Tak for det, og tak for en fin tale. I øvrigt tak for det, synes jeg, allerede fine samarbejde, som vi har i Folketingets Indfødsretsudvalg efter kort tid. Det er jo ikke normalt, at vi sådan beskæftiger os med, hvem der kommer til møderne, og hvem der ikke kommer til møderne, men ligesom det er meget fornemt at få et dansk pas, synes jeg jo også, det er enormt fornemt at sidde i Folketingets

Indfødsretsudvalg, hvor man sidder og giver dispensation til dansk pas. Derfor vil jeg også glæde mig over, at vi er begyndt at se SF til udvalgsmøderne. Det har jo længe været efterspurgt, og grunden til, at jeg tager det op her, er, at man i SF jo ikke er bleg for så at mene alt muligt på de sociale medier, men det er trods alt i udvalget, man kan gøre en forskel.

Jeg vil sådan set bare spørge SF: Er det en ny æra, I går ind i, at I nu begynder at komme til møderne i Folketingets Indfødsretsudvalg og tager arbejdet seriøst, eller skal vi forvente, at når ordføreren vender tilbage til sit civile arbejde, for det er jo kun en afløstjans, man har, vil vi se, at SF's stol i Indfødsretsudvalget igen er tom?

Kl. 11:02

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:02

Serdal Benli (SF):

Jeg vil sige, at selvfølgelig tager SF folketingsarbejdet alvorligt. Det gør vi sådan set også i udvalgene. Jeg skal ikke være bagudskuende, men fremadskuende og sige, at selvfølgelig kommer vi fremadrettet også til at deltage i arbejdet, både i Indfødsretsudvalget, men også i arbejdet i al almindelighed i Folketinget, for det er vores pligt, og det vil vi jo på alle mulige måder forsøge at leve op til, hvis det var spørgsmålet.

Kl. 11:03

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 11:03

Anders Kronborg (S):

Det hilser jeg velkommen, for det er jo et utrolig vigtigt arbejde, ligesom det arbejde, der foregår her i salen, er vigtigt. Jeg ved jo, at nogle af dem, der også har stærke holdninger til området, f.eks. er Alternativet og Radikale Venstre, og der kan jeg søreme også se, at stolen er tom for de her partier. Så jeg kunne godt tænke mig at spørge ordføreren, hvad indtrykket af arbejdet egentlig er her den første tid. Tager de partier, ordføreren normalt samarbejder med, det her arbejde seriøst, når de ikke engang gider at komme til førstebehandlingen af det her vigtige forslag, som vi behandler i dag?

Kl. 11:03

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:03

Serdal Benli (SF):

Nu skal jeg jo ikke fra talerstolen her begynde at udstille kollegaer eller partier, men jeg vil sådan set opfordre alle Folketingets partier, også dem, der sidder i Indfødsretsudvalget, til at tage aktivt del i arbejdet. For det er vigtigt, at vi deltager i diskussionerne og debatterne og finder frem til nogle løsninger, uanset hvad det drejer sig om. Min oplevelse er, at det kan blive bedre.

Kl. 11:04

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Serdal Benli fra Socialistisk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Sandra Elisabeth Skalvig fra Liberal Alliance.

Kl. 11:04

Kl. 11:09

(Ordfører)

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Tak for ordet. Ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov. Sådan lyder grundlovens § 44, stk. 1, en enkelt paragraf med enormt stor betydning. Det betyder nemlig, at vi, de 179 medlemmer af Folketinget, har det enormt store ansvar at give den største gave, man kan få, nemlig retten til at kalde sig dansker og blive en del af det bedste og smukkeste fællesskab i verden. Indfødsret er altså ikke noget, man kan trække i en automat. Der er ikke nogen tjekliste, man kan krydse af og så have krav på at blive dansk statsborger. Det er op til os at beslutte; det er op til hver enkelt af os at stemme efter vores egen overbevisning og derfor op til os at vurdere, om de mennesker, der ønsker at blive statsborger i Danmark, også har fortjent det.

Hvorfor besluttede grundlovsfædrene, at det var sådan, det skulle være? Det gjorde de, fordi de ville passe på de liberale værdier, der er selve grundlaget for vores demokrati – respekt for det enkelte menneske uanset køn, hudfarve eller religion og frihed til at tænke, skrive og tale frit og uden frygt for forfølgelse. Det er de værdier og friheder, der kommer under pres, hvis vi bare giver indfødsret til alle, der kan tale dansk og svare på spørgsmål om, i hvilken rækkefølge Olsen-banden-filmene udkom – hvis vi reelt set ikke ved, om vi lukker mennesker ind i vores samfund, som helt inderst inde ikke ønsker det bedste for Danmark, og hvis værdier er det stik modsatte af dem, som vores grundlov hviler på, og som er fundamentet under alt det, vi elsker ved vores land.

Jeg taler ikke om, at vi giver statsborgerskab til personer, der har fået en fartbøde, eller som engang er gået over for rødt. Jeg taler om mennesker, der helt grundlæggende ikke tror på demokratiet, som vil bekæmpe den frihed, vores forfædre har kæmpet for, og hvis værdier hører til i middelalderen og ikke i et frit og lige samfund som det danske. Hvordan sikrer vi, at vi ikke lukker folk ind i det danske fællesskab, som ønsker at undergrave det?

Vores bud i Liberal Alliance er at indføre en form for screeningsproces, hvor vi på den ene eller på den anden måde gennemgår ansøgerne for, om de har skrevet eller sagt noget i den offentlige debat eller på sociale medier, som kunne være en indikation på, at deres værdier ikke flugter med de liberale frihedsidealer – det er mennesker, der derfor forelægges for Folketinget, så vi herinde kan tage stilling til, om det er nogen, vi ønsker skal være danskere med de privilegier, der hører med. Det foreslår vi, fordi vi har respekt for grundloven og intentionen om, at det er Folketinget og kun Folketinget, der kan give statsborgerskab. Det er faktisk meningen, at vi skal tage stilling. Det er ikke en objektiv vurdering. Der findes ingen facitliste for, hvornår man har ret til statsborgerskab. Det er hvert enkelt folketingsmedlem, der skal træffe den beslutning.

Når vi behandler et hvilket som helst andet lovforslag her i Folketingssalen, får vi også bunker af høringssvar, som dygtige og kloge mennesker med forstand på det område har givet, bl.a. for at hjælpe os til at træffe den rigtige beslutning. Men når det kommer til statsborgerskab, ved vi faktisk ikke, om de mennesker, der står på lovforslaget, deler de værdier, vi vægter så højt. Der er ingen høringssvar at læne sig op ad. Så i respekt for grundloven ønsker vi, at vi herinde kan tage det enormt vigtige valg på et oplyst grundlag. Så kan man kalde det for sindelagskontrol, og hvad jeg ellers har hørt af vrøvl den seneste uge, men det er jo det, der er intentionen i grundloven – at folketingsmedlemmerne tager individuel stilling til hver enkelt ansøger på et helt subjektivt grundlag. Jeg synes i hvert fald, at vi har behov for at gentænke den måde, vi tildeler statsborgerskab på, for vi er nødt til at sikre, at de mennesker, vi giver det privilegium at blive dansker, også i hjertet ønsker det bedste for Danmark og vil de værdier, som er selve fundamentet for vores demokrati. Tak.

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig fire med korte bemærkninger. Først er det hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:09

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Nu synes jeg umiddelbart, det er hårdt at beskylde sin egen partiformand for at sige vrøvl, men nu var det jo hr. Alex Vanopslagh, som selv karakteriserede forslaget som sindelagskontrol. Det var det – nu kan jeg se, ordføreren ryster på hovedet. Men til Berlingske sagde hr. Alex Vanopslagh:

»Er det en sindelagskontrol? Jamen det kan du godt kalde det. Vi gør det med fuldstændigt åbne øjne.«

Citat slut. Det er så muligt, at ordføreren betragter det som vrøvl, det vil jeg overlade til et gruppemøde i Liberal Alliance at få afklaret.

Jeg synes, ordføreren åbner for en principiel, vigtig diskussion, nemlig spørgsmålet om forsvaret for de grundlæggende frihedsrettigheder, som jeg går ud fra også er noget, der ligger Liberal Alliance på sinde. Her er der jo altså tale om en grundlæggende borgerrettighed, nemlig retten til at kunne stemme til et folketingsvalg. Der skal jeg bare forstå, hvordan det hænger sammen med liberale værdier, at man vil sidde og være smagsdommer, i forhold til hvad man må tænke, mene og skrive – det var de ord, som ordføreren selv brugte – altså at det var en klar værdi, i forhold til at man skal være smagsdommer, i forhold til hvad man må gøre, for at man kan kvalificere sig til at stemmeret. Er det ikke netop fundamentet i et demokrati, at frihed også er frihed for de anderledes tænkende, og at andre må godt have holdninger, som er stik modsat ens egne, men vi skal have muligheden for at kunne imødegå dem i en åben og demokratisk debat?

Kl. 11:10

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 11:10

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Jeg tror, jeg vil starte med sige, at vi i Liberal Alliance ikke ser et statsborgerskab som en rettighed, som en udlænding, der bor i Danmark har ret til. Det er et privilegium, vi tildeler folk, hvilket betyder, at jeg i princippet synes, folk må tænke og skrive, hvad de vil, så længe det er inden for lovens rammer. Men jeg synes godt, vi kan stille krav til, hvem det er, vi tildeler statsborgerskab. Det er ikke et krav; hvis man bor i Danmark som udlænding, også selv om man er født og opvokset her, har man aldrig krav på at få tildelt et dansk statsborgerskab.

Kl. 11:11

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 11:11

Peder Hvelplund (EL):

Men i Danmark er det jo sådan, at statsborgerskabet hænger sammen med stemmeretten. Man har ikke muligheden for at kunne stemme, hvis ikke man er statsborger, og man har heller ikke muligheden for at kunne stille op til et folketingsvalg. Derfor er det jo ikke bare et eller andet arbitrært begreb, i forhold til om man tager Danmark til sig, eller om man er statsborger. Det handler om en fundamental borgerret til at kunne stemme til et parlamentsvalg i det land, hvor man bor og opholder sig. Derfor er der jo ikke tale om, at tanken er fri, og at man kan tale og skrive og mene, præcis hvad man vil, fordi

det kan få den konsekvens, at de holdninger, man har, gør, at man ikke må deltage i demokratiet. Er det udtryk for en liberal tilgang til et demokrati?

Kl. 11:14

Kl. 11:11

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Formanden (Søren Gade):
Hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 11:14

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Jeg mener jo helt grundlæggende, at vores demokrati og mange af de liberale idealer ligger dybt begravet i vores grundlov, og i vores grundlov står, at der ikke er nogen udlænding, der kan få indfødsret uden ved lov, hvilket betyder, at i grundloven er der lagt op til, at vi skal stille nogle krav, nogle kriterier, altså vi skal sikre, at dem, vi lukker ind i vores fællesskab, også deler de grundlæggende liberale værdier. Og der er et af de privilegier, man får med sammen med et dansk statsborgerskab, at man kan stemme i vores land. Men det er jo op til den enkelte – hvis de gerne vil være en del af vores samfund, må de jo vise os, at de gerne vil være en del af vores samfund, også i forhold til at de deler intentionen om, at vi har et demokrati og har nogle fælles demokratiske værdier.

Kl. 11:11

Mikkel Bjørn (DF):

Det synes jeg er super fornuftigt. Så lad mig spørge om noget andet.

Liberal Alliance har krævet den her værdikommissionsundersøgelse i en eller anden form. Jeg er nysgerrig på noget i forhold til det, for jeg forstår det sådan på Liberal Alliances udmeldinger, at hvis man får de indrømmelser, man har krævet, så vil man atter igen stemme for indfødsretsloven her i salen. Og det betyder jo også, at man ligesom tidligere vil stemme eksempelvis statsløse igennem til dansk statsborgerskab, selv om de måtte være dømt for kriminalitet. Det kunne være voldtægt, det kunne være mord, det kunne være noget andet. Hvorfor vil man det? Og er det korrekt forstået, at Liberal Alliance fortsat vil stemme for dansk statsborgerskab til kriminelle, hvis bare man får de indrømmelser, man har fremsat ønske om?

Kl. 11:15

Kl. 11:12

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:15

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:12

Mikkel Bjørn (DF):

Tak til fru Sandra Elisabeth Skalvig for en rigtig fin tale, som jo repræsenterer nogle helt nye toner i Liberal Alliance, i forhold til hvad Liberal Alliance tidligere har sagt. Det her med at undersøge ansøgers holdninger og værdier er jo noget, Dansk Folkeparti har slået på tromme for i 30 år, i hele vores eksistens, hvor Liberal Alliance meget kontant tidligere har afvist det.

Jeg er nysgerrig på, hvorfor Liberal Alliance eksempelvis under sidste lovforslag stemte imod et ændringsforslag fra Dansk Folkeparti om at tage en person af lovforslaget, som havde sagt:

Israel er nazist. Må Allah brænde ethvert land, der støtter dem. Må Allah brænde enhver bosætter. Må Allah brænde hver eneste leder, der holder kæft. Næste år fejrer vi, om gud vil det, 7. oktober igen.

Hvorfor bakkede Liberal Alliance ikke Dansk Folkeparti op, da vi foreslog sådan en mand taget af lovforslaget, sidste gang vi behandlede indfødsret?

Kl. 11:13

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 11:13

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Først og fremmest vil jeg ikke komme ind på den enkelte sag. Jeg mener ikke, at vi skal sagsbehandle enkeltansøgere i Folketingssalen. Det synes jeg vi skal gøre i Indfødsretsudvalget, hvor jeg med glæde vil drøfte den pågældende sag. Men overordnet set kan jeg oplyse, at det, vi i Liberal Alliance forslår og efterspørger, er, at vi i Folketinget kan vurdere de pågældende ansøgere til statsborgerskab på et ordentligt oplyst grundlag. Hvis man slår en person op på Facebook, der hedder noget som Mohammed eller Ali, eksempelvis, kan man sige, at hvor mange hedder ikke det i Danmark? Hvordan kan vi sikre, det er den rigtige person, der både står på lovforslaget og er knyttet op til en specifik facebookprofil? Det er lige præcis sådan nogle værktøjer, vi efterspørger i Liberal Alliance.

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

For os i Liberal Alliance ser vi den største udfordring i forhold til tildeling af statsborgerskab ligge i, at vi ikke for nuværende går ind og vurderer i forhold til de grundlæggende demokratiske værdier, som hele vores grundlov er bygget op omkring. Det er derfor, at vi har stillet et krav om, at vi ønsker nogle indrømmelser, i forhold til at vi kan frasortere folk, der helt grundlæggende ikke deler vores værdier. Det er noget af det, der allervigtigst for Liberal Alliance.

Kl. 11:15

Formanden (Søren Gade):

Fru Brigitte Klintskov Jerkel, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:15

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Jeg vil egentlig gerne kvittere for, at LA nu melder sig ind i debatten om indfødsret med et forslag. Jeg synes, at det er dejligt, at vi i blå blok kan være fælles om at skærpe kravene til de udlændinge, der gerne vil have et dansk statsborgerskab. Det er noget, som jeg har kæmpet for længe, for det er vigtigt, at vi jo ikke lukker kriminelle udlændinge ind i det danske fællesskab, og det kan regeringen jo ikke garantere at vi ikke gør. For os er det nemlig vigtigt, at vi kun giver dansk statsborgerskab til de personer, der virkelig vil Danmark, og som indretter sig efter vores krav og ligesom har bevist og gør sig umage med, at de virkelig vil Danmark. Det vil jeg gerne kvittere for, altså at LA nu har meldt sig ind i debatten.

Kl. 11:16

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 11:16

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Tak for det, og jeg ser frem til at fortsætte det gode samarbejde med Konservative, også på det her område.

Kl. 11:16

Formanden (Søren Gade):

Hr. Anders Kronborg, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:16

Kl. 11:19

Anders Kronborg (S):

Tak for det. Jeg vil gerne medgive over for ordføreren, at jeg synes, at Liberal Alliances forslag modtog nogle voldsomme tilkendegivelser, da det kom frem. Jeg synes, det var helt utilstedeligt, at man begyndte at sammenligne Liberal Alliances udmærkede forslag med sharialov. Det hører jo absolut ingen steder hjemme.

Jeg er glad for, at vi har en minister og en aftalekreds, der har sagt, at det her vil vi gerne undersøge grundigt. Jeg har i hvert fald ikke hørt, at der er nogen i aftalekredsen, der har været uenige i det på de møder, som jeg har deltaget i. Der har man med rank ryg sagt, at det skal vi have undersøgt.

Når det er sagt, kan det også godt være lidt svært, tror jeg, at løse det hele på den måde. Jeg tror i virkeligheden, at vi skal stå på to ben og sige, at Indfødsretsudvalget skal have nogle flere muskler, så vi her i Folketinget også kan arbejde mere intenst med de her sager. Det vil jeg bare høre Liberal Alliances holdning til, altså i forhold til at vi kræver nogle flere muskler til Indfødsretsudvalget.

Kl. 11:17

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:17

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Som udgangspunkt er vi jo altså åbne og positive over for skærper i forhold til den nuværende indfødsretsaf tale. Men jeg tror, at ordføreren bliver nødt til at uddybe en lille smule mere, før jeg kan sige noget helt specifikt. Jeg synes ikke, at »muskler til Indfødsretsudvalget« lyder af særlig meget, så jeg tror, jeg har brug for nogle flere ord, før jeg ligesom kan sige, hvor det er, vi står henne.

Kl. 11:18

Formanden (Søren Gade):
Hr. Anders Kronborg.

Kl. 11:18

Anders Kronborg (S):

Det, der ligger i intentionen i Liberal Alliances forslag, er, at folk skal screenes meget mere effektivt; vi kender heller ikke helt konturerne af det endnu, for der skal nedsættes et udvalg, der kigger nærmere på det. En screening er jo også at blive klog på en person; det vil også sige samtaler, og det har vi jo drøftet mange gange med hinanden. Jeg synes ikke, det skal være djøffere, akademikere, der skal tage de samtaler. Det skal være politikere, der er valgt af folket, som er repræsenteret i Folketingets Indfødsretsudvalg. Det kræver nogle flere muskler til udvalgsbetjeningen og til hele udvalgets arbejde. Det kræver også, at udvalgsmedlemmerne møder op til møderne, og der vil jeg bare høre: Er ordføreren enig i, at det også kan være en fremgangsmåde?

Kl. 11:19

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:19

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Det er vi overhovedet ikke afvisende over for i Liberal Alliance.

Kl. 11:19

Formanden (Søren Gade):

Så er det hr. Serdal Benli, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Serdal Benli (SF):

Tak til ordføreren for en ganske fin tale. Jeg vil egentlig gerne høre lidt om det her forslag, som Liberal Alliance er kommet med. Jeg kan sådan set godt dele intentionen om, at alle de mennesker, der opnår dansk statsborgerskab eller lever i vores samfund, i den ideelle verden i udgangspunktet deler samme værdigrundlag i forhold til demokrati osv. Men i forhold til det, der sådan set er lagt op til her, tror jeg for det første, det reelt vil have en meget, meget begrænset effekt, i fald man skulle lave den skrabede model i det. I foreslår. Man kan jo bare sige noget andet end det, man reelt tror på, når man så skal søge.

Det, jeg vil spørge om, er, at er der ikke et eller andet grundlæggende, der strider imod det liberale demokrati og også mod nogle af de liberale værdier, som Liberal Alliance repræsenterer, ved at man nu så vil lægge noget skøn ind i det her? Et eller andet sted bliver det også noget sindelagskontrol, man kan komme til at lægge ind her. Har I tænkt igennem, om der kunne være noget grundlovsstridigt i det, I lægger op til med det forslag?

Kl. 11:20

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:20

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Hvis vi skal begynde med det, som ordføreren nævner, i forhold til det her med at man så bare som ansøger til dansk statsborgerskab kan sige noget andet, vil jeg sige, at det her jo ikke handler om, hvad de siger. Det handler om den adfærd, de udviser, bl.a. i den offentlige debat og på sociale medier, og hvis man måske har boet her i 10 år, vil jeg tænke, at det er ret svært, hvis man er antidemokrat, ikke at ytre sig eller på en eller anden måde vise en eller anden form for adfærd, der er antidemokratisk, og som vi så kan bruge som vurderingsgrundlag, i forhold til at vi herinde kan træffe beslutning om, om vi mener, den pågældende person kan tildeles dansk statsborgerskab. Derudover er det jo grundloven, der ligesom siger, at det er Folketinget, alle medlemmer herinde, der skal vurdere, ud fra deres egen overbevisning, om de mener, den pågældende person skal have dansk indfødsret eller ej. Det er jo ikke et embedsværk, der skal lave et skøn. Det er det, der faktisk står i grundloven, vi bare skal til at udføre rent praktisk.

Kl. 11:21

Formanden (Søren Gade):
Serdal Benli.

Kl. 11:21

Serdal Benli (SF):

Nu er det også sådan, at grundloven også giver os nogle grundlæggende rettigheder i form af bl.a. ytringsfrihed. Det håber jeg da er en ret, som Liberal Alliance står vagt om og gerne vil støtte i det her tilfælde. For hvornår er man antidemokrat, eller hvornår er man demokrat nok? Altså, jeg går da ud fra, at hvis en eller anden borger er i opposition til det etablerede system – og det er jo en ret, man har som borger; grundloven giver os jo ret til at have den holdning eller i hvert fald ytre en sådan holdning – ser I så et skisma her, der bryder med nogle af de grundlæggende rettigheder, som grundloven giver os i et retssamfund som det danske, altså hvis vi gå ind og indfører den model, som I lægger op til her?

Kl. 11:22

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:22

tildelt et dansk statsborgerskab, måske skal kunne blive en anelse nemmere at få det.

Kl. 11:25

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Jeg har svært ved at se, hvordan det forslag, Liberal Alliance har fremlagt, skulle være i strid med grundloven, eftersom der i grundloven f.eks. står: Ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov, og at det er Folketingets medlemmer, der ligesom vedtager lovforslagene herinde. Derudover står der også i grundloven, at vi skal stemme efter vores egen overbevisning, så jeg kan ikke se, hvordan vi bryder noget der. Derudover må folk jo tale og skrive frit og have de holdninger, de har lyst til. Men det ændrer ikke på, at vi godt kan stille krav til, hvem det er, vi byder indenfor i vores fællesskab.

Kl. 11:23

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mohammad Rona, Moderaterne. Værsgo.

Kl. 11:23

Mohammad Rona (M):

Tak for det, og tak for talen – en tale, jeg sådan set langt, langt hen ad vejen var enig i, også i forhold til de demokratiske værdier og alle de ting, der blev løftet ind i talen. Jeg vil lige gå tilbage til artiklen med hr. Alex Vanopslagh i forhold til sindelagskontrol. Journalisten spørger, og jeg citerer: »Er det en sindelagskontrol?«. Og jeg citerer igen, hr. Alex Vanopslagh siger følgende: »Jamen, det kan du godt kalde det. Vi gør det med fuldstændigt åbne øjne.«

Så er det her sindelagskontrol, eller er det ikke sindelagskontrol?

Kl. 11:23

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 11:23

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Der står i artiklen, hvis ordføreren læser det op en gang til, at »det kan du godt kalde det«, hvilket betyder, at det jo ikke er hr. Alex Vanopslagh, der siger, at det her er sindelagskontrol. Han svarer journalisten, at hvis du gerne vil kalde det det, må du gerne det.

Kl. 11:24

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 11:24

Mohammad Rona (M):

Ja, og så giver han sådan set journalisten ret i, at det er sindelagskontrol. Det er i hvert fald sådan, jeg læser det. Jeg beklager, hvis jeg læser det forkert sammen med mange andre.

En anden ting, der også står i den artikel, og som jeg syntes også var interessant, var, at længere nede siger hr. Alex Vanopslagh også, at så må man kigge på at lempe på nogle andre krav. Hvad er det for nogle andre krav, som man gerne vil lempe på i indfødsretten?

Kl. 11:24

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 11:24

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Det er korrekt, at hvis vi skærper nogle krav i forhold til at kunne få sorteret nogle af de personer fra, som helt grundlæggende ikke deler vores demokratiske værdier, altså får skærpet noget i forhold til nogle af de udfordringer, vi har i forhold til nogle af de personer, vi ikke ønsker at give statsborgerskab til, så er vi ikke afvisende over for, at vi måske kan kigge på, om der så er andre ting, vi kan lempe en lille smule på, i forhold til at det for nogle, vi gerne ser bliver

Formanden (Søren Gade):

Fru Zenia Stampe, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 11:25

Zenia Stampe (RV):

Jeg vil gerne starte med at spørge ind til et interview, som fru Sandra Elisabeth Skalvig lavede med Politiken for et par dage siden, hvor fru Sandra Elisabeth Skalvig siger, at det er blevet et større problem:

»... gennem det seneste år har vi set, at der er flere og flere, som opfylder kravene til statsborgerskab, men som grundlæggende ikke deler vores værdier.«

Der vil jeg bare spørge: Hvad bygger fru Sandra Elisabeth Skalvig den her udtalelse på? Altså, hvorfra ved ordføreren, at der er flere og flere, som opfylder kravene for at få dansk statsborgerskab, og som ikke deler vores værdier?

Der er jo langt færre, der får dansk statsborgerskab i dag, end der var for bare 5 eller 10 år siden, også langt færre fra de lande, som hr. Alex Vanopslagh og sikkert også fru Sandra Elisabeth Skalvig synes vi skal være særlig optaget af. Så hvad er det helt præcis, man bygger den her meget skråriskre udtalelse på?

Kl. 11:26

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 11:26

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Den bygger jeg på flere forskellige ting, eksempelvis den erfaring, jeg har som indfødsretsordfører i Indfødsretsudvalget, hvor vi jo ligesom får syn for nogle ting, når vi bl.a. læser dispensationsansøgninger osv.

Derudover er det ikke særlig lang tid siden, at der var en glimrende undersøgelse i Jyllands-Posten, hvor man bl.a. gik ind og af-dækkede forskellige ting i forhold til etnisk danske mennesker, altså nogle, der rent faktisk er født som danske statsborgere, og hvor det er deres forældre, der har fået dansk statsborgerskab. Derudover kan man eksempelvis se på nogle af de ting, der foregår i Københavns gader. Rigtig mange af dem, man ser, har allerede dansk indfødsret.

Kl. 11:27

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 11:27

Zenia Stampe (RV):

Jeg synes nok, der er en logisk brist her. For den påstand, ordføreren kom med, var, at der er en større og større andel af dem, der får dansk statsborgerskab, som ikke deler danske værdier. Men det kan man jo gå tilbage og kigge på.

Så vil jeg gerne spørge om en anden ting. Det er, at hvis vi endelig går ind på præmissen om, at vi skal have sorteret ekstremisterne fra, dem, som ikke anerkender det liberale demokrati og frihedstighederne, hvordan kan vi så sikre, at det er alle ekstremister, at det er alle fjender af det liberale demokrati, vi får sorteret fra? Nu var der f.eks. en, der hedder Henriette, som jublede over forslaget og så i sin jubel skrev:

Det er så godt. Grundloven skal omskrives. Islam skal forbydes. Muslimer skal ikke kunne blive danske statsborgere.

Det synes jeg jo er lidt komisk, altså at man kan juble over Liberal Alliances forslag og samtidig tro, at det kan være i tråd med det. Hvordan får vi også sorteret de ansøgere fra? Hvordan undgår

vi, at det her bliver skævvredet, sådan at det er én type ekstremister, men ikke alle fjender af det liberale demokrati, som vi siger nej tak til?

Kl. 11:28

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:28

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Man kan sige, at med det, vi foreslår, vil man kunne sortere i hvert fald størstedelen af problematikken fra. Men det er korrekt, at det ikke vil kunne løse hele problematikken, hvis det er, at en person eksempelvis ikke har en adfærd, der er antidemokratisk, men måske sagtens først kan begynde at have en antidemokratisk adfærd, efter at personen er tildelt dansk statsborgerskab.

Men til at starte med vil man kunne sortere mange af dem fra, for for rigtig mange af dem er det svært ikke at vise en eller anden adfærd, hvis det er sådan, de i bund og grund synes og mener, i over 10 år, mens de er bosat i Danmark.

Kl. 11:28

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Sandra Elisabeth Skalvig fra Liberal Alliance. Jeg byder nu velkommen til hr. Mohammad Rona fra Moderaterne. Værsgo.

Kl. 11:29

(Ordfører)

Mohammad Rona (M):

Op til den her behandling sad jeg faktisk i den forgangne uge og spekulerede lidt over, hvem der egentlig har stået på den her talerstol og talt for statsborgerskab til mig og min familie. På et tidspunkt har jeg og mine forældre været en del af sådan et lovforslag. Det kunne være sjovt at dykke ned i, hvordan verden så ud dengang, tænkte jeg, og det gjorde jeg. Vi taler om 1998/1999, og dengang var lovforslaget fremsat af justitsministeren, som på daværende tidspunkt hed Frank Jensen. Forslaget blev endeligt stemt igennem den 21. april 1999. Men bror og jeg, der var under 18 år, figurerer ikke på listen, og da jeg så det, tænkte jeg: Åh nej, har jeg ikke dansk statsborgerskab? Men det var jo, fordi vi selvfølgelig kom med som bipersoner. To partier stemte imod dengang – Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti. Og hvad skal vi så med den historie?

Jo, jeg synes, det er vigtigt, at nogle af dem, vi taler om herinde i Folketingssalen, også bliver personificeret. Det synes jeg faktisk er vigtigt, når vi kaster rundt med vores argumenter. Det her er jo rent faktisk helt almindelige mennesker. Rigtige mennesker, der kan klare sig så godt i livet, hvis jeg selv skal sige det, at de en dag måske selv kan stå heroppe. Vi har også nogle krav til det her spørgsmål, nogle krav, som faktisk er svære at leve op til. Det var kravene dengang, som mine forældre levede op til, og selv om kravene igen er blevet en varm kartoffel i den varme debat med Liberal Alliance, der senest nu har præsenteret nye krav, så er kravene og reglerne, man skal leve op til, hverken lempet eller blevet nemmere siden 1999, hvor min familie blev optaget på et sådan lovforslag.

Men jeg bryster mig faktisk af, at kravene var og stadig er objektive, så ingen kan fare rundt i vildrede i en labyrint af uvidenhed, fordi det er et arbitrært skøn. Vi hører ofte, at statsborgerskab ikke skal være noget, man trækker i en automat. Der er også nogle, der siger, at det ikke er en ret, men at det er noget, man skal gøre sig fortjent til, og det er jeg jo sådan set fuldstændig enig i. At man vil Danmark, ligesom mine forældre gav det en chance, at man vil samfundet, og at man vil demokratiet er noget, som det er vigtigt for mig at understrege, at Moderaterne også mener. For vi får tit skudt

noget andet i skoene, fordi vi ønsker at justere nogle regler, som rammer forkert, f.eks. unge, der er i gang med en uddannelse.

Det betyder ikke, at vi ikke ønsker, at man vil Danmark; man skal gøre sig fortjent til at blive en del af samfundet. Og jeg kan jo så sige tillykke til de mere end 2.000 medborgere, der efter i dag forhåbentlig kan kalde sig for statsborgere i Danmark. De har i sandhed været på en lang rejse og fortjent det, for sovende til et statsborgerskab i Danmark kommer man ikke. De har alle sammen vist vilje, loyalitet og tillid til det danske samfund ved at leve op til de krav, som vi i Folketinget har stillet og formuleret. I den anledning vil jeg også ønske dem alle sammen et stort tillykke. Når man er kommet så langt, har det også en værdi at blive anerkendt. Vi stemmer naturligvis for forslaget. Tak for ordet.

Kl. 11:32

Formanden (Søren Gade):

Tak til ordføreren. Der er en række korte bemærkninger. Den første er fra hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 11:32

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Hr. Mohammad Rona nævnte i sin tale, at Dansk Folkeparti er det eneste parti, der i dag eksisterer i Folketinget, og som stemte imod den indfødsretslov, hvorpå hr. Mohammad Rona fik dansk statsborgerskab. Det er jeg meget stolt af, ikke fordi hr. Mohammad Rona dermed ville være blevet udelukket fra at få dansk statsborgerskab, men fordi det, hvis du kigger på indfødsretslovsforslagene tilbage i 1999, jo var omtrent 9.000-10.000 mennesker, der på hvert lovforslag meget ukritisk blev tildelt dansk statsborgerskab uden mange af de forudsætninger, der gør sig gældende i dag, som indfødsretsprøve, danskprøve osv. Det er krav, som burde være minimumsforsudsætninger for at kunne få et dansk statsborgerskab.

Jeg er sikker på, at kigger du på de 10.000 navne, vil der sandsynligvis også være terrortilhængere, medlemmer af Hizb ut-Tahrir og andet iblandt dem, og det er selvfølgelig fornuftigt – er hr. Mohammad Rona ikke enig i det? – at sådanne mennesker bliver sorteret fra i processen?

Kl. 11:33

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ordføreren.

Kl. 11:33

Mohammad Rona (M):

Det er jo fuldstændig rigtigt, at de lovforslag, der var om indfødsret tilbage i i hvert fald 1990'erne og frem til 00'erne, jo var noget anderledes end de lovforslag og den indfødsretsaftale, vi har i dag, og jeg er jo fuldstændig enig i, at de krav er skærpet helt vildt i dag. Det synes jeg sådan set er fint, og det støtter vi. Det er jo også derfor, vi er med i en aftalekreds. Jeg ser også, at vi vil være medlem af en aftalekreds i fremtiden. Også hvis vi ikke måtte være i regering, vil vi være medlem der, fordi det er der, man kan gøre en forskel, og det er der, man kan komme ud med sine ting.

Så jeg er fuldstændig enig i, at hvis man sympatiserer med terror eller andet i den dur, skal man ikke have dansk statsborgerskab.

Kl. 11:34

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 11:34

Mikkel Bjørn (DF):

Det er jo glimrende. Jeg vil dermed godt bede hr. Mohammad Rona bekræfte, at han faktisk godt kan forstå, at Dansk Folkeparti tilbage i 1999 stemte imod at vedtage det lovforslag, hvorpå hr. Mohammad

Rona fik dansk statsborgerskab. For hr. Mohammad Rona giver jo selv indtryk af, at han godt forstår, at vi ikke ville være med til at stemme for terrortilhængere, kriminelle osv., også mennesker, der fremgår på lovforslagene selv i dag, og udviser dermed også en forståelse for, at vi også i dag stemmer imod de indfødsretslovforslag, hvorpå der er kriminelle, terrorympatisører og andre. Er det korrekt forstået?

Kl. 11:35

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 11:35

Mohammad Rona (M):

Det er korrekt forstået, at man tilbage i 1990'erne og i hvert fald i starten af 00'erne har givet statsborgerskab til rigtig, rigtig mange mennesker, også mennesker, som jeg i hvert fald også senere i livet har mødt, og som faktisk ikke kunne tale et ord dansk, og det synes jeg sådan set personligt ikke er rimeligt på nogen som helst måde. Kravene er blevet skærpet markant. Det synes vi er fair. Om de skal skærpes endnu mere, er jeg ikke sikker på. Det kommer jo selvfølgelig an på, hvad det er for nogle ting, man gerne vil skærpe. Vi vil gerne være med til at skærpe nogle regler inden for indfødsret, men det skal ikke være af symbolsk karakter.

Kl. 11:35

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Den næste er Brigitte Klintskov Jerkel fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 11:35

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Mange tak. Nu nævner ordføreren selv det her med bipersoner, så jeg kunne godt tænke mig at høre ordførerens holdning til det konservative forslag omkring den her problematik, der er med de her bipersoner, der automatisk får tildelt dansk statsborgerskab, når forældrene opnår dansk statsborgerskab. Så der er jo historier om, at der er børn og unge mennesker, som er startet på en kriminel løbebane og er sigtet, inden de fylder 15 år, og de oplysninger kommer aldrig til at indgå i sagsbehandlingen. Derfor kunne vi jo godt tænke os fra Det Konservative Folkepartis side, at i tilfælde af at man er sigtet for eller har begået noget kriminelt, før man fylder 15 år, bliver de sager forelagt Indfødsretsudvalget, så Indfødsretsudvalget kan tage stilling til det, sådan at man ikke automatisk bliver tildelt statsborgerskab.

Der kunne jeg godt tænke mig at høre ordføreren, om det er noget, ordføreren kunne være med på, for det er jo et problem.

Kl. 11:36

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 11:36

Mohammad Rona (M):

Altså, jeg ville i hvert fald gerne være med til at drøfte den del af det. Jeg ved i hvert fald, at Det Konservative Folkeparti jo er kommet med ni forskellige bud her, så vidt jeg kan huske. Om det lige skal være det med bipersoner under 15 år, som vi kommer til at tage op og diskutere, kan jeg ikke sige nu, men jeg er ikke blankt afvisende over for det. Men vi kan godt tage en god drøftelse om det og også omkring nogle af de andre forslag, som Det Konservative Folkeparti er kommet med.

Kl. 11:37

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren, værsgo.

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Jamen det glæder mig da at høre også, at ordføreren er åben for at drøfte det. Og det er rigtigt, at vi er kommet med ni forskellige forslag til ligesom at stramme op på nogle af de huller, der i lovgivningen – det her er så bare ét af dem – netop for ligesom at få mulighed for at kigge på de sager. For man kan jo godt have startet på en kriminel løbebane, før man er fyldt 15 år, og det er der jo en case om, som netop har været fremme i medierne, hvor en person, der er blevet tildelt dansk statsborgerskab, allerede er startet på det, før han fyldte 15 år.

Kl. 11:38

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Ordføreren.

Kl. 11:38

Mohammad Rona (M):

Det er rigtigt. Man kan selvfølgelig godt starte på en kriminel løbebane, før man fylder 15 år. Det kan man sådan set sagtens. Men jeg kan jo se, at i hvert fald et af de punkter, som Det Konservative Folkeparti havde med som en stramning, nemlig det med et gebyr på genansøgninger, jo er en af de ting, som vi nu kommer til at vedtage.

Kl. 11:38

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Den næste spørger i rækken er hr. Peder Hvelplund fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:38

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til hr. Mohammad Rona for en god og også personlig tale. Ordføreren nævnte det her med objektive kriterier. Som jeg forstod ordføreren, var ordføreren egentlig af den opfattelse, at de regler, der er i dag, også er præget af objektive kriterier. Men det er jo sådan, at der i forbindelse med den seneste indfødsretsaftale blev lavet en række stramninger i forhold til beskæftigelseskravet, som jo i meget høj grad rammer unge mennesker, som er under uddannelse, og som derfor ikke kan leve op til beskæftigelseskravet. I den forbindelse blev der også lavet en automatisk forelæggelse for Indfødsretsudvalget, så der var mulighed for at give dispensationer.

Jeg må sige, at det på baggrund af min erfaring fra de sager, der har været i Indfødsretsudvalget, i hvert fald er svært for mig at se, hvilke objektive kriterier der ligger til grund for, hvem der kan få dispensation, og hvem der ikke kan. Så er ordføreren ikke enig i, at der i indfødsretsaftalen og dermed i de behandlinger, vi også har i Indfødsretsudvalget omkring dispensationssager, ligger en meget høj grad af skøn, hvor der netop ikke er objektive kriterier, så ansøgere på forhånd ved, hvilke kriterier der er gældende?

Kl. 11:39

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Ordføreren.

Kl. 11:39

Mohammad Rona (M):

Først og fremmest er det jo sådan i dag i forhold til unge, der er i gang med en uddannelse, at hvis du er i gang med en uddannelse, kan du ikke få statsborgerskab. Så er det rigtig svært i hvert fald, fordi beskæftigelse og uddannelse ikke vægtes lige højt. Der kunne jeg i hvert fald godt tænke mig, at uddannelse også blev en del af det, ligesom jeg også godt kunne tænke mig, at det blev en del af det, når man f.eks. søgte permanent ophold.

I forhold til det andet spørgsmål er mit svar, at det kan man godt sige, at der er, men i forhold til indfødsret ved jeg det ikke. Du må

gerne lige gentage spørgsmålet, hr. Peder Hvelplund. Jeg fik ikke lige fat i det sidste.

Kl. 11:40

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 11:40

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak for tilkendegivelsen af, at man selvfølgelig også bør sikre, at unge, der er under uddannelse, kan få adgang til statsborgerskab, ligesom uddannelse skal kunne tælle med i forhold til permanent ophold.

Men det, mit spørgsmål handlede om, var, at der jo i forbindelse med indfødsretsafbalen blev lavet en aftale om, at der skulle foretages en automatisk forelæggelse af sager for Indfødsretsudvalget i forhold til de borgere, som er kommet hertil efter det fyldte 8. år, og som søger inden det fyldte 22. år. Når jeg ser på de afgørelser, der ligger i forhold til de sager, er det bare svært for mig at se, hvad det præcis er for objektive kriterier, der skulle ligge til grund for, hvem der får dispensation, og hvem der får afslag.

Kl. 11:41

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Ordføreren.

Kl. 11:41

Mohammad Rona (M):

Det tror jeg faktisk at spørgeren har en pointe i. Det er jo sådan, at vi har et Indfødsretsudvalg, som jeg synes det er godt at vi har, fordi det netop er med til at sikre, at hvis der er nogen, der er på kanten til at opnå dansk statsborgerskab, men lige mangler det sidste, så kan vedkommende faktisk komme ind til os, og så kan vi have en drøftelse i udvalget, i forhold til om man vil give det eller ikke vil give det. Det synes jeg sådan set er rigtig godt.

Kl. 11:41

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Den næste spørger er Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 11:41

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for det, og tak for talen. Når man hører talen og man hører hr. Mohammad Rona stå og svare på spørgsmålet herinde, kan jeg faktisk godt forstå det, hvis ministeren og aftalekredsen sidder og har det svært, når man snakker om regler på indfødsretsområdet. For det ene øjeblik er hr. Mohammad Rona klar til at kigge på nogle regler og stramme dem, så skal vi have dem lempet, og så skal de ikke være der, og så er det forkert. Kan hr. Mohammad Rona ikke godt svare på, hvad det er, man vil i Moderaterne: Vil man lempe reglerne, vil man stramme reglerne, eller vil man fuldstændig beholde status quo, som det er nu? Det synes jeg er meget svært at finde ud af, når man hører de forskellige svar, der bliver givet herinde, og de udtalelser, som ordføreren bl.a. selv og andre, den politiske ordfører, tror jeg, det var, fra Moderaterne, er kommet med, hvor de kaldte Liberal Alliances forslag for shariarådgivning. Hvad er det, Moderaterne vil?

Kl. 11:42

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 11:43

Mohammad Rona (M):

Nu er vi heldigvis et parti, der sådan set godt kan se noget fornuft i både at lempe og at stramme, hvis vi skal blive i de termer. Vi er

jo ikke et parti, der sådan set ønsker kun at lempe f.eks. Det står der ingen steder. Der har jeg aldrig nogen sinde nævnt eller sagt. Vi er fuldstændig med på, at hvis der skal justeres noget, og hvis der skal strammes noget, hvis vi skal blive i de termer, er vi da også klar til at kigge på det. Men vi går ikke med til at kigge på at lave symbolske stramminger, som man har gjort rigtig meget af de sidste mange år. Så det er fuldstændig rigtigt. Det gør vi ikke. Men hvis der er regler, hvor vi kan stramme en smule i forhold til at der er et hul i lovgivningen, er vi selvfølgelig med til at kigge på det, apropos det, som Det Konservative Folkeparti er kommet med, med de ni forslag.

Kl. 11:43

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 11:43

Kristian Bøgsted (DD):

Så skal jeg bare forstå det rigtigt: Når I så sidder i aftalekredsen og skal snakke nu og f.eks. debattere det forslag, Liberal Alliance lige har spillet ind med i aftalekredsen, og Socialdemokraterne siger, det er en god idé, det er en god stramning, Liberal Alliance siger det er en god stramning, og Venstre, går jeg ud fra, siger, det er en god idé til en stramning, det her, kommer Moderaterne så til at blokere for det, hvis Moderaterne synes det objektivt set er symbolpolitik, eller støtter man det så?

Kl. 11:44

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 11:44

Mohammad Rona (M):

Jeg ved ikke, om Kristian Bøgsted har opfanget det, men vi er jo tre forskellige partier i regeringen, som sidder og har forskellige holdninger til det her spørgsmål. Det er jo selvfølgelig en drøftelse, vi kommer til at have. Jeg synes, at den dag fremlagde fru Sandra Elisabeth Skalvig på helt glimrende vis, hvad det er, Liberal Alliance vil, og det har ministeren jo taget ned, og det skal ministeren nu undersøge. Og det er det, vi afventer nu.

Kl. 11:44

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Den næste spørger i rækken er fru Sandra Elisabeth Skalvig fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 11:44

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Tak for det. Moderaterne har jo i den forgangne uge været sådan ret kritiske, som jeg i hvert fald læser mange af de ting, der eksempelvis er blevet skrevet på det sociale medie X, i forhold til vores nye forslag. Nu kan jeg så forstå, at ordføreren ligesom bruger den argumentation, at en regering bestående af tre forskellige partier naturligvis har tre forskellige holdninger, og fred være med det.

Jeg har forsøgt at få svar på et spørgsmål, som jeg ikke har kunnet få svar på, og derfor håber jeg faktisk, at ordføreren kan svare på mit spørgsmål nu. Når man er kritisk over for det forslag, som Liberal Alliance er kommet med, er det så, fordi man ønsker at tildele statsborgerskaber til nogle, der f.eks. sympatiserer med terrorister, eller nogle, der udviser en eller anden form for fjendtlighed over for jøder eller homoseksuelle?

Kl. 11:45

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 11:45

Kl. 11:48

Mohammad Rona (M):

Nej, det ønsker vi sådan set ikke. Det har vi sådan set aldrig nogen sinde sagt at vi ønsker, og det tror jeg heller aldrig nogen sinde at Liberal Alliance og fru Sandra Elisabeth Skalkvig vil finde nogle steder at vi har skrevet. Vi blev sådan helt oprigtigt, hvad kan man sige, forundret over, hvorfor hr. Alex Vanopslagh lige pludselig skulle puste sig op i Berlingske i forhold til at kalde det her for sindelagskontrol. Det var det, vi reagerede på. Vi reagerede jo sådan set ikke på, at ordføreren havde et forslag med til indfødsretskredsen, hvilket jeg syntes var helt fint, og det ved ordføreren også. Der var jo ikke nogen protester i det rum der på nogen som helst måde. Men det, jeg ikke kan forstå, er, hvorfor formanden for LA går ud og kalder det her for sindelagskontrol. Det er det, vi reagerer på.

Kl. 11:46

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 11:46

Sandra Elisabeth Skalkvig (LA):

Nu synes jeg jo egentlig, at ordføreren ikke kun har reageret på, hvad der så var den pågældende overskrift i den pågældende avis. Der er jo nogle gange, man ikke rigtig er herre over, hvad det er for nogle overskrifter, der er på forskellige ting, man melder ud. Men jeg kan bare ikke forstå, hvorfor Moderaterne så er så skeptiske og kritiske over for konkrete ting i vores forslag frem for at være åbne over for at se på det og se på, at vi i fællesskab finder en løsning på at kunne få frasorteret de her ansøgere på en ordentlig måde.

Kl. 11:47

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 11:47

Mohammad Rona (M):

Vi vil da gerne være med til at finde en løsning, som kan være med til at frasortere nogle ansøgere. Vi vil bare ikke være med til, at det bliver kørt op som sindelagskontrol. Det vil vi ikke være med til. Vi vil gerne være med til også i Indfødsretsudvalget, hvor vi begge sidder, at tage de her diskussioner. Men det her – ud fra den artikel, som hr. Alex Vanopslagh medvirkede i – er for os sindelagskontrol, og det er det, vi reagerer på. Og det er ikke liberalt.

Kl. 11:48

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Den næste spørger i rækken er hr. Serdal Benli fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 11:48

Serdal Benli (SF):

Jeg vil sige tak til ordføreren for en også personlig ordførertale. For jeg kender den følelse, som ordføreren delte med os, nemlig det der med at opnå at få indfødsret. Det gjorde jeg i øvrigt et år før ordføreren, og det var en fantastisk følelse, altså følelsen af at høre til og ikke længere gå rundt med en følelse af, at man var fremmedgjort. Det tror jeg er en ret vigtig følelse, som også hører til den her debat.

Jeg hæftede mig lige ved noget i et af ordførerens svar om, at vi i Indfødsretsudvalget havde symbolpolitik eller symbolforslag, var det vist. Jeg vil bare lige høre: Kan ordføreren give nogle konkrete eksempler på, hvad det er, der hentydes til?

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 11:48

Mohammad Rona (M):

Ja. Jeg blev spurgt af hr. Kristian Bøgsted, mener jeg det var, om vi ville lempe eller stramme, eller hvad vi ville, og der sagde jeg sådan set meget klart, at vi gerne vil være med til at stramme, hvis det er noget, der kan give mening og det er med til at dække et hul; så er vi jo selvfølgelig med. Og jeg har jo lige sagt til Det Konservative Folkeparti i forbindelse med de ni forslag, som de er kommet med, at der er nogle af dem, som sådan set godt kunne være interessante – også fordi mange af dem ikke rækker ud over grundloven. Vi vægter altid grundloven for alt andet.

Kl. 11:49

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ønsker spørgeren den anden kort bemærkning? Ja, værsgo.

Kl. 11:49

Serdal Benli (SF):

Så vil jeg også lige som en opfølgning spørge ordføreren om noget i forlængelse af det her med at høre til. Vi får mange henvendelser – det ved ordføreren også – fra unge mennesker, som i dag er i gang med en uddannelse. De krav, vi stiller til dem som samfund, er de sådan set godt i gang med at opfylde. De er i gang med en uddannelse, og nogle af dem er sågar også i gang med at bidrage allerede igennem deres praktikforløb i forbindelse med deres uddannelse osv. Og mange af de unge mennesker, der virkelig vil det her, og som kontakter os for netop at søge om dispensation, falder for beskæftigelseskravet. Hvad er ordførerens og Moderaternes holdning til lige præcis den gruppe af unge mennesker, som er født og opvokset her, og som bliver stillet krav om beskæftigelse?

Kl. 11:50

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 11:50

Mohammad Rona (M):

Jamen det krav har jeg sådan set været meget åben omkring, og jeg tror faktisk også, at jeg sagde det i et svar til hr. Peder Hvelplund, i forhold til om det skal indgå, altså at uddannelse tæller med på lige fod med beskæftigelse. Og ja, det er vi sådan set meget åbne over for at kigge på.

Kl. 11:50

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Vi siger tak til ordføreren fra Moderaterne og byder velkommen til Brigitte Klintskov Jerkel fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:50

(Ordfører)

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Mange tak. Lovforslaget, som vi behandler i dag, er et forslag, hvor vi giver den største gave af alle, nemlig det danske rødbedefarvede pas, til en række personer fra andre lande. Helt konkret omfatter lovforslaget 2.017 personer og omkring 900 bipersoner, som får indfødsret sammen med deres forældre.

Før sommerferien smed regeringen os ud af en politisk aftale om indfødsret. Det gjorde de, fordi Det Konservative Folkeparti stemte gult, da der blev uddelt statsborgerskaber i Folketinget. Det gjorde vi ganske enkelt, fordi ministeren ikke kunne garantere, at der ikke blev tildelt dansk statsborgerskab til kriminelle udlændinge. I Det

Konservative Folkeparti synes vi ikke, at det er en menneskeret at blive dansk statsborger. Historisk set er der alt for mange, der har fået tildelt dansk statsborgerskab. Det påvirker sammenhængskraften i Danmark negativt, ligesom det kan sætte vores danske værdier på spil.

I april 2021 lavede vi en politisk aftale om, at udlændinge, som har begået så grov kriminalitet, at de er blevet idømt betinget eller ubetinget fængsel, ikke skal have mulighed for at få dansk statsborgerskab. Det er et sundt og rimeligt udgangspunkt for at passe godt på Danmark, for samfundet skal selvfølgelig ikke åbne sig for dem, der ikke vil følge reglerne. Desværre er det stadig væk et alvorligt problem, at de automatiske sletninger i Kriminalregisteret betyder, at vi reelt set heller ikke i dag ved, om der er tidligere dømte kriminelle på lovforslaget, for regeringen har stadig væk ikke løst problemet med slettefrister i Kriminalregisteret. Det betyder, at sagsbehandlere ikke kan tjekke ansøgere for kriminalitet, hvis deres dom er tilbage i tiden.

I Det Konservative Folkeparti vil vi ikke acceptere, at der muligvis bliver givet dansk statsborgerskab til dømte kriminelle, som ikke vil Danmark. Vi ved som nævnt reelt ikke, om der kan være kriminelle på lovforslaget. Det har ministeren ad flere omgange sagt at han ikke kan garantere. Derfor kommer vi også til at stemme gult til lovforslaget denne gang; for regeringen har stadig væk ikke fået styr på Kriminalregisteret. Det er ikke nogen hemmelighed, at vi i Det Konservative Folkeparti er af den klare overbevisning, at der stadig væk er et arbejde at gøre, når det kommer til reglerne for indfødsret. Det er et kæmpe privilegie at få et dansk pas og stemmeret i Danmark, og man behøver jo ikke statsborgerskab for at bo i Danmark; det kan man sagtens uden.

Derfor mener vi også, at det er ret og rimeligt, at der bliver strammet op på reglerne for tildeling af statsborgerskab. Og derfor kom vi også med et udspil i september måned med ni forslag til opstramninger af reglerne. F.eks. vil vi gerne have oplysninger om, om bipersoner har begået kriminalitet, hvilket jeg flere gange har nævnt i forbindelse med spørgsmål til de andre ordførere. Vi vil gerne give statsborgerskab til alle de ansøgere, som har gjort sig umage, har mødt vores krav og bevist, at de virkelig vil Danmark. Men vi vil ikke stemme for, før regeringen har løst problemerne og kan garantere, at der ikke er tidligere dømte på listen over kommende statsborgere. Tak for ordet.

Kl. 11:54

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, og vi byder derefter velkommen til den næste i rækken, hr. Peder Hvelplund fra Enhedslisten.

Kl. 11:54

(Ordfører)

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, formand. Først og fremmest vil jeg gerne sige et stort og dybtfølt tillykke til de godt 2.000 mennesker, der står på det her lovforslag, og til deres mindreårige børn, som bliver statsborgere sammen med dem. Vi ved, at de har været igennem en langvarig sagsbehandling, og at de har levet op til de strenge og efter Enhedslistens mening ofte urimelige krav, der stilles til ansøgere om dansk statsborgerskab. Med statsborgerskabet bliver de her godt 2.000 mennesker så endelig fuldgældende medlemmer af det danske samfund. De får retten til at kunne stemme til et folketingsvalg, de får retten til at kunne stille op til et folketingsvalg, og de får et dansk pas. De bliver dermed borgere, som får de fulde borgerrettigheder i vores samfund.

Andelen af fastboende voksne, der lever i Danmark uden statsborgerskab, er desværre stigende. På landsplan har det passeret 11 pct., og i Københavns Kommune, hvor vi befinder os nu, er det

mere end hver femte voksne borger, der ikke har stemmeret til Folketinget. En stigende andel af de voksne indbyggere i Danmark lever uden de fulde demokratiske rettigheder, og det er et direkte resultat af de strenge krav, vi stiller.

De nuværende regler blev aftalt af Socialdemokratiet, Venstre, Liberal Alliance og Konservative tilbage i 2021. Reglerne udelukker nu ansøgere fra at få dansk statsborgerskab, hvis de på et eller andet tidspunkt i deres liv har fået bare en betinget dom, også selv om der er tale om selv den mindste betingede dom, og selv om dommen faldt, da personen var 17 år gammel, og personen først søger statsborgerskab som 70-årig.

En anden stramning i aftalen fra 2021 er det såkaldte beskæftigelseskrav. En ansøger skal have været i fuldtidsbeskæftigelse i 3½ af de seneste 4 år for at leve op til kravet. Beskæftigelseskravet straffer unge mennesker, hvis de vælger at tage en uddannelse til gavn både for sig selv, men jo også for det danske samfund. Så må de vente med at blive dansk statsborgere. Der er ganske vist en mulighed for at få dispensation, hvis det støttes af et flertal i Indfødsretsudvalget, men flertallet siger desværre nej i mange sager, og som vi har været inde på tidligere i debatten, er det afgørelser, der ofte er præget af en stor grad af vilkårlighed.

Men de stramme regler, vi har i dag, er ikke stramme nok, mener formanden for Liberal Alliance, hr. Alex Vanopslagh. Hr. Alex Vanopslagh lancerede i sidste uge på forsiden af Berlingske et forslag om sindelagskontrol af ansøgere, og ordet sindelagskontrol er ikke et ord, jeg lægger hr. Alex Vanopslagh i munden. Nu citerer jeg direkte fra hans udtalelser i Berlingske, altså ikke fra en overskrift, der er redaktionelt valgt, men fra en direkte udskrift af interviewet i Berlingske – og jeg citerer:

»Er det en sindelagskontrol? Jamen, det kan du godt kalde det. Vi gør det med fuldstændigt åbne øjne.«

Vi lader den bare stå et øjeblik. Formanden for et såkaldt liberalt parti foreslår sindelagskontrol. Siden 2015 er udviklingen på statsborgerskabsområdet kun gået én vej. Indfødsrtaftalen er blevet strammere og strammere, og partier både inden for og uden for aftalekredsen har løbende præsenteret nye stramninger. Med udspillet fra hr. Alex Vanopslagh og også de kommentarer, der er faldet her i salen, bl.a. fra Socialdemokratiets ordfører, hr. Anders Kronborg, er der jo meget, der tyder på, at der er grund til at frygte, at en ny indfødsrtaftale er på vej. Det kan man sige giver så meget desto mere grund til at lykønske de godt 2.000 mennesker, som nu står på det her lovforslag. Vi må nok konstatere, at de er heldige at få statsborgerskabet, inden de nye stramninger træder i kraft.

Men Enhedslisten støtter naturligvis forslaget, så vi sikrer, at de her godt 2.000 mennesker og deres mindreårige børn får de fulde borgerrettigheder i det land, hvor de permanent bor og opholder sig. Tak for ordet.

Kl. 11:58

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Der er en række, der har tegnet sig ind. Den første er hr. Anders Kronborg fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:59

Anders Kronborg (S):

Tak for at give mig lidt opmærksomhed fra landets fornemste talerstol. Jeg mener ikke, der er noget som helst at frygte – snarere tværtimod var der noget at frygte, hvis den måde, Enhedslisten gerne vil give statsborgerskab på, fik lov til at blive praktiseret. For det er jo nærmest bare at trække et statsborgerskab i en automat, og så åbner vi grænserne, og så kan man komme herop og få det rødbedefarvede pas.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge Enhedslistens ordfører om noget helt konkret. Vi så jo frygtelige terrorhandling den 7. oktober mod Israel. Kvinder blev lemlæstet, børn blev dræbt på grusom

vis. Mener ordføreren, at folk, der sympatiserer med en frygtelig terrororganisation som Hamas, som støtter op om Hamas' terrorangreb på staten Israel, folk, der – lad os bare antage det – har holdt møder med terrororganisationer, altså holdt møder med terrororganisationer, som har været med til at planlægge det her blodige angreb på staten Israel, sådanne mennesker, skal belønnes med et dansk pas – ja eller nej?

Kl. 12:00

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 12:00

Peder Hvelplund (EL):

Jeg mener absolut ikke, at der er nogen, der skal belønnes med et dansk pas, fordi de har nogle fuldstændig uacceptable holdninger. Det er, uanset om man er antisemit eller man er racist og man forfølger folk på baggrund af tro, seksuel orientering, politisk overbevisning, de helt basale rettigheder, man har som borger, til at man må tænke og tale frit. Men naturligvis er der ikke nogen, der skal belønnes med et statsborgerskab for at have de holdninger. Til gengæld er det sådan, at hvis man bor permanent her i landet og har ophold her, er vi naturligvis af den opfattelse, at så skal folk have mulighed for at deltage i demokratiet. Jeg mener ikke, at nogen skal fratages stemmeretten, fordi de har dybt usympatiske og uacceptable holdninger. Jeg forestiller mig heller ikke, at folk, der har den type holdninger, skal fratages stemmeretten, hvis de først har erhvervet den. Jeg tror, det nok er der, hvor forskellen går: Jeg har ikke så meget tiltro til, at det, at du kan tage stemmeret fra folk eller tildele den til folk, ændrer noget ved, hvordan de tror, taler og tænker. Det ændrer til gengæld noget ved den grundlæggende opfattelse af demokrati, som vi har i vores land. Og så skal vi i øvrigt inden for demokratiets rammer bekæmpe den type af holdninger.

Kl. 12:01

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Spørgeren.

Kl. 12:01

Anders Kronborg (S):

Det er jo i virkeligheden nok her, der er en klar skillelinje mellem Enhedslisten og Socialdemokratiet. Jeg forstår jo også, at Enhedslisten stadig har terrorympatisører i deres parti, som hyldede angrebet på Israel, og som har holdt møder med nogle af de frygtelige organisationer, der var med til at slå kvinder og børn ihjel den 7. oktober. Jeg må vil tilkendegive, at sådanne mennesker, om man så mener, det er en fortjeneste, eller hvad det er, skal ikke have det rødbedefarvede pas i hånden og blive danske statsborgere; det synes jeg på ingen måde.

Kl. 12:02

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 12:02

Peder Hvelplund (EL):

Jeg vil bare gerne gøre det fuldstændig klart, at Enhedslisten lige siden den 7. oktober har taget meget klart afstand fra det bestialske terrorangreb, der blev udført af en række palæstinensiske organisationer. Det hører ingen steder hjemme. Det er holdninger, som er dybt reaktionære, og som vi på ingen måder kan bakke op om. Derfor synes jeg også, at det er en uordentlig måde at debattere på her i Folketingssalen, når vi så tydeligt har taget afstand fra de holdninger, at ordføreren begynder at fremføre med, at det er holdninger, som vi accepterer eller på nogen som helst måde står inde for.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Den næste spørger er hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Kl. 12:02

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Enhedslistens ordfører taler om de urimelige krav og taler nærmest om statsborgerskab og stemmeret som en rettighed i Danmark, hvis bare man bor her permanent. Jeg er nysgerrig på at vide, om Enhedslisten mener, at man har ret til dansk statsborgerskab, hvis man bor i Danmark, men ikke taler et eneste ord dansk.

Kl. 12:03

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 12:03

Peder Hvelplund (EL):

Jeg synes, det er helt rimeligt, at man stiller nogle krav om, at man har kendskab til, hvad det er for et samfund, man bliver en del af. Man kunne f.eks. gennemgå et kursus i den danske samfundsmodel, om de rettigheder og pligter og frihedsrettigheder, vi har. Jeg synes også, det er rimeligt, at man kan begå sig på dansk.

Så er det klart, at der stadig væk vil være mulighed for, at man kunne få en dispensation, for det er jo det, vi ser i mange handicapsager. Det er borgere, som er fuldgyltige medlemmer af det danske samfund, men som på grund af en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse ikke har muligheden for at tilegne sig sproget. De skal naturligvis ikke diskrimineres på grund af deres handicap, hvilket også ville være i modstrid med handicapkonventionen. Derfor skal de borgere naturligvis også have adgang til at kunne få statsborgerskab.

Men ellers er det afgørende, at man kan deltage i det demokratiske samfundsliv, og der er det klart, at sprog også er en væsentlig forudsætning. Så jeg har sådan set ikke nogen problemer med, at man også skal kunne begå sig på det danske sprog. Så kan man diskutere, om niveauet skal ligge så højt, som det gør i dag. Det skal det absolut ikke efter min opfattelse.

Kl. 12:04

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 12:04

Mikkel Bjørn (DF):

Så er vi jo et skridt tættere på. Nu vil Enhedslisten godt være med til at stille krav til i hvert fald dansk. Så bliver det næste jo kriminalitet. Hvis nu man er dømt eksempelvis for voldtægt af en 14-årig pige? Skal man så have ret til dansk statsborgerskab, hvis man bor permanent i Danmark, hvis det står til Enhedslisten?

Kl. 12:04

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 12:04

Peder Hvelplund (EL):

Nu er det jo sådan, at når man lever i en retsstat, bliver man straffet efter dom, hvis man har begået noget kriminelt. Når den straf så er udstået, skal man også have muligheden for at kunne sige, at så er tavlen visket ren. Jeg har ikke nogen problemer med, som det var tidligere, at man accepterer en vis form for karenperiode i forbindelse med meget alvorlig kriminalitet, men at have regler, som man har i dag, hvor man permanent udelukker folk fra at kunne opnå

statsborgerskab, uanset hvilken type af forbrydelse man har begået, mener jeg er fuldstændig urimeligt og også udemokratisk.

Kl. 12:07

Kl. 12:05

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Den næste spørger i rækken er fru Sandra Elisabeth Skalvig fra Liberal Alliance.

Kl. 12:05

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Tak for det. Tak til ordføreren for at nævne Liberal Alliances forslag i talen. Jeg skal måske starte med at påpege, at det kunne være, at ordføreren rent faktisk skulle læse Liberal Alliances forslag frem for kun at læse overskriften i avisen. Så vil jeg gerne spørge ordføreren ind til, om ordføreren ligesom kan gå med til, at man ser på, om man kan frasortere personer, der har udvist en eller anden form for antidemokratisk adfærd, eksempelvis har hyldet terror på de sociale medier, i forhold til at få dansk indfødsret. Ville Enhedslisten være positiv over for at kigge på, om man kunnen frasortere sådanne personer i forhold til at få dansk indfødsret?

Kl. 12:06

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ordføreren.

Kl. 12:06

Peder Hvelplund (EL):

Nu ved jeg først og fremmest ikke, hvorfor ordføreren antyder, at jeg ikke skulle have læst Liberal Alliances forslag. Det har jeg naturligvis. Men jeg har også læst avisen, og jeg går ud fra, at der burde være en vis sammenhæng mellem det, Liberal Alliance foreslår, og det, Liberal Alliances formand selv udtaler til avisen. Og det er der efter min opfattelse. Jeg mener, at Liberal Alliances formand har ret, når han siger, at der her er tale om sindelagskontrol. Og det er jo der, hvor kæden efter min opfattelse hopper af for Liberal Alliance, for man kæder grundlæggende demokratiske rettigheder sammen med, hvordan folk tænker.

Jeg hylder princippet om, at tanken skal være fri, at vi skal have ytringsfrihed i det her land, og at frihed grundlæggende er friheden for de anderledestænkende. Folk må godt have holdninger, jeg er dybt uenig i, og holdninger, jeg finder frastødende. Men det vil ikke betyde, at jeg vil fratage dem stemmeretten. Altså, når der har været kandidater til europaparlamentsvalget, som har talt for, at kvinder ikke er lige så dygtige til tankesport som mænd, er det et udsagn, jeg er dybt uenig i, men det vil ikke betyde, at jeg ikke synes, at vedkommende skulle have retten til at stille op til et europaparlamentsvalg eller skulle fratages stemmeretten.

Kl. 12:07

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Spørgeren.

Kl. 12:07

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Men vores forslag går jo netop lige præcis ikke ud på, hvad folk tænker eller mener. Det handler om den adfærd, de udviser. Det handler om nogle, der har en antidemokratisk adfærd. Er Enhedslisten villig til at frasortere dem fra at få dansk indfødsret?

Kl. 12:07

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ordføreren.

Peder Hvelplund (EL):

Så synes jeg ikke, at ordføreren helt udtaler sig i overensstemmelse med det, der står i Liberal Alliances forslag, for det er jo netop et spørgsmål om den adfærd, man har på sociale medier, altså hvad man gør i tale og i skrift, og at hvis man dér giver udtryk for antidemokratiske holdninger, så skulle det have en konsekvens. Hvis man foretager handlinger, som er ulovlige, så vil man efter domstolene blive straffet i dag. Det er jo ikke det, Liberal Alliance foreslår. Det er jo en antidemokratisk adfærd, bl.a. igennem hvordan man har udtrykt sig på sociale medier og i offentligheden.

Kl. 12:08

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Den næste spørger er hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 12:08

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for det. Og tak for talen. Jeg er glad for at høre, at ordføreren tager dybt afstand fra det angreb, der skete. Når der bliver nævnt noget om det, er det jo måske, fordi man kan se, at det i hvert fald ikke er alle i ordførerens parti, der tager afstand fra det, men det skal Enhedslisten og ordføreren selvfølgelig selv have lov at rode med.

Men jeg bliver lidt bekymret her, for som jeg hører det, står ordføreren deroppe og siger, at hvis man har gjort noget dybt kriminelt, eller hvis man har ytret sig ekstremt hadsk, er det stadig væk en menneskeret til at få et dansk statsborgerskab, fordi man skal have lov til at deltage i demokratiet. Det må de da også gerne gøre, men så er det måske bare ikke i det her land, de skal deltage i demokratiet, da vi har nogle andre holdninger til, hvad et frit demokrati er.

Mener ordføreren virkelig, at det er en menneskeret til at få dansk statsborgerskab, hvis man har så yderligtgående holdninger og f.eks. ønsker at slette en hel stat?

Kl. 12:09

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ordføreren.

Kl. 12:09

Peder Hvelplund (EL):

Det er ikke nogen menneskeret at få stemmeret, men det er en borgerret at kunne deltage i de demokratiske handlinger i det land, hvor man bor og har permanent ophold.

Jeg synes jo egentlig, at hr. Kristian Bøgsted selv illustrerer dilemmaet, når han fremfører det her synspunkt, fordi for mig og for Enhedslisten har det været fuldstændig klart, at vi tager skarpt afstand fra de handlinger, der fandt sted den 7. oktober. Vi vil til enhver tid forsvare menneskerettigheder og de fundamentale borgerrettigheder i samfundet, og derfor tager vi afstand fra det, der foregik den 7. oktober. Det er vi heldigvis mange der gør.

Jeg savner lidt, at man har den samme tilgang i forhold til de krigsforbrydelser og overtrædelser af folkeretten, som Israel begår. Der synes jeg, det ville klæde Folketinget og i øvrigt også hr. Kristian Bøgsted, at man i samme omfang forsvarede den internationale retsorden, de grundlæggende menneskerettigheder og de grundlæggende borgerrettigheder. Det er jo det, der viser, at det, der bliver farligt, er, hvis hr. Kristian Bøgsted skal afgøre, hvem der har de rigtige holdninger, så vedkommende må få lov til at gå ned og sætte et kryds på stemmesedlen, for så bevæger vi os ud i noget, som ikke længere kan kaldes et demokrati.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 12:10

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for det. Ordføreren kalder det en borgerrettighed i stedet for, men det er da ikke en borgerrettighed, at man *skal* kunne få et dansk pas. Hvis man kommer hertil fra et andet land og ikke vil følge de regler, normer og vilkår, der er her i landet, er det da ikke en borgerrettighed, at man *skal* have lov at gå ned og stemme. Jeg er uforstående over for, at ordføreren har den holdning, at det er en rettighed, man skal have, hvis man slet ikke passer ind i landet, og hvis man har en helt anden holdning til, hvordan landet skal styres. Jeg forstår det ikke.

Kl. 12:10

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 12:11

Peder Hvelplund (EL):

Jeg synes jo, at de holdninger, som hr. Kristian Bøgsted fremfører, er nogle, jeg ellers bedst kender fra det forrige århundrede. Da vi fik grundloven i 1849, var der jo en række undtagelser, i forhold til hvem der kunne få stemmeret, og det var bl.a. forbrydere, fremmede, fallenter, folkehold og så i øvrigt også fruentimmere. Siden dengang har vi jo gradvist udvidet de demokratiske rettigheder, så folk, der har begået forbrydelser, stadig væk har haft muligheden for at kunne stemme til et folketingsvalg. Jeg ved ikke, om hr. Kristian Bøgsted forestiller sig, at vi skal rulle de udvidelser af de demokratiske rettigheder tilbage og forbyde forbrydere at kunne deltage i folketingsvalg.

Kl. 12:11

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Vi siger tak til hr. Peder Hvelplund fra Enhedslisten og byder nu velkommen til hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Kl. 12:11

(Ordfører)

Mikkel Bjørn (DF):

Danmark er ikke bare et sted. Danmark er et hjem – vores hjem. Og hvad gør man med sit hjem? Man passer på det, så det forbliver både hjemligt og trygt. Man lukker ikke mennesker ind i sit hjem, der vil trampe gennem stuerne i beskidte støvler, flå billederne ned af væggene og smide minderne i kaminen. Man byder ikke folk indenfor, som vil feje familiens værdier væk som snavs, og man gør slet ikke selv samme mennesker til en del af familien, hvis de hverken respekterer husets regler eller værdsætter den familie, de er blevet en del af.

Kl. 12:12

Når jeg ser, hvordan mange politikere behandler vores indfødsret, tænker jeg: Jeres naivitet og apati ødelægger mit land. I reducerer dansk statsborgerskab til en linje i en sagsmappe. Det er respektløst – respektløst over for Danmark og danskerne og lige så vel respektløst over for dem, der virkelig ønsker at blive en del af vores fællesskab, og som oprigtigt elsker både landet og folket. Det handler om meget mere end nogle formelle krav på en liste. Det handler om vilje, om respekt og om et hjerte, der banker for Danmark. De partier, herunder Socialdemokratiet, der taler højt og flot om den tredje erkendelse, erkendelsen af kultur og værdier, men som samtidig giver statsborgerskab til folk, der foragter vores værdier, ødelægger vores land.

Statsborgerskab er ikke noget, man har fortjent, fordi man har udfyldt de rigtige skemaer. Statsborgerskab er en personlig gave og noget, man skal gøre sig fortjent til. Alligevel uddeler man flere gange om året statsborgerskaber til både kriminelle og folk, der håner vores kultur og åbent foragter alt det, vi står for. På dette lovforslag uddeler man i alt statsborgerskaber til knap 3.000 personer uden styr på kriminalitetstjek og sprogkundskaber og uden at have sikkerhed for ansørgernes oprigtige loyalitet over for og tilknytning til Danmark. På det sidste lovforslag havde vi mennesker, der var dømt for butikstyveri, bedrageri, narkotikakørsel, hærværk, legemsbeskadigelse, bevisforvanskelse, skyldnersvig, vold og dokumentfalsk.

Hvordan kan ministeren og regeringen fortsætte den trykpresse, før disse problemer er løst? Hvorfor vil man fortsætte med at uddele statsborgerskaber til mennesker, der hader alt, hvad vi står for? Jeg henvender mig derfor i dag til Socialdemokratiet, til regeringen og til venstrefløjen med dette spørgsmål: Hvorfor skal vi lukke nogen ind i vores fællesskab, som slet ikke vil fællesskabet? Jeres projekt, jeres udvanding af danskheden, skader os alle.

Dansk Folkeparti kan i dag afdække en ny skandalesag, en slags omvendt statsløsesag, der på mange måder overgår tamilsagen i grovhed, nemlig at ministeriet tildeler statsborgerskaber til folk, der påstår at være statsløse, uden nogen form for kontrol. Der kræves ingen dokumentation. Man skal blot erklære sig som statsløs og kan herefter få dansk statsborgerskab, hvad enten man er dømt voldtægtsforbryder eller ikke taler et eneste ord dansk. På det sidste lovforslag har vi fundet børn, der er blevet registreret som statsløse, men hvor deres forældre frit erklærer på sociale medier, at de er syrere, der længes efter deres fædreland Syrien, og endda deler billeder af syriske pas. Ministeriet undersøger ikke engang disse sager, og vi kontaktede derfor selv den syriske ambassade, som bekræftede over for os, at børn født i Danmark af syriske forældre har ret til tyrisk statsborgerskab, også kurdere. Alt, de behøver, er at henvende sig til ambassaden. Og alligevel undlader ministeriet at spørge Syrien, hvilket tillader syrere at påstå statsløshed og få dansk statsborgerskab uden reel kontrol og uden at skulle leve op til de aftalte krav. Regeringen erklærer dermed personer for statsløse på baggrund af løse antagelser.

Statsborgerskab er ikke en administrativ formalitet. Det handler om kultur, om sprog og om de værdier, der har formet Danmark gennem århundreder. Det handler om at forstå og respektere, hvad det vil sige at være en del af et folk, der i fællesskab bærer Danmarks fremtid på sine skuldre.

Dansk Folkeparti kan ikke bakke op om denne ukritiske ødelæggelse af landet og stemmer derfor imod lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 12:16

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Der er en række korte bemærkninger. Den første er fra hr. Anders Kronborg fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 12:16

Anders Kronborg (S):

Tak for det. Jeg er jo selv formand for et folketingsvalg, nemlig Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg, hvor ordføreren er næstformand. På den korte tid jeg har været udvalgsformand, har vi jo arrangeret en række aktiviteter. Vi har ønsket besøg på Roskilde Universitet i forhold til de forfærdelige beskrivelser, der er, af, hvordan jøder bliver behandlet og føler sig utrygge. Vi skal besøge den jødiske synagoge og høre om den stigende antisemitisme, der er i Danmark. Det er et utroligt alvorligt problem.

Når ordføreren, som er formand for Folketingets Indfødsretsudvalg, så virkelig åbner op for retorikken med store armbevægelser, kunne jeg godt tænke mig at spørge udvalgsformanden om noget. Jeg ved jo, hvilke muligheder man har, når man er udvalgsformand for et folketingsudvalg, for at igangsætte aktiviteter og for at igang-

sætte handlinger. Udvalget er underlagt grundloven, så vi har jo alle muligheder. Det tog f.eks. flere måneder at flytte en mødedato i udvalget, fordi vi havde problemer med, om udvalgsformanden kunne deltage i udvalgs møderne.

Så jeg kunne sådan set godt tænke mig at spørge udvalgsformanden, om vi ikke snart ser nogle initiativer fra udvalgsformanden, når han sidder på den fornemme post.

Kl. 12:18

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 12:18

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg ved ikke helt præcis, hvad det er for nogle initiativer, hr. Anders Kronborg tænker på. Vi har en flertalsregering i øjeblikket, og det vil sige, at det er en regering, der alene har mandat til at kunne vedtage lovgivning her i Folketingssalen. Uanset hvilken lovgivning Dansk Folkeparti måtte ønske sig – og vi har mange holdninger til, hvilken lovgivning vi ønsker os – kan vi jo ikke andet end at fremsætte beslutningsforslag. Det har vi gjort mange gange her i Folketingssalen. Vi har taget debatten og udfordret regeringen og også udfordret Socialdemokratiet på de holdninger, de har. Men det er jo regeringen, der har flertallet til at kunne vedtage lovgivning her i dag, og derfor kæmper vi selvfølgelig videre for det, vi mener, men vi kan jo ikke vedtage lovgivning og ændre praksis på området, uden at Socialdemokratiet også ændrer holdning.

Kl. 12:18

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Spørgeren.

Kl. 12:18

Anders Kronborg (S):

Altså, man kan jo godt sidde en sen natte time og formulere en masse spørgsmål og sende dem til ministeriet. Det er man i sin gode ret til. Det går der dejlig meget tid med for djøfere og andre. Men noget af det, jeg har hørt, at f.eks. Dansk Folkeparti har plæderet meget for, er, at vi laver mundtlige samtaler. Det er noget, Socialdemokratiet har været meget, meget åben over for, men det kræver f.eks., at vi ved, at der er en udvalgsformand, der kommer til møderne, for det skal da være politikere, der tager de samtaler. Det var et område, som udvalgsformanden kunne starte med at tage nogle initiativer på.

Så jeg vil bare høre, om der så tages nogle initiativer i den fornemme udvalgsformandsstol, som formanden sidder på i Indfødsretsudvalget.

Kl. 12:19

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 12:19

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg tror – uden at kende detaljerne i alle udvalgene – at jeg nok er en af de mest aktive udvalgsformand overhovedet, både i forhold til mødedeltagelse, spørgsmål, samrådsdeltagelse osv. Så jeg ved ikke lige helt præcis, hvad det er, hr. Anders Kronborg henviser til, men jeg kan da fortælle hr. Anders Kronborg, at jeg selv flere gange har foranstaltet personlige samtaler med ansøgere til dansk statsborgerskab, og det vil vi selvfølgelig fortsætte med i det omfang, det giver mening.

Kl. 12:19

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Den næste spørger er hr. Mohammad Rona fra Moderaterne. Værsgo.

Mohammad Rona (M):

Tak, og tak for talen. Der er jo flere steder, hvor hr. Mikkel Bjørn f.eks. siger, at man skal vise, at man vil Danmark, vilje, respekt og demokrati og alle de her ting. Så vil jeg bare lige spørge: Hvordan viser man det, hr. Mikkel Bjørn?

Kl. 12:19

Kl. 12:20

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ordføreren.

Kl. 12:20

Mikkel Bjørn (DF):

Det viser man selvfølgelig, som hr. Anders Kronborg også nævnte som eksempel, ved at tage del i foreningslivet, møde danskere og tage del i dansk kultur og danske traditioner, altså praktisere en hverdag på linje med alle andre danskere. Og det er klart, at det, hvis man isolerer sig i islamiske foreninger som Hizb ut-Tahrir og ikke kommer ud blandt danskerne i dagligdagen osv., så ikke er noget, der giver anledning til, at man umiddelbart bør have et dansk statsborgerskab.

Men vi så jo gerne en model, hvor vi kunne invitere ansøgere ind til personlige samtaler, så vi havde mulighed for at tage den drøftelse i øjenhøjde og på den baggrund vurdere, om de enkelte ansøgere virkelig har gjort sig fortjent til et dansk statsborgerskab.

Kl. 12:20

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ønsker spørgeren en anden kort bemærkning? Værsgo.

Kl. 12:20

Mohammad Rona (M):

Tak for det. Det lyder sådan set fint. For jeg tænker jo, at mange af dem, der er på lovforslaget i dag, faktisk har opnået mange af de ting, som der her bliver svaret på, og det synes jeg sådan set er positivt.

I forhold til samtaler synes jeg det er ret spændende. For nu har DF snakket om de her samtaler i lang tid. Så mit spørgsmål er: Hvornår ser vi en plan fra DF omkring de her samtaler? Hvordan skal de finansieres? Hvem skal afholde det osv.? Det mangler vi et svar på.

Kl. 12:21

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ordføreren.

Kl. 12:21

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Det er rigtigt, at der helt sikkert er ansøgere, også mange ansøgere, på det her lovforslag, som lever op til alle de forventninger, vi måtte have til, hvad man skal gøre sig fortjent til for at få et dansk statsborgerskab. Der er desværre også bare personer, der ikke gør det.

Et eksempel er nr. 1.345, som ikke overholder vandelskravet, men som alligevel uden om Indfødsretsudvalgets behandling er blevet sat på lovforslaget. Vi har også den person, jeg nævnte over for hr. Anders Kronborg, som har været ude og glæde sig over drabet på Lars Vilks, og som har sagt, at han vil udøve seksuelt misbrug af politiets familier. Altså, det er jo ikke en person, der burde have dansk statsborgerskab.

Kl. 12:22

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Den næste spørger er fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre. Værsgo.

Zenia Stampe (RV):

Jeg har først et meget, meget enkelt spørgsmål, som jeg godt tror jeg kender svaret på, og det glæder jeg mig til at høre: Vil muslimer godt kunne blive danske statsborgere, hvis det var hr. Mikkel Bjørn, der skulle bestemme det?

Kl. 12:22

er en af dem, der også har været på et lovforslag på et tidspunkt. Hører jeg ind under den kategori, som ordføreren vil definere som danskhed? Jeg tror, at der er ret mange derude, som er nysgerrige på at vide, hvad det er, danskheden består i, når ordføreren snakker om danskhed.

Kl. 12:24

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 12:22

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 12:24

Mikkel Bjørn (DF):

Vi har jo ingen mulighed for at undersøge, hvad folk går og tror inde i deres hoveder. Men det er helt afgjort, at lever man en islamisk tilværelse i sit daglige virke i Danmark, så mener Dansk Folkeparti ikke, det er noget, der giver anledning til, at man umiddelbart burde have et dansk statsborgerskab.

Kl. 12:22

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for et rigtig godt spørgsmål. Det er noget, jeg synes vi burde have en debat om meget oftere, for ofte bliver det en meget flad debat, når vi taler om danskhed. Danskhed er en fællesmængde af kultur, værdier, sprog, historiske begivenheder, oplevelser, humor, skikke, vaner, normer og meget andet. Det er en fællesmængde af alt det. Det er ikke en tjekliste, hvor man kan sige, at hvis bare du danser tre gange rundt om juletræet hvert år, er du ægte dansk. Det er en fællesmængde af rigtig mange ting, der er med til at binde det danske folk sammen. Det er klart, at abonnerer man på værdier, holdninger, normer, skikke, vaner i det daglige, som er fuldstændig i kontrast med det, der kendetegner og har kendetegnet det danske folk hidtil, så er man ikke en del af den fællesmængde, og så er man ikke dansk.

Kl. 12:22

Kl. 12:25

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ønsker spørgeren en anden kort bemærkning? Værsgo.

Kl. 12:22

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Ønsker spørgeren en anden kort bemærkning?

Kl. 12:25

Zenia Stampe (RV):

Tak. Svaret kom så alligevel bag på mig, for jeg troede egentlig, at svaret var, at ja, muslimer må godt få et dansk statsborgerskab. Jeg vidste ikke, vi var nået helt derud, undskyld.

Så vil jeg stille et andet spørgsmål. Hvis muslimer skal have frataget deres frihedsrettigheder, og muslimer ikke må praktisere deres religion, mener hr. Mikkel Bjørn så, at de er værdige til at blive danske statsborgere, også selv om man på denne måde er på koalitionskurs med selve grundloven og det liberale demokrati?

Kl. 12:23

Serdal Benli (SF):

Men betyder det så også, at man ikke er dansk, hvis nu man ikke kan melde ind på nogle af de ting, som ordføreren definerer som værende en del af danskheden. Jeg har jo f.eks. rødder i den Anatolske Højslette, som ligger et sted mellem Sortehavet og Middelhavet, og jeg kan ikke helt få den historik med. Jeg har ikke rødder, der går tilbage til Gorm den Gamle her. På samme måde er der også andre historiske begivenheder, som jeg med mine rødder ikke har været en del af. Betyder det så, at jeg ikke hører til den kategori? For mig at se handler om danskheden om frisind, for det er det fundament, som det her samfund baserer sig på, og om nogle demokratiske værdier som ytringsfrihed osv.

Kl. 12:23

Kl. 12:26

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Mikkel Bjørn (DF):

Det er jo klart, at de forslag, som man ønsker vedtaget her i Folketingssalen, skal være i overensstemmelse med grundloven. Men Dansk Folkeparti var selv ude med et forslag her i sommer, der handlede om, hvordan man kunne gøre det svært at leve en islamisk tilværelse i Danmark. Det er stadig væk vores ambition i dag.

Kl. 12:23

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak til spørgeren. Så er det ordføreren.

Kl. 12:26

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Den næste spørger er hr. Serdal Benli fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 12:23

Serdal Benli (SF):

Tak til ordføreren for talen. Ordføreren angreb i sin tale venstrefløjen for at ville ødelægge Danmark, og at helvedet var brudt løs med det her lovforslag. Jeg vil gerne lige gøre opmærksom på, at det lovforslag, der ligger her, sådan set baserer sig på nogle objektive kriterier, som Folketinget har vedtaget, og som i øvrigt også har et grundlag i både de konventioner, men også den forfatning, som vi som samfund jo efterlever og skal efterleve. Derfor støtter vi også lovforslaget, som det foreligger. Det har jeg allerede redegjort for.

Ordføreren siger på et tidspunkt, at det også ødelægger danskheden, og jeg bliver nogle gange i tvivl om den definition. Nu ved jeg ikke, hvad definitionen er, og jeg er nysgerrig på at høre, hvad definitionen på danskhed er for ordføreren. Jeg bliver jo nogle gange i tvivl om, om jeg så også hører ind under den kategori, for jeg

Mikkel Bjørn (DF):

Danskheden er fællesmængden, og jeg tror ikke, at der er nogen danskere, som kan skrive sig ind i hele fællesmængden, men man skriver sig jo ind i delelementer af den, og så er det danskernes opgave at vurdere, når vi møder folk i det daglige, om de mennesker, vi møder, er en del af den fællesmængde. Jeg vil afgjort opfatte ordføreren som en del af den fællesmængde, men det er jo en subjektiv, individuel vurdering for den enkelte dansker, når de møder folk i øjenhøjde, at vurdere, om den person, de står over for, i deres øjne er dansk.

Kl. 12:27

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke flere spørgsmål. Den næste ordfører, vi byder velkommen til, er fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre. Værsgo.

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak for det. I virkeligheden burde denne her lov jo, måske afhængigt af hvilket parti man kommer fra og hvilke holdninger man har, være en lov, man så frem til – for nogle måske det modsatte. Jeg har det altid ambivalent med den her lov, for det er jo en stor dag for mange mennesker rundtom i vores land, fordi de med den her lov får tildelt dansk statsborgerskab. Derfor er der jo mange af os, der også tit holder en tale, som handler om at sige velkommen og tillykke til de mennesker, og samtidig får vi ofte en meget polemisk debat heroppe om danskhed og om muslimer. Sådan bliver det jo tit, desværre. Det handler om ekstremister osv. osv. Og jeg er egentlig ked af, at vi ikke kan skille de ting ad, for jeg synes, det er trist for de mange mennesker, som er på lovforslaget, som har gjort sig fortjent til det, og hvor det er fuldstændig uproblematisk. Der synes jeg jo egentlig, de fortjente en varm velkomst fra os alle sammen her i dag. Men sådan er det.

Men derfor vil jeg også gerne bryde min tale en lillebitte smule op og starte med at tale om dem, og der tror jeg og håber jeg, vi enige om, at de fleste, som får dansk statsborgerskab i dag, har fortjent det. Og det er jo en stor dag for dem. Det er også en stor dag for os og for Danmark. For statsborgerskab er en forpligtende gensidig og ligeværdig relation mellem en stat, som vi jo i et eller andet omfang repræsenterer i Folketinget, og så den enkelte borger. Det handler om rettigheder, det handler om tryghed, og det handler om tilhørsforhold.

Derfor vil jeg også kommentere på noget af den debat, som vi har haft i dag, men som vi måske især havde sidste gang, der handlede om: Hvad er et statsborgerskab? Er det en gave? Debatten har ændret sig lidt denne her gang. Nu handler det mere om de få ekstremister, der måtte være på et lovforslag. Det skal jeg ikke kunne sige om der er. Men ellers har debatten jo i mange år handlet om denne her gave. Og der vil jeg sige det samme i dag, som jeg sagde sidst for et halvt år siden: Ja, statsborgerskab er en gave for nogle af os. Nogle af os er jo så heldige, at vi er født af forældre, som har dansk indfødsret, og derfor har vi fået det ved fødslen som gave – fuldstændig betingelsesløst med bånd og sløjfe.

Men det er ikke en gave for dem, der får statsborgerskab ved lov, altså dem, vi behandler i dag. For det er jo ikke noget, de bare får. Der stilles strenge krav: krav om en prøve, sprogkundskaber, beskæftigelse osv. Det er krav, som er så skrappe, at mange indfødte danskere, som jo altså har fået deres indfødsret, statsborgerskab, som gave, ikke ville kunne opfylde dem. Så nej, at få statsborgerskab ved lov er ikke en gave. Og man behøver heller ikke at modtage den med underdanighed og taknemlighed, men med stolthed, fordi statsborgerskabet jo markerer en ligeværdighed.

Nu går jeg til diskussionen, som har fyldt meget i dag. Den handler om at udelukke antidemokrater og fjender af det liberale demokrati og frihedsrettighederne. Vi har, synes jeg, i Danmark en meget stolt tradition for at bekæmpe demokratiets fjender med redskaber fra det liberale demokratis værktøjskasse: ytringsfrihed og fri debat. Det gjaldt nazisterne, der stillede op til Folketinget i 1939 og fik 3 mandater. Det har gjaldt for Danskernes Parti, Stram Kurs, og nu kan jeg ikke lide at sige Jehovas Vidner efter de andre, for det er bestemt ikke sammenligneligt, men hvis det handler om frihedsrettigheder, respekt for kvinder og alt muligt, er der måske også nogle – nogle – religiøse mindretal i Danmark, som også har noget i klemme. Men vi har en lang tradition for at rumme hinanden og bekæmpe demokratiets fjender og frihedsrettighedernes fjender med det liberale demokratis egne værktøjer. Men hvis vi skal bryde med det princip – og det er vi grundlæggende imod, men hvis vi skulle gøre det – kunne vi så ikke i det mindste blive enige om at være konsistente, så alle ekstremister bliver behandlet lige?

Kl. 12:27

Jeg kan ikke helt forstå, at du står dér, formand (*Den fg. formand* (Theresa Berg Andersen): Tiden er gået. 5 minutter flyver ad sted). Nå, okay. Jamen så glæder jeg mig til spørgsmålene.

Kl. 12:32

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Den første spørger er hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Kl. 12:32

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Radikales ordfører nævner det her med, at der er nogle, der er så heldige at være født med den gave at være danske statsborgere, og at der så er andre, der får det tildelt som en gave siden hen, og det er jo fuldstændig rigtigt. Det er sådan, det er med familier. Altså, nogle er født ind i familien, og så er der nogle, der undervejs i løbet af et livsforløb bliver accepteret som en del af familien, fordi de lever op til familiens værdier og abonnerer på mange af de samme dagligdags vaner. Der er en indbyrdes sympati mellem de mennesker, der er en del af den familie.

Det er jo aldrig sådan, at hvis bare du lever op til nogle objektive krav – hvis du har overholdt loven, og hvis du gør dit og dat osv. – så bliver du en del af familien. Det kommer an på en subjektiv individuel stillingtagen, hvem der skal inviteres ind i familien. Sådan er det også, når vi behandler dansk statsborgerskab. Så er det jo et spørgsmål om, hvem der skal inviteres ind som en del af den danske familie, hvem der skal have arveret til Danmark sammen med det danske folk, og det er en individuel subjektiv vurdering.

Kl. 12:33

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ordføreren.

Kl. 12:33

Zenia Stampe (RV):

Jeg synes, det er meget underligt at sammenligne det med en familie, for det, der er helt særligt ved en familie, er, at det er et skæbnefællesskab, man ikke har valgt, men som man pr. definition er en del af. Det er jo derfor, vi alle sammen indimellem sidder til familiefrokoster, hvor der ved gud kan være meningsforskelle, og tænker: Hvordan kan vi være i familie? Men det er vi nu engang, og det er smukt. Det er også det, det liberale demokrati handler om. Det handler om, at det her er et skæbnefællesskab, og vi kan være vildt uenige, og så må vi spille efter reglerne.

Kl. 12:34

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Spørgeren.

Kl. 12:34

Mikkel Bjørn (DF):

Ja, og sådan er det også med det danske folk. Hvor meget jeg end kunne ønske det anderledes, er fru Zenia Stampe og jeg jo i en slags familie. Vi er nemlig en del af det danske folk, og det er der folk der ikke er. Der er så nogle, der kan blive vurderet til at være egnet til at blive optaget som en del af familien, fordi de abonnerer på familiens værdier, familiens grundlæggende holdninger, normer og traditioner osv., og så er der nogle, der ikke bliver det. Er det ikke fair nok, at der er nogle, der ikke abonnerer på familiens værdier og derfor ikke bliver accepteret som en del af vores fælles familie?

Kl. 12:35

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ordføreren.

Kl. 12:35

Kl. 12:38

Zenia Stampe (RV):

Jo, der er nogle, der ikke skal blive en del af familien. Vi mener jo også, at der skal være bestemte typer kriminalitet, der diskvalificerer en fra nogen sinde at blive dansk statsborger. Vi mener også, at der skal stilles krav om selvforsørgelse, om, at man har boet her et vist antal år osv. osv. Men det, vi er meget kritiske over for i det nuværende system, er jo, at vi har nogle unge mennesker, og dem har vi ikke talt om i dag, som er født og opvokset i Danmark – og måske er deres forældre også født og opvokset i Danmark – som ikke har et andet hjem, og som er her. Jeg mener, at de de facto er en del af familien, men det er et stort problem, at vi ikke anerkender dem som en del af familien. Det er et stort problem for vores land, og det er et stort problem for dem.

Kl. 12:35

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Den næste spørger er hr. Anders Kronborg fra Socialdemokratiet.

Kl. 12:36

Anders Kronborg (S):

Jeg forstår, at fru Zenia Stampe stiller et helt åbent spørgsmål, hvor der også bliver draget nazister og andre ind i den her debat. Lad os nu antage, at der er en borger, hvis familie har været tysk i mange generationer, som kommer fra Østtyskland, er erklæret nynazist, og som har været rundt og chikanere jøder, har tegnet davidsstjerner i opgangene og har hyldet terrorangrebet den 7. oktober, fordi der blev slået jøder ihjel; så mener jeg faktisk heller ikke, at vedkommende skal have dansk statsborgerskab, og det er, uanset om han er kristen, eller han er muslim. Jeg mener ikke, at sådanne personer er en del af den danske familie. Mener fru Zenia Stampe det?

Kl. 12:36

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ordføreren.

Kl. 12:36

Zenia Stampe (RV):

Jeg er stadig væk så stor tilhænger af det åbne, liberale demokrati, at jeg mener, at den type mennesker skal bekæmpes gennem ytringsfrihed. Men jeg er glad for det spørgsmål. For jeg vil sige det sådan, at hvis vi skal begynde at sortere fjenderne af det liberale demokrati fra, er det i hvert fald for mig og mit parti meget magtpåliggende, at det er *alle* fjenderne, altså at vi ikke bliver selektive, så der er nogle, der er lidt mere fjender end andre, og at hvis man har sagt, at jøder ikke hører hjemme i Danmark, er det værre, end hvis man har sagt, at muslimer ikke hører hjemme i Danmark. Så synes jeg i det mindste, at vi kan sige, at så er det alle ekstremister; så er det over én kam.

Hr. Alex Vanopslogh har jo sagt, at man skal tro på grundloven og man skal respektere andres frihedsrettigheder. Og så synes jeg, at så må der være konsistens; så må det være at respektere, selvfølgelig, dine jødiske medborgere, men også dine muslimske medborgere. Så må man finde et system, og det håber jeg at man i aftalekredsen kigger på, altså at man, hvis man kommer dertil, så sikrer et system, der skaber ligebehandling over for alle ekstremister. Vi skal ikke have sådan et mavefornemmelsesdemokrati, hvor vi synes, at nogle ekstremister er værre end andre. Så er det alle. Så er det alle typer racister og alle typer fjender af det liberale demokrati. Jeg tror, det bliver rigtig svært.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ja tak! Så er det spørgeren.

Kl. 12:38

Anders Kronborg (S):

Det er jo derfor, vi har et system indrettet efter grundloven, hvor vi sidder og behandler det individuelt i Indfødsretsudvalget, hvis der er noget, vi er i tvivl om. Jeg vil gerne tilkendegive her, at får vi en sag ind, hvor det er helt åbenlyst, at der er en, der har ønsket drab af muslimer, f.eks. har jagtet en kvinde, der er muslim, så hun må flygte fra krisecenter til krisecenter, og som udøver social kontrol over for muslimer, så er det jo ikke normer og værdier, vi vil have i Danmark. Det er jo derfor, grundloven er indrettet på den måde, at det er dette Ting, der giver statsborgerskab.

Kl. 12:38

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 12:38

Zenia Stampe (RV):

Jeg vil sige, at det er jeg meget glad for at høre. Altså, det er et spor, vi ikke ønskede at gå ind på. Nu er vi ikke en del af aftalekredsen, og jeg tror heller ikke, at vi bliver inviteret foreløbig, men jeg vil sige, at hvis jeg blev tvunget til at gå ind på det spor, ville det lige præcis være den type spørgsmål, jeg ville stille, og den type forsikringer, jeg gerne ville have. For jeg synes, at man virkelig er på gængende grund, hvis man begynder at være selektiv, i forhold til at der er nogle typer ekstremister og nogle typer racister, der er værre end andre. Så synes jeg virkelig, vi får et problem med det åbne, liberale demokrati. Men den hensigtserklæring og de ord, jeg hører fra hr. Anders Kronborg i dag, beroliger mig en lille smule. Jeg er meget glad for at høre det, og jeg håber, at det også er den linje, som Socialdemokratiet vil lægge i forhandlingerne.

Kl. 12:39

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Næste spørger er fru Sandra Elisabeth Skalvig fra Liberal Alliance.

Kl. 12:39

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Tak for det, og tak for en anderledes tale fra De Radikale. Ordføreren taler meget om det her med liberale idealer, der jo er en del af grundloven. Men samtidig så snakker ordføreren også om personer, der er født som udlændinge, her i Danmark, og som altså er født og opvokset her. Der kan jeg forstå på ordføreren, at De Radikale mener, at de skulle have en anden form for rettighed til det danske statsborgerskab. Så er jeg egentlig bare nysgerrig på, om De Radikale ikke går ind for grundlovens § 44, stk. 1, hvor der jo meget tydeligt står, at ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov.

Kl. 12:40

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ordføreren.

Kl. 12:40

Zenia Stampe (RV):

Jamen vi har haft den ordning, som jeg refererede til tidligere. Den fik vi indført i 2014 under den daværende Thorning-Schmidt-regering, hvor man faktisk gav statsborgerskab til børn og unge, der var født og opvokset i Danmark, ikke har begået kriminalitet og har bestået folkeskolen, når de bliver 18 år. Det kan man godt gøre, men det er klart, at det jo stadig væk kræver, at det sker ved lov. Der var et flertal, der ønskede at gøre det ved lov, og det var den

måde, vi sikrede det. Det er klart, at det altid kommer til at skulle forbi Folketinget, men det forhindrer jo ikke et flertal i at blive enige om, at den her type ansøgere er vi enige om altid at sige ja til, og det var vi dengang. Så det er bestemt ikke en utopi, og det er i overensstemmelse med grundloven, for vi har gjort det før. Det blev så rullet tilbage af den efterfølgende regering, og der er langt fra flertal for det i dag, men en sådan ordning har eksisteret, og det er den, vi gerne vil tilbage til.

Kl. 12:41

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Vi siger tak til fru Zenia Stampe fra De Radikale Venstre. Jeg ser ikke nogen fra Alternativet, så derfor byder vi velkommen til udlændinge- og integrationsministeren. Værsgo.

Kl. 12:41

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak for det, og tak for behandlingen her i Folketinget. Vi har et samlet indfødsretslovsforslag her med godt og vel 2.000 personer og så derudover 900 andre som bipersoner. En stor del af dem, cirka 1.800 af de 2.000, vil skulle til grundlovsceremoni i løbet af den næste tid, men der er selvfølgelig også en række borgere, som umiddelbart ved lovens ikrafttræden får tildelt dansk indfødsret. Jeg glæder mig over behandlingen her og har ikke så meget at tilføje ud over det, som allerede er sagt fra Socialdemokratiets ordfører.

Kl. 12:42

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Vi siger tak til ministeren. Der er nogle korte bemærkninger. Den første er fra fru Brigitte Klintskov Jerkel fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 12:42

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Tak. Det var en meget kort tale fra ministeren. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre ministerens holdning. Nu har jeg sådan hørt S og V og Moderaternes holdning til det her problem med de her personer under den kriminelle lavalder, i forhold til at vi jo rent faktisk ikke ved – fordi de oplysninger ligesom ikke indgår i arbejdet – om de allerede er startet på en kriminel løbebane for det 15. år, og om de allerede er sigtet for forskellige ting og har været involveret i flere kriminelle handlinger. Altså i forhold til at det simpelt hen er noget, som bør forelægges Indfødsretsudvalget, så Indfødsretsudvalget ligesom kan tage stilling til det her, i forhold til hvis man er startet en kriminel løbebane, inden at inden man er fyldt 15 år. Så skal man jo selvfølgelig ikke bare automatisk have dansk statsborgerskab.

Kl. 12:43

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 12:43

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Det er jo sådan i dag, at der bliver lavet fire kriminalitetstjek undervejs, og også for bipersoner bliver der lavet et kriminalitetstjek, hvis de er over den kriminelle lavalder. Men det er klart, at for at indgå i det kriminelle system, altså Kriminalregistret, som det hedderovre os politiet, så skal man jo være dømt for noget eller have modtaget en anden sanktion, og det kan man jo ikke, når man er under den kriminelle lavalder. Derfor giver det mening at sige, at det er der, grænsen går.

Vi laver opfølgende tjek 2 år efter for at se, om der er nogen, der har begået noget, før de søger, men som så efterfølgende er blevet dømt for det ved en domstol, sådan så man altså heller ikke på den

måde kan snyde. Så jeg synes i hvert fald, vi er rimelig godt dækket ind i forhold til at sikre, at det ikke er kriminelle, som vi giver statsborgerskab til, og heller ikke for bipersoners vedkommende. Det synes jeg egentlig vi kommer godt rundt om i dag.

Kl. 12:44

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 12:45

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Så ved jeg ikke, hvad ministeren synes om det her eksempel, der har været med den her historie om en mand, som fik statsborgerskab som biperson som 16-årig, men allerede var sigtet for voldtægter som 10-årig og som 14-årig, og senere hen blev han dømt for drab på tre ældre beboere i et boligkompleks. Altså, sådan en mand skal jo ikke have dansk statsborgerskab, og det kunne man måske allerede have fanget, hvis man ligesom havde det her værn mod, at personer, der allerede har startet en kriminel løbebane, ikke bare automatisk tildeles indfødsret som biperson til deres forældre, men at de sager skal op i Indfødsretsudvalget.

Kl. 12:45

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 12:45

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Nu kender jeg datoen for det, men det er selvfølgelig klart, at der tidligere har været en mere lempelig praksis, hvor man har givet flere statsborgerskaber, også til kriminelle. Jeg ved ikke, om man tidligere også har tjekket det for de bipersoner, som er mellem 15 og 18 år, og som der jo er tale om her. Men det lyder i hvert fald som noget, der er et stykke tid siden. Men hvis man bliver dømt for en voldtægt, skal det selvfølgelig indgå i den behandling, der er, også hvis man søger som biperson.

Kl. 12:46

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Den næste spørger er hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Kl. 12:46

Mikkel Bjørn (DF):

Ministeren bliver ved med at sige, at der er godt styr på det. Men det viser sig jo bare igen og igen, at det er der overhovedet ikke. For to lovforslag siden opdagede vi en voldsmand, som burde være udelukket, og som ministeren så måtte pille af efterfølgende. Den fejl er stadig ikke fikset, hvilket betyder, at vi ikke ved, hvor mange dømte kriminelle der er på lovforslag om indfødsret. Vi har fra talerstolen i dag nævnt nummer 1.345, som heller ikke lever op til vandelskravet. Det er jo Dansk Folkeparti, der igen og igen har været med til at finde alle dem, der ikke lever op til vandelskravet. Ministeriet undersøger jo tilsyneladende ikke de her sager til bunds. Vi har også afdækket den såkaldt omvendte statsløsesag, i dag fra talerstolen, hvor ministeriet simpelt hen giver statsborgerskab på et sølvfad til folk, der påstår at være statsløse uden nødvendigvis at være det. Mener ministeren virkelig, at det er udtryk for, at der er fuldt og helt styr på området? Det mener vi ikke i Dansk Folkeparti.

Kl. 12:47

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 12:47

Kl. 12:49

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Først vil jeg sige, at der ikke er nogen på det her lovforslag, som får statsborgerskab efter statsløsekonventionen. Det er rigtigt nok, at der er 88 statsløse på lovforslaget, men langt de fleste af dem får det gennem børnekonventionen. Det, som hr. Mikkel Bjørn har rejst tidligere på talerstolen, er vi sådan set meget villige til at prøve at undersøge, altså om det er en generel problemstilling, som vi har, eller om det er enkeltteksempler.

Samtidig vil jeg sige, at man nu flottes sig lidt med nogle undersøgelser, som jeg jo godt ved, fordi jeg også tit får henvendelse, kommer fra en enkeltperson, en borger, som sidder og gennemgår lovforslagene, og så tager man det på sig, som om det er ens egen undersøgelse. Der synes jeg jo rettelig, at man skal ære den, som æres bør. Det er jo en vis hr. Peter Jensen, som alle, der sidder i Indfødsretsudvalget, har noget at gøre med, tror jeg, og bliver kontaktet af løbende. Han er både fadder til mange af de ting, som Dansk Folkeparti tager på sig, og også til mange af de forslag, som Det Konservative Folkeparti har stillet om ændringer i indfødsretsaf-talen.

Kl. 12:48

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 12:48

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg kan fortælle ministeren, at det altså ikke er nogen borger, som ministeren henviser til, der har ringet til den syriske ambassade og spurgt dem, om det er korrekt, at de her statsløse mennesker har ret til syrisk statsborgerskab. Det er Dansk Folkeparti selv, og det har vi gjort, fordi vi selvfølgelig er optaget af, at der ikke er mennesker, som ovenikøbet ikke er statsløse, der får tildelt statsborgerskab via statsløsekonventionen uden at skulle leve op til danskravet og uden at skulle leve op til krav om ikke at have begået kriminalitet osv. osv. Mener ministeren virkelig, det er en holdbar situation, eller er det noget, han vil tage ansvar for at få rettet op på, så der ikke er mennesker, der får statsborgerskab uberettiget?

Kl. 12:48

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 12:48

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Som jeg sagde i mit indledende svar, er der ikke nogen ud af de 88, som er statsløse, der har fået statsborgerskab gennem statsløsekonventionen. Nu sidder hr. Mikkel Bjørn og ryster på hovedet, men det må vel være fair nok, at vi diskuterer det lovforslag, der er her, hvis man gerne vil diskutere, hvad for nogle fejl og mangler, der er. Og der siger jeg bare, at det jo ikke er relevant, hvis der ikke er nogen, der har fået det på den måde. Hvis det viser sig, at der tidligere er nogen, der har fået det, så vil jeg meget gerne prøve at se, om vi kan gøre på en anden måde og sikre os, at det, som bliver nævnt fra talerstolen, selvfølgelig ikke kommer til at ske. For jeg er jo fuldstændig enig med hr. Mikkel Bjørn i, at sådan må det selvfølgelig ikke være, altså at man kan fikle sig til en lettere sagsbehandling, når man søger statsborgerskab i Danmark.

Kl. 12:49

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Den næste spørger er fru Sandra Elisabeth Skalborg fra Liberal Alliance.

Sandra Elisabeth Skalborg (LA):

Tak for det. Jeg tror, det er den korteste tale, jeg nogen sinde har hørt ministeren holde her i Folketingssalen.

Ministeren har i løbet af sidste uge både udtrykt anerkendelse, men også en vis positivitet over for Liberal Alliances nye forslag, mens Moderaterne har udtrykt en meget mere skeptisk linje. Så jeg er måske lidt i tvivl om, hvad regeringen egentlig mener, når det kommer til det her spørgsmål om at finde en model for at kunne frasortere ansøgere på baggrund af en eller anden form for antidemokratisk adfærd. Anerkender regeringen, at der er et behov for, at vi sammen finder en model for, at vi kan sortere nogen fra? Eller mener regeringen, at der ikke er et behov og hellere vil fortsætte den praksis, der er på nuværende tidspunkt?

Kl. 12:50

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 12:50

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Der ligger en præmis nede under spørgsmålet, som er, at hvis man ikke vil gøre det, som Liberal Alliance vil, så anerkender man ikke, at der er et problem. Men det mener jeg er to forskellige ting. Jeg mener, vi i den måde, vi har indrettet vores indfødsretsaftale på, i høj grad tager initiativer, og det er jo bl. a. med Liberal Alliances støtte, at man har gjort det, også i tiden før den nuværende aftalekreds, ved at sige, eksempelvis, at man har spørgsmål om danske værdier i indfødsretsprøven; at der er en række ting, man skal igennem. Også en grundlovsceremoni, som jeg selv har deltaget i i flere kommuner, og som jeg synes er en god, højtidelig måde at markere, at folk får statsborgerskab på. Så jeg synes, vi allerede har en del ting, der i virkeligheden markerer det.

Nu er der så kommet et forslag fra Liberal Alliance, som vi er ved at gennemgå juridisk for at se, hvad der kan lade sig gøre her. Og så håber jeg, at vi kan finde en god måde at håndtere det på. For jeg synes, at Liberal Alliance har været en rigtig god partner i vores aftaler, og går til sagerne meget grundigt og velforberedt. Det er jeg glad for.

Kl. 12:51

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 12:51

Sandra Elisabeth Skalborg (LA):

Tak for det. Så har jeg et andet spørgsmål i forhold til noget, som ministeren udtalte i forbindelse med Liberal Alliances forslag, der bl.a. handler om det her med, at det selvfølgelig skal kunne gøres inden for grundlovens rammer, og det er vi jo på ingen måde uenige i i Liberal Alliance. Derfor jeg vil jeg gerne spørge ministeren, om ministeren mener, at det vil være i strid med grundloven, at Folketingets Indfødsretsudvalg giver afslag på en ansøgning på baggrund af en dokumenteret antidemokratisk adfærd?

Kl. 12:52

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak. Ministeren.

Kl. 12:52

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jeg mener ikke, at der i Indfødsretsudvalgets afvisning er noget problem, og i debatten her er det, der handler om grundloven, jo også lidt blevet misforstået, som jeg opfatter det, altså at man mener, at det handler om grundlovens paragraffer om religionsfrihed eller

andre ting. Det er slet ikke det, det drejer sig om. Det, det drejer sig om, er det simple forhold, at det kun er lovgiverne, som må foretage skøn omkring indfødsret, og at det ikke må delegeres til andre. Det må heller ikke delegeres til Udlændinge- og Integrationsministeriet eller til andre instanser, man kunne forestille sig; man må *ikke* foretage et skøn, hvis ikke man selv er Folketinget. Det er det, der er essensen af det, og det er det, som jeg forsøger at navigere efter.

Kl. 12:52

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Den næste spørger er fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre.

Kl. 12:52

Zenia Stampe (RV):

Alt det her med skøn osv. osv. er jo lidt svært, hvilket jeg fuldstændig forstår. Jeg forstår også de argumenter, som ministeren har fremført i svaret til Liberal Alliances forslag, og det, jeg spørger om nu, er mere undersøgende og ikke spor polemisk, og jeg stiller det egentlig i forlængelse af hr. Anders Kronborgs bemærkninger til mig.

Vil man kunne arbejde hen imod en model, som så er objektiv i den forstand, at hvis man skal screene, bliver det alle, man screener, og så det ikke sådan, at der bliver foretaget en eller anden form for etnisk profilering, sådan at alle, der hedder Mohammad og Ali, ryger igennem et eller andet filter, hvorimod Miles og James ikke ryger i det samme filter? Jeg tænker, at der vel også er et eller andet signal til ansøgerne om, at der altså er en grundlæggende ligebehandling. Det er klart, at hvis der er ekstremister, skal de fanges i det net, som man måske påtænker at lave, men det er så uanset, om man kommer fra det ene ekstremistiske spektrum eller det andet.

Kl. 12:54

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 12:54

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Det er klart, at hvis vi skal lave en screening af udemokratisk eller ekstrem adfærd, eller hvordan man vil formulere det, skal det selvfølgelig være noget, der dækker bredt, og som ikke er rettet mod bestemte ansøgernavne, eller hvilke lande folk kommer fra, som også kunne være en måde, man kunne forestille sig at det blev gjort på. Sådan må det altså ikke gøres. Det skal dække bredt.

Der må heller ikke foregå en omfattende redigering af det materiale. Så hvis man forestiller sig, at man indhenter al den information, der er om udsagn på sociale medier, må man godt oversende det, men vi må ikke lave et skøn over, om vi samlet set betragter det som udemokratisk, ekstremt, eller hvad man kan forestille sig. Det er kun folketingsudvalget, som må lave den vurdering og redigering af det samlede materiale. Vi kan i princippet godt indhente det, men alt, hvad Indfødsretskontoret foretager sig, skal være binært: Enten lever man op til noget, eller også gør man ikke.

Kl. 12:55

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 12:55

Zenia Stampe (RV):

Det vil jeg bare kvittere for, og jeg vil sige, at det i hvert fald giver mig lidt mere ro i maven. Det ændrer jo ikke ved, at den her – der mangler et godt dansk ord for det – bias eller profilering så stadig væk kan forekomme i udvalget, men det er jo sådan, systemet er, og af respekt for grundloven kan vi ikke ændre på det, for så skulle vi ændre på grundloven, og sådan er det.

Men det beroliger mig faktisk at høre det, ministeren siger, for det gør jo så, at hvis der i sidste ende opstår en eller anden form for bias eller skævvridning, så man ser med større alvor på en type ekstremister end nogle andre, er det jo folkestyrets og Folketingets ansvar. Så det er ikke nogle embedsmænd, den dybe stat, eller hvad man kunne finde på at kalde det, der sidder med det; så er det os herinde. Jeg er imod den form for diskrimination, men jeg er glad for, at det så vil være os, der skal sidde med det, og ikke staten eller et embedsværk.

Kl. 12:55

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 12:55

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Ja, det ville være Folketingets Indfødsretsudvalg, der skulle vurdere det. Man kan også sige, at rammen om det, der foregår i Indfødsretsudvalget, den aftale, som der er mellem en række partier, jo i forvejen også kun er en procedure for, hvordan udvalget i sidste ende arbejder med især dispensationerne, og hvordan vi i sidste ende vedtager det herinde. Alt, hvad der foregår hos de embedsmænd, som er ansat i mit ministerium, handler om ting, som er binære, altså om man lever op til noget eller ikke gør.

Kl. 12:56

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Så er det hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 12:56

Peter Kofod (DF):

Tak for det. Minister, den vestlige civilisation er i en dyb krise. Vi har et kæmpe indtag af folk, der ikke vil os det godt. Vi har ladet os fængsle og narre af konventioner og menneskerettighedsadvokater, som påstår, at det hele nok skal gå, selv om vi jo alle sammen i det her rum ved, at det modsatte kommer til at ske, at der ikke venter noget godt på den anden side af underkastelsen, og alligevel bliver vi ved.

Jeg spekulerer en gang imellem på, minister: Hvordan ville historien dømme mig, hvis jeg havde været i ministerens sko og skulle sætte mit navn på det lovforslag, som Folketinget behandler nu, eller tilsvarende lovforslag, der tildeler i tusindvis af statsborgerskaber til mennesker, hvoraf mange måske ikke burde være her i fremtiden? Hvordan ville mine børn og børnebørn en dag kigge på mig, hvis jeg med åbne øjne lod det her ske for mit fædreland og for deres fædreland? Hvad tænker ministeren at historiebøgerne vil skrive om ham?

Kl. 12:57

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 12:57

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Hr. Peter Kofod kan jo starte med at overveje, hvad historiebøgerne vil skrive om hr. Peter Kofods eget parti, der op igennem 00'erne stemte for en række indfødsretslovforslag med, så vidt jeg husker, tilsammen omkring 30.000 personer på, hvoraf langt, langt de fleste var folk fra Mellemøsten og Nordafrika.

Nu ved jeg ikke, om hr. Peter Kofod har læst det her, ordføreren er jo ikke ordfører på det lovforslag, men den fordeling, der er her, er markant anderledes, end dengang Dansk Folkeparti sad på magten i Danmark. Her er der ca. 500 mennesker ud af 2.000, som er fra Nordafrika og Mellemøsten. Langt de fleste kommer fra europæiske lande. Vores to største nationaliteter på det her lovforslag er som

nummer et tyskere og som nummer to briter. Det er jo ikke dem, der kommer og ødelægger den vestlige civilisation, som man gerne vil foregive. Det er folk, der måske har boet her i mange år, måske har arbejdet i mange år og været gift, og nu, hvor Storbritannien f.eks. har meldt sig ud af EU, vil man som brite gerne sikre sig et statsborgerskab. Det er en helt naturlig ting, men det er jo dem, vi også underlægger den lange sagsbehandlingstid og de krav, som selvfølgelig er helt rimelige. Det er bare for at sige, at det er markant anderledes, end dengang Dansk Folkeparti havde den store indflydelse på dansk politik. Det er først og fremmest europæere, der er på det her lovforslag.

Kl. 12:58

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 12:58

Peter Kofod (DF):

Jeg meldte mig jo ind i det eneste parti, der vil udfordre det her og gøre noget ved det, dengang udlændinge- og integrationsministerens parti kaldte kvinden bag mig for ikke stueren; dengang Socialdemokratiet havde en udlændingepolitik, der lå, hvor Enhedslistens ligger i dag. Det var det parti, jeg meldte mig ind i. Det er jeg stolt over, og det tror jeg historien eller mine børn og børnebørn vil bedømme på en god måde.

Men, minister, svar nu på mit spørgsmål. Vi ved jo de her ting. Ministeren har endda skrevet kronikker og nærmest debatbøger om det her spørgsmål. Hvordan vil udlændinge- og integrationsministerens børn og børnebørn se på ham, når han bevidst vælger at lukke øjnene for det, der er ved at ramme den vestlige civilisation i de her år, og vi ikke gør nok for at bremse ulykken? Kan udlændinge- og integrationsministeren leve med det ansvar?

Kl. 12:59

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 12:59

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Det er jo simpelt hen bare ikke rigtigt. Vi har i Danmark ført en af de mest succesrige restriktive indvandringspolitikker i hele Europa. Det ved hr. Peter Kofod godt, for hr. Peter Kofod har siddet nede i EU sammen med alle de folk dernede og ved, hvordan de er, og ved, hvor åbne de gerne vil være. Jeg modtager ugentligt delegationer fra andre europæiske lande, der spørger: Hvordan har I gjort det her i Danmark? Og det er jo ikke folk, der ønsker en lempelig politik; det er folk, der ønsker, at den indvandringspolitik, der er, afspejler det ønske, befolkningen har. Det er vi nogle af de bedste i hele Europa til at gøre.

Så kan man godt lave sjov med det og spørge, hvordan mine børnebørn vil se på det, men det er bare sådan, som det er. Selv Dansk Folkepartis egen taler til Dansk Folkepartis landsmøde, hovedtalen, ville gerne ind og snakke med mig om, hvordan vi fører en stram udlændingepolitik, og han sagde: Du er strammere end mig. Altså, så kan det da ikke være helt skidt.

Kl. 13:00

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Der er en spørger mere, og det er hr. Peder Hvelplund fra Enhedslisten.

Kl. 13:00

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til ministeren for den ganske vist korte tale, men tak for talen i hvert fald. Nu er det jo sådan lidt underligt, at vi her

står og diskuterer L 63, som er lov om indfødsrets meddelelse, og at så diskuterer vi samtidig nogle andre forslag, der er oppe i luften. Men jeg vil nu godt lige spørge ministeren om, om man, når nu der er kommet det her forslag fra Liberal Alliance, i ministeriet ville have et overblik over, hvad det vil koste i ressourcer. Nu er jeg klar over, at det, der er foreslået, er, at PET, kunne jeg forstå, skulle lave den screening af samtlige, jeg går ud fra, det er personer, der så er optaget på et lovforslag. Altså, hvor stor en arbejdsmængde ville der skulle bruges på det, og hvor stor en sagsmængde vil det materiale, der så skulle overføres til Indfødsretsudvalget, udgøre – noget, som man så vil have en forventning om at udvalgsmedlemmerne ikke alene skulle læse, men man skulle også efterfølgende have de her 2.000 borgere ind til en personlig samtale? Den sidste del er det ikke sikkert ministeren kan give et bud på, men der vil dog være tale om et betragteligt både tids- og ressourceforbrug, hvis man skulle gøre det med en model som den her.

Kl. 13:01

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ministeren.

Kl. 13:01

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Forudsat at man havde lov til, ifølge grundloven, at lade samtaler afholdes af embedsmand, tror jeg, vi ville ende med et system, der var omtrent på størrelse med det, som Østrig har. De har ca. 600 ansatte til at håndtere indfødsretsansøgninger. De har også flere ansøgninger end os, så det ville måske svare til, at vi i stedet for de ca. 100 mennesker, der er ansat i dag, skulle have ca. 400. Det ville være et bud på det, hvis embedsmændene kunne gennemføre samtalerne. Det kan de jo så ikke, og derfor er det nok et spørgsmål om, hvor mange samtaler man i Indfødsretsudvalget i Folketinget ville have lyst til at deltage i og gennemføre. Det er klart, at hvis man forestiller sig, at det skulle være samtlige de samlet 2.900 mennesker, inklusive bipersoner, som skulle ind til en samtale, så kunne man godt forestille sig, at kalenderen kommer til være lidt tætpakket for dem, der sidder i Indfødsretsudvalget, altså hvis man skal have snakket med dem.

Så kan man jo lave andre former for det, hvor det kan være dem, som får dispensation, plus nogle andre. Der er mange ting, man kan indrette på den måde, men det er klart, at hvis Folketingets Indfødsretsudvalg skal gennemføre alle de her samtaler, bliver der meget travlt i kalenderen for dem, der sidder dér.

Kl. 13:02

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til spørgeren for et opfølgende spørgsmål.

Kl. 13:02

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak for det svar. Spørgsmålet omkring, hvorvidt Liberal Alliances forslag er i overensstemmelse med grundloven og anden lovgivning, har Enhedslisten stillet som ministerspørgsmål til ministeren, så det ser jeg frem til at få svar på.

Jeg vil egentlig godt bare høre ministerens holdning til det. Nu har vi kunnet høre, at der er flere, der har talt for, at der var brug for at få lavet en ny indfødsretsafale. Kan ministeren løfte sløret for, om det er noget, der ligger i de planer, som regeringen har, at der skal indkaldes til nye drøftelser i en ny aftalekreds, og hvilke initiativer man så i den forbindelse ville kunne forvente blev taget?

Kl. 13:03

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ministeren.

Kl. 13:03

Kl. 13:06

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jeg har ikke nogen planer om at skulle lave en ny aftalekreds. Jeg er rigtig glad for den, vi har. Jeg synes, de fire partier, der sidder der, gør det godt, tager det alvorligt og håndterer de problemer, der opstår undervejs. Så jeg ville være ked af at skulle lave den om, men det er klart, at jeg er blevet præsenteret for et krav fra Liberal Alliance, og det prøver jeg at se på hvordan man kan håndtere, og hvordan man kan imødekomme den reelle, synes jeg, bekymring, der ligger i det, på en måde, som også juridisk giver mening, og som vi selvfølgelig også politisk kan se os selv i. Men jeg vil bare gerne sige, at det, som Liberal Alliance har foreslået, jo ikke er det, at der skal holdes samtaler med alle mennesker. Det er i hvert fald ikke sådan, jeg har opfattet det. Det er en anden model, som man har peget på.

Kl. 13:04

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det fru Pia Kjærsgaard fra Dansk Folkeparti som spørger. Værsgo.

Kl. 13:04

Pia Kjærsgaard (DF):

Tak for det. Jeg skulle egentlig ikke have taget ordet, for jeg synes, vores to ordførere og folketingsmedlemmer gør det fremragende. Men jeg føler mig bare noget stødt af de sidste svar til hr. Peter Kofod, hvor ministeren sådan lidt nonchalant siger, at nu skal man ikke lave sjov. Det må jeg sige at vi faktisk ikke gør i Dansk Folkeparti.

Er det en trend i regeringen, at man begynder at anklage folk, der stiller spørgsmål i Folketingssalen, for at drille eller lave sjov? Så synes jeg, man skulle aflægge sig den vane, inden den kommer alt for godt i gang. Vi så statsministeren forleden optræde ualmindelig uforskammet i Folketingssalen. Den her minister får ikke pulsen helt så højt op som statsministeren – aldrig nogen sinde, en gang imellem kunne jeg godt tænke mig, at den kom en smule op – men jeg vil bare gerne frabede mig, at man siger, det er sjov og drillerier, for det er faktisk blodig alvor, det her. Og jeg synes, at hr. Peter Kofod i sit sidste spørgsmål gjorde det klart, hvor alvorligt det egentlig er for fremtidens Danmark.

Kl. 13:05

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ministeren.

Kl. 13:05

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jeg mener i allerhøjeste grad, det er alvorligt. Jeg vil også sige, at jeg synes, Dansk Folkepartis ordfører stiller rigtig mange gode spørgsmål og også tidligere har indkaldt til mange gode samråd. Dem er der ikke så mange af i øjeblikket. Men det er jo det, der gør, at vi også bliver kontrolleret i det, vi laver. Det har jeg kæmpestor respekt for, og det mener jeg er Folketingets opgave at gøre, så jeg synes ikke, det er, fordi der er noget morsomt eller sådan noget i den del af arbejdet.

Men det er klart, at når jeg bliver spurgt til, hvordan mine børnebørn vil se på noget, og om jeg er for slap, efter at man i Dansk Folkeparti har holdt et landsmøde, hvor man har inviteret en taler, hr. Jordan Bardella, som går direkte op og siger: Jeres minister er simpelt hen en af de strammeste, jeg har mødt – er det jo skørt, at man så nu står og påstår, at det er jeg overhovedet ikke.

Kl. 13:06

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo.

Pia Kjærsgaard (DF):

Men når sådan noget bliver sagt, viser det jo i virkeligheden, hvilket forfald Europa er i. Altså, hvis den her minister – og nu behøver jeg jo ikke nævne noget navn – men hvis udlændinge- og integrationsministeren er den strammeste Europa, siger det jo lidt om, hvor vi henne. Og det er jo, og det ved ministeren jo også udmærket godt, ene og alene efter påvirkning fra Dansk Folkeparti. Der må jeg sige, at i forhold til at lave sjov, er vi sådan set stolte af den påvirkning. Æres den, der æres bør. Men vi er da glade for, at ministeren er på vej, og jeg er egentlig også glad for, at vi blev mødt med de ord på vores årsmøde. Men det siger jo lidt om, hvor Europa er på vej hen.

Kl. 13:07

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ministeren.

Kl. 13:07

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Det sidste er jeg enig i. Det er en kæmpeudfordring for vores kontinent – bare det, at så få lande egentlig tilbagesender folk, som er afviste asylansøgere. Det er der meget få der virkelig lykkes med. Det er klart, at det leder til en opløsning, hvis det fortsætter, og det tror jeg er gået op for flere og flere, heldigvis. Men der er lang vej endnu.

Kl. 13:07

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Da der ikke er flere korte bemærkninger til udlændinge- og integrationsministeren, siger vi tak til ministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet i det hele taget, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 49:**Forslag til lov om Nimbi GameLab – Danmarks Institut for Spiludvikling.**

Af kulturministeren (Christina Egelund, fg.).
(Fremsættelse 03.10.2024).

Kl. 13:07

Forhandling**Den fg. formand (Bjarne Laustsen):**

Forhandlingen er åbnet, og første ordfører er hr. Mogens Jensen fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:08

(Ordfører)

Mogens Jensen (S):

Tak for det, formand. Tilbage i 2008 var jeg inviteret til Busan i Sydkorea for at være med til at stifte verdensforbundet for e-sportsforeninger. Og det var noget af en kulturoplevelse, man kom ud for der, for det var jo, før vi for alvor havde fået smartphones i Danmark. Men når man var der i Busan i Sydkorea og steg på et S-tog eller en metro eller andet, så sad alle mennesker med hovedet

nede i sådan et apparat, og jeg tænkte: Hvad dølen er det, der foregår? I dag er det jo ikke et særsyn i Danmark. Der sidder vi jo næsten alle sammen, når vi sidder i bus eller metro eller andre steder, med hovedet nede i sådan en maskine. Men det, man dér gjorde, var faktisk at spille spil – computerspil med kæmpe, kæmpe udbredelse i Asien. Men det vidner om, at det er en kæmpe kultur, som nu også igennem årene er kommet til Europa.

Den spilbranche, vi har, og spillene er i en rivende udvikling, og også antallet af danskere, der spiller spil, er støt stigende. Næsten halvdelen af børn og unge spiller dagligt digitale spil i mere eller mindre grad. Derfor er det selvfølgelig også vigtigt, at vi har et mangfoldigt udbud af spil af høj kvalitet, og det er det, som lovforslaget her skal være med til at sikre, nemlig ved at oprette Danmarks første institut for spiludvikling, som har det mundrette navn Nimbi Gamelab. Og nogle kan godt tænke: Hvad dølen, hvorfor skal hedde det? Men det er simpelt hen, fordi et af de første danske spil hed Nimbi. Det var designet af Piet Hein og i øvrigt programmeret af en Søren Lauesen, der dengang sad i Regnecentralen, så det har sådan lidt historisk baggrund, at vi har fået det her navn.

Som sagt danner vi mulighed for, at vi nu kan skabe bedre baggrund for at understøtte den danske spilbranche og sikre, at der bliver produceret danske spil på baggrund af vores værdier og af vores æstetik, så det her ikke kun er overladt til amerikanske eller asiatiske producenter. For selv om vi også nogle gange kritiserer, at vi bruger for meget tid foran skærmen, så er det altså vigtigt, at de kulturtilbud, der er der, ikke mindst til vores børn og unge, har en kvalitet og et udgangspunkt, der handler om at bidrage til fællesskaber og også i en lang række tilfælde om at fungere som læringsredskaber, for sådan bliver spil jo også brugt i dag.

Så det er utrolig vigtigt, at vi også politisk bidrager til at understøtte mulighederne for den danske spilbranche, sådan at vi altså er med til også at sikre danske spil og i den her sammenhæng danske værdier og danske kulturkvaliteter i konkurrencen over for amerikanske, asiatiske og udenlandske markeder. Og i dag er det desværre sådan, at langt de fleste af de spil, der bliver spillet i Danmark, er udenlandske spil. Så vi har et politisk ansvar for også at sikre et godt udbud af gode danske digitale spil, og det er det, som Nimbi Gamelab vil være med til at løfte. Samtidig skal instituttet være med til at løfte talentudviklingen inden for digitale spil og også styrke og udbrede vidensgrundlaget for digitale spil med forskellige former for dataindsamling, der kan være med til også at understøtte spilbranchen selvfølgelig til gavn for både branchen og også offentligheden og brugerne.

Så med det udgangspunkt kan Socialdemokratiet selvfølgelig støtte lovforslaget.

Kl. 13:13

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Ordføreren kom til at bruge et bandeord, som jeg kun har hørt Tordenskiold bruge, og det har han vundet hævd på. Derfor skal jeg gøre opmærksom på, at her fører vi høvisk tale. Men i øvrigt er der ikke nogen korte bemærkninger, så jeg siger tak for ordførertalen, og jeg giver ordet videre til hr. Kim Valentin som ordfører for Venstre.

Kl. 13:13

(Ordfører)

Kim Valentin (V):

Tak til formanden. Vi behandler i dag L 49, som omhandler Nimbi Gamelab, Danmarks Institut for Spiludvikling. Jeg vil ikke nævne alt det, som ordføreren for Socialdemokratiet, hr. Mogens Jensen, nævnte, men blot sige nogle få ord om det. Det er jo en ny måde at tænke på på lige præcis det her område. Jeg kommer til at tænke på, dengang jeg selv var lidt yngre. Hvis jeg går 30 år tilbage, brugte jeg faktisk også lidt tid foran computeren og spillede et spil, der hed »Civilization« – det hedder det vist stadig væk, selv om jeg ikke

bruger tid på det i dag – og der tænkte jeg nemlig selv på, at det da var ærgerligt, at der ikke var noget mere om Danmark, den danske historie, de danske opfindelser og alle mulige andre ting i det spil. F.eks. havde vikingerne ikke en særlig stor plads.

Så jeg tænker jo, at når vi gør det her og vi prøver at gøre lidt mere plads til den kunstneriske og kulturelle kvalitet og den kommer i fokus, kunne det faktisk også være, at vi fik udviklet nogle af de spil, som ikke bare refererer til USA eller Kina eller et eller andet andet sted i verden, men faktisk også refererer til Skandinavien, Norden og Danmark og alt det, der foregår der. Det er ret interessant, synes jeg, hvis vi kan få lavet en linje på det.

Så overraskede det mig lidt, da jeg så tallet, at fire ud af fem danskere over 16 år bruger tid på digitalt spil. Jeg vidste da godt, at det er en glimrende måde at bruge sin tid på, hvis man vil hygge sig lidt, men fire ud af fem danskere over 16 år, der gør det, er alligevel mange.

Nimbi Gamelab skal jo fremme produktionen af danske digitale spil, og så skal de beskæftige sig med investering i en kulturform. Den kulturform kalder vi så digitale spil. Jeg tror, at vi kommer til at skulle følge lidt op på det her og der, fordi digitale spil i den grad er under udvikling. Det, vi definerer som digitale spil i dag, var jo noget helt andet, hvis vi kigger 20 eller 30 år tilbage, og hvis vi kigger helt tilbage til 1963, hvor Piet Hein fik idéen til det første spil – jeg er i øvrigt født i 1963, selv om jeg ikke vil sige, at jeg tilhører en digital årgang – så vil jeg da sige, at tingene her går så hurtigt, at jeg tror, at det er rigtigt, at vi netop laver et institut, der kan følge med i den spiludvikling og kan blive ved med at følge op på den løbende.

Vi lægger jo også nogle penge i det, som ikke kommer fra DFI, så derfor bliver der faktisk også nogle muligheder for, at det her institut kan uddele nogle midler i løbet af året. Det er jo der, hvor man får lidt brancheglidning, for selv om det er kultur, er det også erhverv, og det sidste, jeg vil sige, er, at det her jo er gået fra at være noget lidt hobbyagtigt til at blive en kæmpe industri rundtomkring i verden. Danske virksomheder, der beskæftiger sig med det her, er rent faktisk også dygtige til det, og vi kan se, at der er nogle ret flotte tal for omsætning og eksport, som jo tilsammen faktisk overgår det, vi eksporterer for i film- og tv-branchen til sammen.

Så det er en udvikling, som vi i Venstre er ret begejstret for at understøtte, og vi ser gerne, at den her branche vokser sig stor og stærk og kan hjælpe med at skabe en god dansk økonomi og masser af arbejdspladser. Det har vi i hvert fald muligheden for. Venstre støtter derfor forslaget, og vi ser frem til at arbejde med det i udvalget. Tak.

Kl. 13:18

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Kim Valentin fra Venstre for ordførertalen. Der er ingen korte bemærkninger, så vi kan gå videre i ordførerrækken til hr. Søren Espersen som ordfører for Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:18

(Ordfører)

Søren Espersen (DD):

Tak. Spilområdet, som med en engelsk benævnelse hedder gaming, synes at blive mere og mere uoverskueligt. Det er i høj grad styret af meget store internationale udbydere, som er relativt ligeglade med de unge mennesker, som mere og mere drages ind i uafhængighed, lokket derhen af topprofessionelle. I dag er kun 2 pct. af de spil, som de 9-15-årige spiller, danske. Det er ikke nogen let opgave at komme det her til livs, men det er en diskussion, der foregår overalt i de europæiske lande. Det er væsentligt, synes Danmarksdemokraterne, at vi er i forreste række, når det gælder om at redde unge fra direkte afhængighed, som jo ofte er en grusom tilstand at befinde sig i.

Derfor er vi helt med på at tage et vigtigt og rigtigt skridt fremad, hvilket vi mener sker med lovforslag L 49, hvormed der tages det første spadestik til oprettelsen af Danmarks Institut for Spiludvikling benævnt Nimbi Gamelab. Opgaven, som instituttet bl.a. får, bliver at fremme udviklingen af danske digitale spil med ordentlige kunstneriske og kulturelle kvaliteter. Ydermere skal instituttet undersøge promoveringen og sørge for, at der rundtom bliver skabt viden om spilbranchens almindelige tilstand. Det har været Det Danske Film-institut, som har varetaget opgaven siden 2007 og frem til i dag, inden Nimbi Gamelab overtager.

I Danmarksdemokraterne var vi med finansloven for 2024 med til at afsætte midler til drift og etablering af det nye institut. Danmarksdemokraterne var som bekendt ikke med i filmaftalen 2024-2027, fordi de parter, der var med i medieforhandlingerne, indførte streamingafgiften og var inviteret med til forhandlingerne. Der skal nu, når lovforslaget er blevet vedtaget, fastsættes bestemmelser om instituttets formål, opgaver, rammer, økonomi, bestyrelse, direktør samt administration. Danmarksdemokraterne kan støtte lovforslaget.

Kl. 13:20

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tusind tak til hr. Søren Espersen fra Danmarksdemokraterne for den ordførertale. Der var ingen korte bemærkninger, og vi går videre i ordførerrækken til SF's ordfører, hr. Serdal Benli. Værsgo.

Kl. 13:21

(Ordfører)

Serdal Benli (SF):

Tak for ordet, hr. formand. Jeg er her som fungerende kulturordfører i dag på vegne af vores ordfører, fru Charlotte Broman Mølbæk. I alt for mange år har holdningen til digitale spil været den, at det blot har været underholdning og noget, man helst skulle gøre så lidt som muligt af. Men det er lidt en gammeldags måde at forholde sig til digitale spil på, især når man ved, at næsten hver anden dansker spiller hver dag. Selvfølgelig er der forskel på kvalitet og indhold, men det gør det endnu mere nødvendigt, at vi også politisk understøtter udviklingen af digitale spil.

Spil kan sætte rammen for unikke oplevelser, der kombinerer leg, læring og kreativitet på en måde, som få andre medier kan. De skaber verdener, der inviterer os ind i fantasifulde, kreative universer, hvor vi ikke bare er passive tilskuere, men aktive medskabere, og ofte sker det i fællesskaber, både sammen på teenageværrelset og online i hele verden. Det er derfor ingen overdrivelse at sige, at digitale spil er blevet en vigtig del af vores moderne kultur. Det kan jeg også bekræfte hjemmefra, hvor jeg har en lille en, der dyrker det her.

I SF har vi altid haft børn og unges trivsel som en høj prioritet. Vi ved, at digitale spil spiller en stor rolle i deres liv, og vi er derfor bevidste om det ansvar, som det nye spilinstitut Nimbi Gamelab står over for. Der har været udtrykt bekymring over dette i nogle af høringssvarene, og det tager vi selvfølgelig alvorligt, men vi tror også på, at vi ved at prioritere området og ved at skabe ordentlige rammer for og gennem Nimbi Gamelab sikrer en bedre og mere ansvarlig udvikling af spil i Danmark – en udvikling, hvor der skabes mere kvalitet i de spil, der udvikles. For når vi har ressourcerne til at prioritere kvalitet igennem statsstøtten skaber vi de bedste forudsætninger for, at danske spil kan bidrage til udvikling og nytænkning på en sjov og engagerede måde, hvor der ikke er indtænkt nogen af de bekymrende afhængighedsskabende funktioner, og hvor der ikke lokkes til at bruge en masse penge.

Danske spiludviklere er i skarp international konkurrence om vores tid, og det er derfor afgørende, at vi etablerer en selvejende institution, som kan understøtte den danske spilbranche og give den mulighed for at vokse globalt. Med den internationale succes, vi

allerede har set med animationskolen i Viborg og danske spil som »Subway Surfers«, ved vi, at Danmark kan noget helt særligt på området. Jeg vil derfor gerne afslutte med at rose kulturministeren for initiativet og for at se den danske spilbranche, som i alt for lang tid har været politisk undervurderet. Ved at samle det digitale spilområde under en selvejende institution sender vi et klart signal om, at digitale spil ikke kun er underholdning, men en væsentlig del af vores kultur, der fortjener samme opmærksomhed og støtte som andre kulturformer. Vi i SF er derfor stolte af at bakke op om lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 13:24

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til SF's ordfører, hr. Serdal Benli. Der er ingen korte bemærkninger, så vi kan gå videre i ordførerrækken, og det er Charlotte Nellemann fra Liberal Alliance. Her har vi at gøre med en jomfrutale, så værsgo for ordførerens første tale her i Folketinget.

Kl. 13:25

(Ordfører)

Charlotte Nellemann (LA):

Tak til formanden. Mit navn er Charlotte Nellemann, og jeg afløser i dag vores kulturordfører, som desværre ikke kunne være til stede, da hun har nogle forhandlinger. Det er som sagt min første tale her på talerstolen, og det kan godt være, at der er nogle potentielle spørgsmål, som jeg ikke vil kunne svare på i detaljer – det håber jeg I vil bære over med.

Jeg kommer til at gøre det kort. Liberal Alliance er som bekendt ikke en del af filmaftalen 2024-27, og da vi som parti af princip er imod erhvervsstøtte, er det svært at se et forslag, der er beskrevet som en støtteordning rettet mod digitale spil som andet end erhvervsstøtte – i særdeleshed fordi vi har med en branche at gøre, der har vækstet, der har været innovativ, der har gjort det strålende på almindelige kommercielle vilkår sammen med den støtte, der før lå i Dansk Filminstitut og de midler, der kan søges i EU-regi.

Staten kan blive ved med at subsidiere. Jeg ved også, at branchen efterspørger en form for produktionsrabat, men et eller andet sted skal vi sige stop, og det bliver så her. Liberal Alliance stemmer nej til forslaget.

Kl. 13:26

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den jomfrutale til fru Charlotte Nellemann fra Liberal Alliance. Vi har til almindelig orientering sådan en gammel tradition, at man giver en kobberslant, når ordføreren har holdt sin første ordførertale, og derfor er der et bidrag fra formanden her, værsgo.

Der var ingen korte bemærkninger, så vi kan gå videre i ordførerrækken. Det er hr. Henrik Rejnholt Andersen fra Moderaterne som ordfører. Værsgo.

Kl. 13:27

(Ordfører)

Henrik Rejnholt Andersen (M):

Tak for ordet, formand. Med lovforslaget fastsætter vi nu reglerne og skaber lovgrundlag for Nimbi Gamelab – Danmarks Institut for Spiludvikling. Det er ikke et hvilket som helst institut, det er nemlig det første af sin slags i Europa. Jeg deler til fulde mine kollegaers begejstring her fra talerstolen for det nye spilinstitut, der skal understøtte og udvikle den danske spilbranche.

Det er, til trods for at jeg hverken selv kan kalde mig en rigtig gamer, eller at mine børn spiller digitale spil på en computer eller konsol, i hvert fald ikke endnu. I stedet er det faktisk Bilkas børnespil på telefonen, som hitter mest hos min 7-årige datter. Så det kan måske eksporteres til udlandet og konkurrere lidt med internationale spiludbydere, hvem ved. Men vi må nok hellere lade de mere

kompetente folk på Nimbi Gamelab om at beslutte, hvad der skal eksporteres ud af landet, og hvad der ikke skal.

For Moderaterne er det nemlig vigtigt at sikre, at vi i Danmark fortsat er i førergruppen, når det gælder udvikling af fremragende digitale spil både til voksne og til børn. Vi skal både have spil til børns tabletter, til unges gamingpc'er og til de voksnes mobiltelefoner. Vi har tidligere store succeser som Hitman, Limbo, Subway Surfers, og jeg er overbevist om, at vi på trods af vores lille støtte på verdenskortet nu kan konkurrere med de internationale spiludbydere. For Danmark er en spilation, som har potentiale til i højere grad at præge spilindustrien i udlandet, og det skal være ambitionen. Særlig udvikling af sunde spil til børn er uhyre vigtigt, og her kan det nye institut gøre en forskel.

Vi lever desværre i en tid, hvor TikTok, sociale medier og diverse digitale spil bliver bygget på afhængighedsskabende algoritmer, hvis eneste formål er at binde vores børn til skærme i så mange timer som overhovedet muligt. Det er mildest talt skræmmende, og det er samtidig med til at skygge for nogle af de positive ting, som digitale spil også kan give vores børn. Her ser jeg en oplagt mulighed for, at den danske spilbranche kan gå forrest og være baneførende for at skabe nye danske spil, som vi trygt kan lade vores børn spille – sunde spil, der er lærerige og skaber nysgerrighed, og som kan samle familien. For digitale spil er kommet for blive, om vi vil det eller vej.

Det ses med al tydelighed, når undersøgelserne viser, at 46 pct. af 1-15-årige spiller spil hver dag, og hele 90 pct. har prøvet at spille digitale spil. Vi kan altså ikke komme uden om, at digitale spil er en stor del af vores børns opvækst. Det ændrer så næppe i fremtiden. Noget, vi til gengæld kan ændre i fremtiden, er, at der skal være langt flere danske spil til vores børn og unge. Det er kun 2 pct. af de spil, som 9-15-årige spiller, der er danske. Her tror jeg, at Nimbi Gamelab kan komme til at have en afgørende rolle i spiludviklingen af nye danske spil – sunde spil til børn andre steder i verden.

Med dette lovforslag og med det nye Nimbi Gamelab lægger vi de første sten til at udbygge og styrke den danske spilbranche, som har kæmpe kulturelt og økonomisk potentiale for Danmark. Det er virkelig glædeligt, og Moderaterne støtter selvfølgelig forslaget. Tak for ordet.

Kl. 13:30

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi kan gå videre i ordførerrækken. Så er det fru Birgitte Bergman som ordfører for Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:30

(Ordfører)

Birgitte Bergman (KF):

Tak for det, formand. Det er glædeligt, at formanden også stadig har mønter på sig, så vi kan fortsætte den gode tradition med den første ordførertale. (Den fg. formand (Bjarne Laustsen): Jeg har ikke flere nu). Nu har formanden ikke flere mønter.

Så vil jeg sige, at da jeg først læste det her lovforslag, blev jeg lidt overrasket over navnet, og jeg tænkte: Hvor i hulen stammer det navn fra? Så jeg er glad for, at hr. Mogens Jensen lige redegjorde for det, for det er jo lidt sjovt og interessant, at det egentlig går så langt tilbage.

Man i dag behandler vi jo lovforslaget om oprettelsen af Nimbi Gamelab, og det er jo Danmarks nye institut for spiludvikling. Initiativet vil give vores kreative branche en hjælpende hånd og understøtte en vigtig del af vores kultur og ikke mindst også vores økonomi. For os i Det Konservative Folkeparti er det vigtigt, at vi anerkender den indsats, som de kreative aktører i Danmark yder hver eneste dag. De bidrager til innovation og skaber arbejdspladser og tilfører værdi til både samfundet og vores fælles kultur. Så Nimbi Gamelab kan

være med til at sikre, at vi giver denne branche nogle gode vilkår i forhold til at fortsætte deres arbejde og forblive konkurrencedygtige. Men det er også vigtigt, at vi tænker bredt i forhold til målgruppen og inkluderer udvikling af både underholdning, spil og andre typer af digitale spil.

Vi ser frem til, at instituttet vil give danske spiludviklere og andre kreative talenter de ressourcer og muligheder, de har brug for, så vi kan udvikle og skabe værdi, både herhjemme og i udlandet. Men det skal også ske med vægt på digital ansvarlighed i spiludviklingen. Det Konservative Folkeparti støtter naturligvis lovforslaget. Tak.

Kl. 13:32

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Birgitte Bergman fra De Konservative for ordførertalen. Der er ingen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til fru Mai Villadsen fra Enhedslisten som ordfører. Værsgo.

Kl. 13:32

(Ordfører)

Mai Villadsen (EL):

Tak for det, formand. Enhedslistens ordfører på kulturområdet er forhindret i at deltage, da han er valgobservatør i USA, så jeg skal på vegne af Enhedslisten sige følgende.

Forslaget om Nimbi Gamelab, som vi behandler i dag, var jo en del af filmforliget, og derfor er vi meget positivt stemte. Vi ved, at spil fylder utrolig meget i hverdagen, særlig hos børn og unge, og kun 2 pct. af de spil, som danske børn og unge spiller, er danske. Nimbi Gamelab kan forhåbentlig skabe et miljø, der støtter både små og store danske spiludviklere. Vi vil gerne have flere originale danske spil og give mulighed for, at spiludviklerne kan eksperimentere meget mere. Vi har rigtig mange gode eksempler allerede, men vi ønsker at styrke dette miljø i Danmark.

Høringssvarene har dog også rejst nogle spørgsmål, som vi gerne vil arbejde videre med i udvalget. Der er bl.a. bekymring for, om der i spiludviklingen er fokus nok på betydningen af kunst og kultur og aspekter som disse. Det mener vi er rigtig vigtigt at adressere. Samtidig har Medierådet for Børn og Unge også rejst en bekymring for de uetiske mekanismer, der er i nogle spil, og som kan fastholde eller skabe afhængighed hos særlig børn og unge. Det mener vi at der er behov for at sætte fokus på. Det er vigtigt, at der er meget stor forbruger- og børnebeskyttelse, og det er en bunden opgave, når man arbejder med lige præcis dette område.

Som sagt synes vi, det er et rigtig vigtigt og rigtig godt lovforslag, og Enhedslisten bakker det op. Tak.

Kl. 13:34

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den ordførertale. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi kan gå videre til fru Pia Kjærsgaard fra Dansk Folkeparti som ordfører.

Kl. 13:35

(Ordfører)

Pia Kjærsgaard (DF):

Der er jo faktisk sagt mere om det her forslag, end jeg egentlig havde forventet. Bortset fra Liberal Alliance er der jo flertal for det her forslag, og det følger naturligt, i forhold til at det er partier, der har været med i finanslovaftalen. Det har Dansk Folkeparti eksempelvis, og vi støtter forslaget.

Jeg vil godt sige tak til Mogens Jensen for en egentlig ret god historisk udredning og også andre, som er gået mere dybt ind i det her forslag, end jeg lige vil gøre. Jeg vil bare sige, at det, som det her forslag stort set går ud på, er, at der kommer meget mere styr på wildwesttilstande inden for spil, at der kommer flere danske spil, at der kommer flere arbejdspladser, at det skaber noget god økonomi,

og at man får lidt mere redegjort for nogle ting, i forhold til hvad det egentlig er, det her forholdsvis nye fænomen går ud på. Det kan jo mange gange tage pusten fra mange af os, som er af en ældre årgang, og som ikke har været så meget med i det her.

Jeg vil stille mig meget positiv over for det og sige, at naturligvis støtter Dansk Folkeparti forslaget, og vi glæder os over, at der kommer mere styr på det her, som nok er gået lidt i en gal retning. Tak.

Kl. 13:36

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Pia Kjærsgaard fra Dansk Folkeparti for den ordførertale. Der er ingen korte bemærkninger, og vi går videre i ordførerrækken til fru Zenia Stampe fra Det Radikale Venstre som ordfører.

Kl. 13:36

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak for det. Vi bakker også begejstret og varmt op om det her lovforslag, som jo er en udmøntning af et filmforlig, vi selv har deltaget i. Jeg vil bare sige i forhold til spil, at jeg ikke spiller med min familie, min familie spiller ikke – jo, vi spiller sådan noget Wordfeud på vores telefoner. Vi er en ikkagamende familie, og så kunne man jo godt være supersnobbet og sige, hvad nu det er for noget, og at børnene også bare skal lære at slukke for den der iPad eller computer eller telefonen, eller hvor det er, de spiller. Men det fylder mere og mere, og derfor bliver vi selvfølgelig også nødt til at spille en større rolle.

Det handler dels om, at det her er big business her. Det er jo virkelig et område, hvor Danmark kan tjene nogle skejser, men det handler jo nok så meget om den kulturelle del og måske mest i forhold til børnene. Hvad er det, de sidder og bruger deres tid på? Er der nogle spil, som danner dem med en horisont, som vi ønsker de skal få? Det er måske det allervigtigste hensyn, så det ikke kun er – og nu lyder det måske som en dum kliché, og det er, fordi jeg ikke kender så meget til det marked – sådan nogle amerikanske skydespil, men at der er også andre typer spil. Det ved jeg jo at der er. Det er selvfølgelig det allervigtigste hensyn.

Men der er da også noget, der handler om kultureksport. Det er da også fedt, hvis der er folk rundt i verden, der spiller danske spil og lærer om vikingerne; der var en her, der nævnte vikingerne. Eller at det i det hele taget kommer ind i det, man kunne kalde vores danseshorisont. Så der er bare kun plusser ved det her forslag og i det hele tager plus ved at satse på det her område fra dansk side, både for pengene skyld – men det er måske det er mindst vigtige – men også i forhold til det mest vigtige, nemlig for danske børns skyld, og det næstvigtigste er så for dansk kultureksports skyld. Der tror jeg måske, at jeg egentlig gerne give noget credit videre til nogen af dem, der har rejst den her dagsorden igen og igen.

Vi har haft den sådan lidt i forskellige former her i Folketinget, bl.a. med deltagelse af hr. Kim Valentin – og nu kan jeg altså ikke helt huske hvem af jer. Vi har haft nogle debatter, hvor nogle af os så – og jeg husker også at minister – måske har været lidt virkelighedsfjerne, ikke? Altså at det var noget, vi slet ikke skulle satse på, og at de der børn bare skulle bare ned og spille håndbold, som vi gjorde, da vi var børn. Nu spillede jeg ikke håndbold, men så kunne de gå til ungdomspolitik eller sådan noget, ikke? Og der vil jeg bare rose de mennesker, der har rejst den her rejst den dagsorden, måske ikke så meget i forhold til det med kultur eksport osv., men jo fordi de har kunnet se, at deres egne børn og selv måske har spillet, og at det ikke kun en dårlig ting og især ikke kun dårligt, hvis man sørger for, at der er nogle ordentlige spil, der indeholder nogle ordentlige opbyggelige værdier, måske endda noget, man kan kalde kunst. Der vil jeg bare sige tak for jer!

Det synes jeg er et rigtig godt eksempel, og nu har vi lige tidligere i dag brugt 3 timer på at diskutere indfødsret og danske værdier

stolpe op og stolpe ned, og det er vigtigt. Der går bølgerne nogle gange lidt højt, og nogle gange kommer vi lidt langt fra hinanden. Det her vil jeg bare sige er et eksempel på folkestyret, når det er rigtig, rigtig godt. Man må jo egentlig også godt være meget uenige i folkestyret. Det er jo også en del af demokratiet, men her synes jeg, at vi kan tale om det samarbejdende med folkestyre, hvor der er nogle, der er gået foran med en fakkel, og så er vi andre, der efterhånden har måttet erkende, at det har de ret i.

Jeg vil sige, at jeg også har nogle i mit bagland, der presser mig i forhold til det, og det er måske ikke så meget, fordi de selv spiller, men fordi de udvikler spil og synes, at det her har været en overset dagsorden i mange år, og det har de jo sådan set haft ret i.

Så med disse ord vil jeg give stor opbakning til forslaget. Tak til jer, der har været lidt foran på den her dagsorden. Hvor er det godt, at vi kan blive enige om, at det her er vigtigt, uanset om det så handler om pengene eller værdierne, børnene eller de voksne, vi snakker om.

Kl. 13:40

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for ordførertalen til fru Zenia Stampe fra Det Radikale Venstre. Der er ingen korte bemærkninger, og jeg ser ikke, at Alternativets ordfører, fru Sascha Faxø, er til stede. Så kan vi gå videre til den fungerende kulturminister. Værsgo.

Kl. 13:41

(Kulturministeren)

Christina Egelund (fg.):

Tak for det, og tak til Folketingets partier for en jo næsten begejstret modtagelse af det her lovforslag. Det er ikke hver dag, man kan sige det, men i forlængelse af den her modtagelse kan sige, at jeg deler noget med både fru Pia Kjærsgaard og fru Zenia Stampe, nemlig at jeg heller ikke har meget stor erfaring med at spille. Men det er jo et faktum, at rigtig, rigtig mange gør det mere og mere. Det vinder indpas, også i vores kunst- og kulturliv, og derfor er det også fuldstændig naturligt, at vi beskæftiger os med det her. Så tak for jeres, synes jeg, virkelig positive modtagelse af det her lovforslag.

Regeringen foreslår her, at der vedtages en ny hovedlov, som skal være det fremmed fremadrettede hjemmelsgrundlag for Nimbi Gamelab – Danmarks Institut for Spiludvikling. Det bliver en ny selvejende institution, som har til formål at fremme udviklingen af danske digitale spil, særlig med fokus på de kunstneriske og kulturelle kvaliteter og på at understøtte bedre rammevilkår for den danske spilbranche.

I dag førstebehandler vi det lovforslag, som skal danne grundlaget for det første offentlige institut for spiludvikling i Danmarkshistorien. Det er et nybrud af sin slags her i landet, men det er det sådan set også på det europæiske kontinent. Vi gør det, fordi vi tror på den danske spilbranche. Vi er imponeret over de resultater, som de danske spiludviklere har leveret i de sidste mange år.

Det gælder bl.a. deres økonomiske resultater i form af omsætning og eksporttal, som faktisk overgår film- og tv-branchens tilsammen. Og det gælder i særdeleshed deres evner til at skabe kulturprodukter i øjenhøjde, som samtidig er i verdensklasse, hvor ansvarlighed går hånd i hånd med fornøjelse. Digitale spil har udviklet sig til i dag at være et helt centralt medie til at fortælle historier og til at fortolke følelser, til at underholde, men også til at danne. Digitale spil udgør således en fast og stadig stigende del af danskernes kulturforbrug. Cirka fire ud af fem danskere over 16 år spiller, og derfor er det vigtigt, at der er et mangfoldigt udbud af spil i høj kvalitet, og at digitale spil anerkendes på lige fod med andre kulturprodukter som film musik og bøger. Det er det, som instituttet skal hjælpe med.

Ansvarlighed bliver et nøgletema. De danske spiludviklere har udvist en unik evne til at kombinere kultur, leg, læring og den gode fortælling med innovation, avanceret teknologi og ansvarlige

designs. Den danske spilbranche har vist og skal blive ved med at vise gode eksempler på, at vi har andre værdier og etiske standarder i Danmark, end de har i de store amerikanske og kinesiske virksomheder. Det er en udvikling, som vi gerne vil understøtte.

For selv om danske spilvirksomheder gør det godt, så er konkurrencen også stor. Tal fra Medierådet for Børn og Unge viser, at kun 2 pct. af de spil, som de 9- til 15-årige spiller, er danske, og det er også derfor, at vi har besluttet at etablere Nimbi GameLab, så vi kan få mere dansk indhold, bedre kvalitet og flere alternativer til det store udbyde af spil fra især amerikanske og asiatiske spilgiganter, som i dag dominerer markedet, og så vi samtidig understøtter det potentiale for vækst og beskæftigelse, som spilbranchen repræsenterer i Danmark. Vi foreslår derfor at Nimbi GameLab får to hovedformål, som tilsammen skal sætte retningen for arbejdet.

For det første skal instituttet fremme udviklingen af danske digitale spil. Det formål skal særlig opnås gennem at yde tilskud til udvikling, produktion og formidling af danske digitale spil, herunder have fokus på digitale spil med kunstneriske og kulturelle kvaliteter. Det skal bidrage til at sikre mangfoldighed af danske kvalitetsspil, så vi f.eks. også fremover har gode børnespil baseret på dansk kultur, traditioner og værdier. Dertil kommer opgaven med at understøtte promovering af og udbrede kendskabet til danske digitale spil i Danmark og internationalt.

For det andet skal instituttet understøtte den danske spilbranche, som har et enormt potentiale både kulturelt og kommerielt. Det handler om at understøtte talentudvikling relateret til danske digitale spil gennem f.eks. uddannelses- og branchepartnerskaber, men understøttelsen skal også ske ved at styrke og udbrede vidensgrundlaget. Instituttet skal bl.a. skabe viden og overblik gennem dataindsamling og analyser af danske digitale spil og spilbranchens tilstand, og instituttet skal formidle viden om danske digitale spil til offentligheden på en tilgængelig og relevant måde.

Med det vil jeg igen takke for den meget positive modtagelse her i Folketinget og se frem til en videre god behandling af lovforslaget.

Kl. 13:46

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til den fungerende minister; der er ikke nogen korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 50:

Forslag til lov om anlæg af en formidlingsbygning m.v. på fortidsmindet Nyborg Slot.

Af kulturministeren (Christina Egelund, fg.).

(Fremsættelse 03.10.2024).

Kl. 13:46

Forhandling

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er hr. Mogens Jensen og Socialdemokratiet. Værsgo.

(Ordfører)

Mogens Jensen (S):

Tak for det, formand. Så skal jeg prøve at se, om jeg kan lade være med at citere Tordenskiold i den her tale; jeg ved jo, at formanden er valgt i et område, hvor Tordenskiold står utrolig stærkt, så han er stærk i citaterne.

Se, det her lovforslag har jo til formål at skabe de allerbedste rammer for, at vi kan formidle og fortælle historien om Danmarks ældste bevarede kongeborg, nemlig Nyborg Slot. Det er jo et slot, der har spillet en kæmpe rolle i danmarkshistorien og er blevet brugt af mange danske konger, og et slot, hvor der er blevet afholdt Daneshof og andre vigtige rigsmøder. Så det er en vigtig del af danmarkshistorien, vi her står og skal vedtage et lovforslag om, som skal være med til at sikre formidlingen af det.

Jeg ved, at nogle af kollegerne her været der. Jeg har været der for nylig sammen med flere kollegaer her fra salen og set slottet, som det er i dag, og der er jo lavet en fantastisk restaurering af slottet – det ser man, når man kommer indenfor – altså af de forskellige sale, fantastiske rum, lofter, gulve. Det er en kæmpe oplevelse, og det er jo et restaureringsarbejde, der har stået på igennem efterhånden en del år, og nu mangler vi det sidste, nemlig muligheden for at skabe de fysiske rammer ude omkring slottet, der gør, at man kan genskabe det, som det stod i sin storhedstid, hvor det jo rent faktisk var en firelænget borg. Man får jo i dag slet ikke fornemmelsen af, hvordan slottet så ud, og hvor der slet ikke er etableret offentlig adgang.

Så det er et projekt, der har været lang tid undervejs, men som jo altså skal sikre, at man kan formidle kulturarven omkring Nyborg Slot på den bedst mulige måde. Det, der kommer til at skulle ske i forbindelse med projektet, er jo, at der anlægges en formidlingsbygning, at der anlægges en ringmur og en ny bro, og at man forhøjer vagttårnet, så man altså får genskabt slottet, som det engang så ud i sin storhedstid. Det er klart, at der, når der skal restaureres kulturarv og der i øvrigt også skal bygges nyt i tilknytning til det, så er mange holdninger til det, og det har der også været i den her sag. Der er grupper, som mener, at det ikke er et godt projekt, og at man ikke bør tillade nybyggeriet, men at man i højere grad burde bevare slotte i dets nuværende form.

Vi lægger fra Socialdemokratiets side vægt på, at det her er et grundigt og gennembearbejdet projekt med professionelle aktører bag, med historiske kompetencer og arkitektoniske kompetencer bag, og at det fremstår som et rigtig, rigtig flot projekt, som vi ikke er i tvivl om vil være med til at skabe de allerbedste rammer for formidlingen af slottets historie og, tror jeg, i øvrigt også give en mulighed for langt flere besøgende, mere turisme og en god økonomi, selvfølgelig både til Nyborg, men også til hele Fyn. Så på den baggrund er der slet ingen tvivl om, at vi fra Socialdemokratiets side kan støtte projektet og lovforslaget.

Kl. 13:51

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Mogens Jensen fra Socialdemokratiet for den ordførertale. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken, og det er hr. Erling Bonnesen fra Venstre som ordfører. Værsgo.

Kl. 13:51

(Ordfører)

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Det er vigtigt, at vi passer godt på vores kulturarv og vores kulturhistorie. Man skal jo, som mange også siger, kende sine rødder, for at man også kan bygge fremtiden. Nyborg Slot-projektet er et super, super godt projekt. Allerede i dag er Nyborg Slot jo flot renoveret indvendigt, klar til at opstille flotte historiske udstillinger

og formidle kulturhistorien og være en vigtig, synlig del af kulturarven. Det er bare en skam, at der ikke er nogen, der må komme ind og se det, som det er i dag. Derfor skal vi have gjort noget ved det, og det gør vi med det her projekt, som vi så nu får kørt igennem på en anlægslov.

Allerførst en kæmpe, kæmpe stor tak til alle – *alle* – som bakker op om det her vigtige projekt. Det er jeg oprigtigt meget glad for. Det styrker projektet, at der nu også er meget bred opbakning til det. Det projekt, som vi nu kører igennem, er præcis det projekt, som man lokalt har indgået et kompromis og en aftale om. Jeg synes, det er vigtigt, at det er lokalt forankret med et bredt flertal til sidst.

Jeg er helt med på, at der er mange forskellige meninger om, hvordan projektet måske kunne have set ud på en anden måde. Sådan er det jo ofte, og sådan skal det vel også være på kulturområdet, altså at der er mange forskellige meninger. Det vigtige er så også, at man når frem til en beslutning og en konklusion og får gjort noget ved det, og det er det, man så gør nu ved at få det her kørt igennem som et lokalt projekt efter flere års tovtrækkerier, kan man sige. Så jeg er glad for, at vi nu kan få det kørt igennem, og jeg vil opfordre alle til nu at bakke op om det, også fordi det netop er et lokalt kompromis.

Det har stor betydning for Nyborg selvfølgelig, fordi det ligger der, og det har det for hele Fyn og i sidste ende også for hele Danmark som en vigtig del af danmarkshistorien, for det er det jo, hvad alle kan se og høre om i en moderne fremstilling og formidling, når det først bliver realiseret. Jeg tror, det bliver rigtig godt, og jeg både håber og tror, at rigtig mange i fremtiden vil besøge slottet og høre om historien, når hele projektet først er bygget færdigt. Så som man nok kan høre, er det jo helt naturligt, at man også i min situation her kan sige, at Venstre støtter lovforslaget.

Jeg vil gerne føje til, at det lovforslag, som nu jo bliver en anlægslov, skal sikre gennemførelsen af anlægsprojektet på det historiske Nyborg Slot. Formålet er, som det også allerede er blevet flot redegjort for af hr. Mogens Jensen fra Socialdemokratiet, at gøre slottets historie mere tilgængelig og nærværende for offentligheden, så både nuværende og kommende generationer også kan opleve den betydning, som slottet har haft for vores land tidligere. Nyborg Slot er jo Danmarks ældst bevarede kongeborg og har spillet en central rolle i vores historie, bl.a. som mødested for Danehoffet og stedet, hvor Erik Klippings håndfæstning blev underskrevet. Så når vi diskuterer lovforslaget, taler vi ikke blot om en mulighed for at gøre slottets fortælling mere levende, men også om at give det synlighed som en vigtig del af danmarkshistorien.

Projektet har været på tegnebrættet i mange år og har mødt udfordringer undervejs. Men med lovforslaget sikrer vi nu klare rammer og fremdrift for projektet, samtidig med at vi respekterer de nødvendige hensyn til miljøet og naturen. Projektet har været, kan vi sige, på tegnebrættet i mange forskellige sammenhænge, men nu bliver det heldigvis en realitet. Så med lovforslaget sikrer vi klare rammer og stabilitet også for projektet, så vi kan skabe den nødvendige fremdrift, samtidig med at det også tager hensyn til miljøet og naturen og nogle af de bekymringer, som der selvfølgelig kan have været undervejs.

Så jeg synes også, der er god grund til at sige, at det er fantastisk godt, at det er lykkedes gennem et stærkt samarbejde med kulturministeren, en bred kreds af folketingsmedlemmer og en meget bred kreds af partier, Kulturudvalget her i Folketinget, Nyborg Kommune, som også er stort set enige om det, Østfyns Museer, fondene – hvor der selvfølgelig skal nævnes A.P. Møller Fonden, Realdania og Augustinus Fonden – som jo, kan vi sige, også har kigget lidt på projektet undervejs for at se, hvordan det går, men jo nu bakker fuldtone op om det – og selvfølgelig rigtig mange lokale ildsjæle og aktører. Derfor synes jeg, der er en stærk opbakning bag ved det.

Så jeg vil bare sige rigtig mange tak for samarbejdet og kampen undervejs, netop når det gjaldt om at få samarbejdet til at holde. Så sluttelig kan jeg sige, at det handler om kulturhistorien og om at bevare den, formidle den, så alle kan få glæde af den. Samtidig kan man også sige, som jeg har været inde på, at det har en betydning for fremtidens oplevelsesøkonomi, så det også bliver tænkt ind for fremtiden. Så vi ser frem til, at lovforslaget her og nu kører igennem og bliver vedtaget, så projektet kan blive endeligt realiseret. Det er vi i Venstre meget glade for, og det er jeg i særdeleshed glad for. Tak.

KI. 13:57

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Erling Bonnesen fra Venstre som ordfører. Og der var ikke nogen korte bemærkninger, så vi kan gå videre i ordførerrækken, og det er hr. Søren Espersen fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

KI. 13:57

(Ordfører)

Søren Espersen (DD):

Mange tak. Det er en meget langvarig sag, vi har på som første behandling i dag, hvilket jo egentlig er rimeligt nok, for vi taler om et af vores fornemste historiske bygningsværker, det pompøse Nyborg Slot, Danmarks ældste velbevarede kongeborg, som blev bygget helt tilbage i begyndelsen af 1200-tallet. Der er selvfølgelig delte meninger om en væsentlig sag som denne. Det siger sig selv. For der er jo stærke følelser på spil, ikke mindst blandt fynboer, men så sandelig også i hele Danmark, for Nyborg Slot er et nationalt klenodie, som skal behandles ordentligt og med den største varsomhed. Og det har vi i Danmarksdemokraterne faktisk tillid til at den til enhver tid siddende regering vil fortsætte med, også denne regering, nu, hvor vi giver kulturministeren bemyndigelse til at gennemføre anlægsprojektet.

Rent principielt er ministerbemyndigelser ikke vores kop te. Lovforslaget har til formål at sikre hjemmelsgrundlaget for, at anlægsprojektet kan gennemføres, samt at miljøgodkende anlægsprojekter på baggrund af forudgående miljøundersøgelser. Yderligere foreslås det så – og det ses altså ikke ofte – at specifikke regler i kultur-, plan-, natur- og miljølovgivning om nødvendigt fraviges. Det foreslås, at klageadgange afskæres, så afgørelserne i stedet skal påklages til kulturministeren. Det er altså et meget stort skridt at tage. Man skal bare være helt klar på, at det ikke er småting, den til enhver tid siddende kulturminister nu bemyndiges til – så har jeg sagt det.

Kulturministeren får ansvaret for og kompetencen til at gennemføre anlægsprojektet i sin helhed. Der skal ikke søges dispensation eller tilladelse til anlægsprojektet efter de regler, der fraviges med loven. I stedet vil det være kulturministerens ansvar at varetage hensynene bag de fravegne regler ved projektets gennemførelse.

Med projektet anlægges en ny nordfløj som formidlingsbygning i et udtryk, der tilpasses stedet. Der opføres en ny ringmur mod øst og syd, en bro mellem Slotsholmen og Biblioteksholmen erstattes af en ny, og der sker en restaurering og forhøjelse af vagttårnet med hele 9 m, hvor det vil være let at skelne nyt fra gammelt.

Danmarksdemokraterne stemmer for forslaget, fordi projektet understøtter den historiske fortælling om Nyborg Slot til de besøgende. Selvfølgelig skal der passes godt på vores kulturarv, og det skal sikres, at nye projekter ikke ødelægger minderne fra fortiden. Men samtidig skal det altså være muligt at gøre de kulturelle klenodier tilgængelige for os alle.

Anlægsoverslaget er opgjort til godt 286 mio. kr. En del af udgiften finansieres med støtte ekstern side. Det drejer sig bl.a. om vældige donationer fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal og fra Realdania. Vi er i Folketinget meget taknemlige for denne støtte til projektet. Det er i det hele taget imponerende igen og igen at opleve ikke mindst de nævntes

beredvillighed, når det gælder danmarkshistorien, og derfor sender vi vores tak.

Som nævnt stemmer Danmarksdemokraterne for L 50.

Kl. 14:00

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Søren Espersen for den ordførertale. Der var ingen korte bemærkninger. Vi går videre i ordførerrækken, og det er hr. Serdal Benli som ordfører for SF. Værsgo.

Kl. 14:01

(Ordfører)

Serdal Benli (SF):

Tak for ordet, formand. Nyborg Slot er en perle i vores nationale historie og en del af vores fælles kulturelle fundament. Det er et af Danmarks ældste kongeslotte og var en central magtfaktor gennem middelalderen og renæssancen, hvor det husede kongemagten og var hjemsted for de tidlige danske rigsdage. Med andre ord er Nyborg Slot ikke bare et bygningsværk. Det er et symbol på vores demokratiske arv, på vores rige historie og på det danske riges udvikling.

Gennem de seneste år er Nyborg Slot blevet genstand for stor opmærksomhed og debat, ikke mindst på grund af de ambitiøse planer om restaurering og udvikling, som skal sikre slottenes fremtidige rolle som kulturarvsattraktion og som dannelsessted for kommende generationer. Og der har været en del diskussioner omkring projektets omfang, hvor nogle har været bekymrede for, at projektet ville ødelægge kulturarven i ambitionerne om at styrke formidlingen. Det er selvfølgelig altid udfordringen med udvikling af vores kulturarv. Det skal gennemføres med respekt for både historie og vores fremtid. Vi skal være sikre på, at vores kulturarv bevares, men også, at vi kan opleve den og lære af den historie, som eksempelvis Nyborg Slot bærer på.

Da projektet blev stoppet af Klagenævnet, stoppede et meget stort anlagt projekt, som Kulturministeriet og Folketinget har været med til at bakke op om sammen med Nyborg Kommune og et par fonde. Det viste en række svagheder ved både den gældende lov og ved Klagenævnet, og derfor valgte et flertal sammen med den daværende kulturminister at ændre på loven og styrke Klagenævnet, hvilket også skulle betyde, at projektet med Nyborg Slot kunne fortsætte. Derfor foretrak SF en ændring via museumsloven frem for en anlægslov, for vi er også store fortalere for armslængdeprincippet. Når et navn laver en afgørelse, bør vi politikere i udgangspunktet respektere dette.

Men projektet kom ikke videre, og derfor står vi her i dag. En anlægslov er nødvendig, for at projektet ved Nyborg Slot kan gøres færdigt. Vi må i dag være med til at skabe tryghed om projektets eksistens og dermed skabe den strukturelle og finansielle ramme, der kan sikre, at slottet bliver bevaret og samtidig gøres tilgængeligt og relevant for vores moderne samfund.

Nyborg Slot har et enormt potentiale. Det er en veludført restaurering, der vil give en kulturel og pædagogisk gevinst, der vil have positive følger langt ud over Nyborgs bygrænser. Dette slot kan blive en attraktiv del af danskernes bevidsthed om vores fælles historie og de værdier, vores demokrati og vores samfund bygger på.

SF stemmer for anlægsloven for Nyborg Slot. Der er behov for, at projektet kommer videre og færdiggøres, så denne del af vores historie bevares og videreudvikles, ikke blot som historisk attraktion, men som et levende symbol på det Danmark, vi er en del af, og det Danmark, vi ønsker at give videre. Tak for ordet.

Kl. 14:04

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Serdal Benli fra SF for ordførertalen. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi kan gå videre i ordførerrækken. Det er

nu fru Charlotte Nellemann fra Liberal Alliance – nu som *erfaren* ordfører. Værsgo.

Kl. 14:04

(Ordfører)

Charlotte Nellemann (LA):

Tak til formanden. Jeg står her igen i dag som afløser for vores kulturordfører, der er forhindret grundet forhandlinger i Socialministeriet. Jeg håber, at I igen vil bære over med mig, hvis jeg ikke kan svare på eventuelle spørgsmål, men jeg skal naturligvis gøre mit bedste.

Nyborg Slot er Danmarks ældste bevarede kongeborg, og det levede liv bag dets mure fortæller spændende historier, som er afgørende for at forstå, hvordan Danmark er blevet til det land, vi kender i dag. Nyborg Slot lå praktisk, midt i landet og ved vandet, og i 1200-tallet begyndte kong Erik Klipping at benytte borgen som mødested for rigets mægtigste mænd. Danmarks første grundlov blev således underskrevet af Erik Klipping i år 1282 på Nyborg Slot. Så blev byen i 1525 udnævnt til rigets første residensstad, og i 1550'erne fulgte kong Christian 3. op med yderligere udbygninger og moderniseringer af Nyborg Slot. 100 år senere, under svenskekrigene i 1650'erne, blev Nyborg Slot indtaget af svenskerne. Danmarkshistorien kan kort sagt ikke fortælles uden Nyborg Slot.

I 1916 blev Nyborg Slot overdraget til Nationalmuseet. Nationalmuseet hyrede arkitekten Mogens Clemmensen til først at undersøge slottet og siden restaurere det. Mogens Clemmensen var en meget dygtig restaureringsarkitekt, som undersøgte slottet nøje, inden han gav sig i kast med selve restaureringen. Metoden var at iagttage bygningens arkæologiske spor, som kunne rekonstrueres. Restaureringen af Nyborg Slot kom på finansloven, men allerede i 1922 slap pengene desværre op, før restaureringen blev færdig. Bl.a. blev det trappetårn, der skulle sikre adgangen til slottet, aldrig opført. Efter den ikke helt komplette restaurering blev slottet åbnet for publikum. Hele Nyborg Fæstning inklusive slotsholm, bygninger, slotssø og voldanlæg blev fredet i 1918. Her omkring 100 år efter har Nyborg Slot gennemgået en tiltrængt restaurering, der skal sikre kulturarven for eftertiden og samtidig gøre formidlingen af historien tilgængelig for alle. I den forbindelse er der gennemført meget grundige arkæologiske undersøgelser af borgholmen, og undersøgelserne har givet en masse en ny viden om borgens historie og udvikling.

Desværre har projektet omkring den videre formidlingsudvikling gjort, at der er opstået stor stridighed, fordi borgerne i Nyborg og diverse foreninger ikke føler sig inddraget i processen og er uenige med en ellers enig kommunalbestyrelse, der i samarbejde med folkene bag Nyborg Slot har besluttet, at man vil sammenbygge Nyborg Slot med en ny og moderne formidlingsbygning. Dette gør, at man skal fjerne to sten fra det gamle slot samt bore pæle ned i den omkringliggende vold og borgholm. LA har fulgt den meget kedelige konflikt og dens udvikling og mangel på forsoning. LA har undersøgt projektet samt diskuteret, om det kan laves på en måde, som vi finder forenelig med at passe på de historiske bygninger, volden og den omkringliggende grund og natur.

Vi er et parti, der kerer os meget om retssikkerheden og lovmedholdelighed, og det har derfor været nærliggende for os at stemme nej. Men vi finder desværre, at Nyborg Slots videre udvikling, formidling og økonomiske fundering vil være i fare, og at det derfor er nødvendigt med en politisk indblanding i form af det lovforslag, der behandles her i dag. Liberal Alliance stemmer derfor ja til forslaget.

Kl. 14:09

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Charlotte Nellemann for den ordførertale. Der er ingen korte bemærkninger, og vi kan gå videre i ordførerrækken. Det er nu hr. Henrik Rejnholt Andersen fra Moderaterne som ordfører. Værsgo.

Kl. 14:09

(Ordfører)

Henrik Rejnholt Andersen (M):

Tak for ordet, formand. Forslaget, vi behandler her i dag, har til formål at sikre grundlaget for, at anlægsprojektet på Nyborg Slot kan gennemføres. Der står beskrevet i bemærkningerne til det fremsatte lovforslag, og jeg citerer, at projektet »skal sikre kulturarven for eftertiden og gøre formidlingen af slottets historie tilgængelig for offentligheden«.

Denne intention er for det mig svært at være uenig i. Jeg er hverken fra Fyn eller har det store kendskab til Nyborg Slot, så det skal jeg ikke gøre mig klog på, men jeg kan sige, at hos os i Moderaterne har det altid været vigtigt at prioritere kulturen og gøre den tilgængelig for så mange som muligt. Jeg må sige, at det er sørgeligt, når et gammelt flot bygningsværk som Nyborg Slot har været lukket for offentligheden i mange år. Slottet fortjener at blive vist frem, for hvad er kulturen egentlig værd, hvis ikke den kan formidles? Det er ikke meget, vil jeg mene.

Derfor bakker vi op om kulturministerens forslag til en anlægslov, så problemerne omkring byggeriet kan løses. Med dette nye restaurerings- og formidlingsprojekt kan flere besøgende få en endnu bedre oplevelse af slottet og dets historie. Det kan samtidig sikre, at vi får flere besøgende både til slottet og til byen, hvilket vil være en stor gevinst for erhvervslivet og turismen i Nyborg. I Moderaterne tror vi på, at denne anlægslov er nødvendig for at realisere projektet med Nyborg Slot, som desværre har stået stille alt for længe. Det skal være slut nu. Det skylder vi både mange lokale interessenter og besøgende både fra indland og fra udland, som vil få glæde af restaureringen af Nyborg Slot, men det skylder vi også de kommende generationer, for et besøg på Nyborg Slot skal ikke være et besøg af en ruin, som bare skal have lov at stå og forfalde på grund af lige lovlig restriktive og rigide regler.

Her til sidst vil jeg bare sige, at jeg glæder mig til at besøge slottet engang i fremtiden, når byggeriet er afsluttet. Moderaterne støtter lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:11

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for ordførertalen. Der er ikke nogen korte bemærkninger til hr. Henrik Rejnholt Andersen. Så kan vi gå videre i ordførerrækken, og nu er det fru Birgitte Bergman fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:11

(Ordfører)

Birgitte Bergman (KF):

Tak for det. Nyborg Slot, Danmarks ældste kongeborg, kan spores helt tilbage til begyndelsen af 1200-tallet. Her blev Christian II født, og her samledes Danehof, datidens parlament, for at vedtage nogle af landets første love. Gennem århundreder var slottet og byen Nyborg landets centrum, hvorfra kongemagten udgik til alle hjørner af riget. Det er en historie, som vi har pligt til at videreformidle til og levendegøre for fremtidige generationer.

I 2010 udviklede Østfyns Museer en vision for fremtidens Nyborg Slot. Med støtte fra Folketinget og med en international arkitektkonkurrence blev en plan lagt for at genskabe udtrykket af den oprindelige firfløjede kongeborg med voldgrav og broforbindelser. Men som mange af jer ved, er projektet blevet udfordret undervejs, især da dispensationer blev påklaget og sat på pause i næsten 4 år. Det har også betydet, at selv om kongefløjen er blevet renoveret, kan man ikke byde publikum indenfor, fordi de nødvendige tekniske installationer og handicapadgang mangler etc.

På trods af disse udfordringer har vi set en imponerende støtte fra A.P. Møller Fonden, som har genoptaget deres støtte, og Augustinus

Fonden har netop fordoblet sit tilsagn, hvilket bringer os tættere på realisering af dette kulturarvsprojekt. Tidsplanen og finansieringen er nu endelig på plads, og de gode folk bag har sikret en fordelingsnøgle, hvor Realdania, A.P. Møller Fonden, Nyborg Kommune og staten alle bidrager til et samlet budget på 459 mio. kr.

Gennem årene har denne proces også resulteret i en ny museumslov, som prioriterer formidling og tilgængelighed over strenge afstandskrav til fortidsminder. For Nyborg Slot betyder det en mulighed for at dele stedets betydningsfulde historie i sin fulde storhed. Jeg ved, at man også har ambitioner om at blive anerkendt som UNESCO-verdensarv. Det er en milepæl, som vil styrke både turisme og erhvervsliv og løfte livskvaliteten for borgerne i Østfyn. Det er jeg sikker på. Hendes Majestæt Dronning Margrethe er protektor for projektet, hvilket understreger dets vigtighed for Danmark.

Når vi stemmer om anlægsloven, står vi ikke kun over for en beslutning om et byggeri, men om en langsigtet investering i dansk kulturarvshistorie. For Det Konservative Folkeparti er det ikke altid optimalt, at specifikke bygningsprojekter skal vedtages ved særlov i Folketinget. Men sagen om Nyborg Slot er både speciel og har udviklet sig i en retning, der nærmest må betegnes som absurd. I Det Konservative Folkeparti stemmer vi naturligvis for lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:14

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den ordførertale af fru Birgitte Bergman fra Det Konservative Folkeparti. Så kan vi gå videre i ordførerrækken, og det er nu fru Mai Villadsen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:14

(Ordfører)

Mai Villadsen (EL):

Tak for det. Da Enhedslistens ordfører på kulturområdet er forhindret i at være til stede grundet deltagelse i valgobservation i USA, skal jeg på Enhedslistens vegne sige følgende:

Det forslag om bebyggelse på Nyborg Slot, som vi behandler i dag, har ikke en lige så lang historie som selve fortidsmindet, men går alligevel en del år tilbage, faktisk helt tilbage til 2013, hvor det seneste projekt om renovering af Nyborg Slot blev præsenteret. Helt i overensstemmelse med reglerne gik der en klageproces i gang, som endte med, at projektet ikke kunne gennemføres i den foreslåede udformning.

På den baggrund sætte Folketingets partier sig sammen og drøftede problemstillingen. Det førte til en række ændringer af museumsloven, som blev vedtaget enstemmigt den 8. juni 2022. Hovedpointerne i ændringerne var en styrket faglighed i forbindelse med afgørelse af klager samt en øget adgang til at få godkendt renoveringer. Den grundlæggende idé bag lovændringen fremgik af den stemmeaftale, som partierne indgik forud for lovens vedtagelse, og jeg citerer herfra:

»At museumslovens grundlæggende princip fortsat bør være at beskytte fortidsminderne og bevare dem for eftertiden og dermed sikre, at fremtidige generationer også har mulighed for at se og opleve vores fælles kulturarv.«

Fortsat står der:

»At ændringer i udgangspunktet skal være reversible, fagligt begrundede og fremme en bedre forståelse og oplevelse af fortidsmindet for offentligheden.«

Endvidere fremgår det:

»At der oprettes en kulturarvsafdeling i Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvor der tilknyttes to sagkyndige med faglig indsigt på kulturarvsområdet. Den nye afdeling skal behandle samme type sager som i dag.«

Til sidst står der:

»At det er aftaleparternes hensigt, at alle ankenuligheder i museumsloven som hovedregel skal være udtømt, før der evt. anvendes anlægslove.«

På den baggrund burde det altså være en smal sag at lade Nyborgprojektet køre efter den ændring af loven, som vi vedtog enstemmigt for bare 2 år siden. Men det er jo ikke det, der sker. Tværtimod fremsætter regeringen nu et forslag om en anlægslov for at forhindre ankenuligheder. Det er jo lige præcis det, som er formålet med det forslag, vi diskuterer i dag.

Man kan mene, hvad man vil om det foreliggende forslag om bebyggelse på Nyborg Slot, og man kan mene, hvad man vil om de indvendinger, der er kommet imod projektet, men vi mener i Enhedslisten, at man burde have tillid til ankesystemet, som vi jo i enighed har vedtaget for bare blot 2 år siden i Folketinget. Vi mener, at regeringen med en anlægslov i stedet spiller ud med et for brutalt værktøj, fordi den jo sætter de andre love og fagkundskaber ud af kraft. Det bryder vi os ikke om, og derfor kan vi i Enhedslisten ikke støtte det foreliggende forslag. Tak.

Kl. 14:17

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til fru Pia Kjærsgaard, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:17

(Ordfører)

Pia Kjærsgaard (DF):

Tak. I Danmark har vi ufattelig mange, og heldigvis for det, historiske kulturinstitutioner, slotte, herregårde, som vi elsker at besøge, og som vi er stolte af. Nyborg Slot af en af dem, og der vil jeg godt sige, at for Dansk Folkepartis vedkommende har vi selvfølgelig fulgt med i den her debat, som mange gange har været meget, meget svær, og hvor der har været mange forskellige synspunkter, og det har foregået over en årrække.

Der skal slet ikke herske tvivl om, at Dansk Folkeparti meget gerne vil være med til at gøre Nyborg Slot langt mere tilgængeligt, end det er for nuværende; at vi gerne vil bruge økonomi på det; at vi synes, at det er berettiget i forhold til rigtig mange ting omkring Nyborg og hele Fyn og faktisk hele Danmark. Det er vi meget, meget interesseret i. Det skal jeg understrege meget, meget stærkt.

Men jeg må nok sige, at når jeg sidder og går det materiale igennem, som er kommet i forhold til det her, bliver jeg meget, meget betænkelig. Altså, alene det – og jeg troede faktisk, at vi var kommet længere i Folketinget, fordi det har været et klagepunkt igennem mange år – at man har en høringsperiode i sommerferien, synes jeg ganske enkelt ikke vi kan være bekendt, og så er det ligeegyldigt, hvilket lovforslag eller beslutningsforslag, eller hvad det er, det drejer sig om. Altså, en høringsperiode i sommerferieperioden hører sig ikke til i et folkestyre. Jeg bliver bare nødt til sige, at det er uacceptabelt, og jeg har faktisk helt tilbage til min egen formandstid påtalt det gang på gang, så jeg troede egentlig, at det var et punkt, vi var kommet videre med, men det er det desværre ikke.

Jeg har selvfølgelig læst det her igennem, og jeg kan se, at der er forslag, faktisk positive, fra mange institutioner, der har med det her at gøre og går op i det, som er inde på, at det er noget, de bruger deres tid på. Mange frednings-, bygnings- og bevaringsorganisationer har været inde over og foreslået en mildere måde, en bedre måde, at gøre det her på. Det er jeg meget forundret over at man ikke har lyttet mere til.

Det, som jeg så synes, og det overrasker mig igen i forhold til selve processen, er den magt, man giver kulturministeren her. Det synes jeg er stærkt angribeligt; det må jeg sige. Det er, og sådan er det jo, som om kulturministeren bestemmer det hele: Kulturministeren får bemyndigelse til at gennemføre anlægsprojektet. Det

foreslås, at specifikke regler i kultur-, plan-, natur- og miljølovgivning fraviges. Det foreslås endvidere, at klageadgange afskæres, så afgørelserne i stedet skal ligge hos kulturministeren.

Det er ikke det, vi plejer at gøre herinde, og jeg synes ikke, at plejer skal være død i det tilfælde. Jeg synes faktisk, det er vigtigt, at man respekterer, at der er en proces, man kan komme igennem, uden at det betyder, at kulturministeren får ansvaret, kompetencen til at gennemføre anlægsprojektet hele vejen igennem.

Der skal ikke søges dispensation/tilladelse til anlægsprojektet efter de regler, der fraviges med loven. Vedtagelsen af anlægsloven vil derfor udgøre selve godkendelsen af både projektet og den miljøkonsekvensrapport, som er udarbejdet. Og så foreslås det, og det bliver jo vedtaget med det meget store flertal, der er i Folketinget, at loven træder i kraft den 1. januar 2025 – bum!

Det må jeg sige at vi har været meget, meget betænkelige ved i Dansk Folkeparti, og det er den betænkelighed, jeg giver udtryk for her, og jeg må bare sige, at vi ikke kan støtte forslaget i sin nuværende form. Tak.

Kl. 14:21

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Ordføreren skal lige blive stående, for der er en kort bemærkning fra hr. Erling Bonnesen, Venstre. Værsgo.

Kl. 14:21

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Jeg respekterer selvfølgelig fuldstændig Dansk Folkepartis stillingtagen til det her til sidst. Jeg havde sådan set håbet på, at Dansk Folkeparti ville ende med at støtte det, men det er helt rigtigt, at der har været en lang og kompliceret og til tider også sådan lidt turbulent sagsbehandling. Hr. Morten Messerschmidt var på et tidspunkt på besøg, og jeg tror, jeg husker rigtigt, når jeg siger, at da han først var der og så det, gav han udtryk for – i hvert fald ifølge de artikler, jeg så, og det må jeg så tro på var rigtigt refereret – at det da egentlig ikke så helt tosset ud, og at det måske godt kunne gå an osv. Så der havde jeg håbet på, at det også ville kunne slå igennem her til sidst, men det er fair nok.

For så vidt angår høringen, kan vi i hvert fald konstatere, at med den meget, meget store opmærksomhed, der har været omkring hele sagen, er der ikke, tror jeg, nogen som helst, der er i tvivl om, at sagen har kørt osv. Når man så til sidst konkluderer efter at have været alt det her igennem, vil jeg sige, at jeg også kan stå fuldstændig på mål for at bakke op om den proces, der ligger nu. Det er simpelt hen nødvendigt for at komme videre. Vi skal ikke slås tilbage til start.

Kl. 14:23

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Ordføreren.

Kl. 14:23

Pia Kjærsgaard (DF):

Jo, men jeg er slet ikke i tvivl om hr. Erling Bonnesens engagement i det her. Det kunne jeg også mærke på ordførertalen, og det respekterer jeg ligeledes. Men det betyder jo ikke, at hr. Erling Bonnesen, fordi han har det her engagement og på besindig og seriøs vis er gået så meget ind i den her sag, kan overtale Dansk Folkeparti. Jeg ved så ikke, hvad hr. Morten Messerschmidt har sagt på et tidspunktovre på Fyn, men det, at det ikke ser helt tosset ud, betyder jo egentlig ikke sådan den fulde opbakning, som hr. Erling Bonnesen selv giver udtryk for. Det må jeg jo bare konstatere.

Men vi har læst de her høringssvar, og jeg har som ny kulturordfører allerede på det her punkt fået rigtig mange henvendelser fra borgerne. Jeg bliver bare nødt til at sige, at jeg ikke har fået en eneste henvendelse, som har været for, men jeg har fået nogle meget,

meget, hvad skal man sige, indtrængende henvendelser fra folk, der har været imod. Og det er altså folk, der, kan jeg se, faktisk har forstand på projektet, og det respekterer jeg selvfølgelig også.

Men det *har* været en svær proces; det kan vi udmærket godt se. Det er ikke økonomien, det drejer sig om for Dansk Folkeparti – det vil jeg godt understrege – men det er selve den måde, det bliver gennemført på, og så, om det er den helt rigtige måde at gøre det på, altså om man ikke skulle have lyttet mere til de institutioner, der har forstand på det her.

Kl. 14:24

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er det spørgeren for den anden korte bemærkning. Værsgo.

Kl. 14:24

Erling Bonnesen (V):

Nu er der jo kun meget kort tid i anden runde her, men det, jeg også hæfter mig ved, er den meget store og brede opbakning, som det har fået her til sidst. For det første her i Folketinget og for det andet også i Nyborg Byråd, hvor der, sådan som jeg er oplyst, er et fuldstændig enigt byråd. Der er måske en enkelt, der var lidt i tvivl til sidst, så vi kan også sige, at der i sådan demokratisk forstand er meget bred opbakning til det.

Jeg respekterer selvfølgelig fuldstændig Dansk Folkepartis samlede stillingtagen til sidst, men jeg peger bare på, at der er en række argumenter for at køre det igennem. Jeg har fået bunker af henvendelser til det her, og de har været for alle sammen. Jeg har også fået nogle af de få, som går den anden vej, men jeg kan bare konstatere, at der ikke bare er et kæmpe demokratisk flertal, men også en kæmpe folkelig opbakning bag det her.

Kl. 14:25

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 14:25

Pia Kjærsgaard (DF):

Ja, og sådan skilles vandene jo altså, kan jeg forstå. Men jeg anfægter jo ikke, at demokratiet lever; jeg anfægter ikke, at der er et stort flertal for det herinde, heller ikke, at der er det i Nyborg Byråd – overhovedet ikke. Men jeg er jo den, der skal stå og forsvare og forklare Dansk Folkepartis synspunkter heroppefra.

Kl. 14:25

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Så er det fru Birgitte Bergman, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:25

Birgitte Bergman (KF):

Tak for det. Jeg har bare en kommentar eller en oplysning, som i hvert fald har været vigtig for Det Konservative Folkeparti. Vi skal bevare vores kulturarv, men vi skal jo også bevare for at forny. Så jeg ville blot høre, om ordføreren er opmærksom på, at det, der så bliver bygget nu, faktisk er noget, man kan fjerne igen, altså med andre ord er det ikke noget, der skal være der for bestandig – for good. Man ødelægger ikke den kulturarv, som der er, og det synes jeg har været et vigtigt argument for os. Til gengæld giver man adgang til det, som er blevet restaureret. Jeg synes, det er rigtig ærgerligt, at man i dag ikke har adgang til den del af slottet, som man burde have adgang til, når man nu har brugt midler og kroner på at gennemføre det.

Kl. 14:26

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Pia Kjærsgaard (DF):

Ja, ja, men når man siger, at man kan fjerne det igen, synes jeg, argumentationen begynder at vakle lidt. Det må jeg nok sige. Men jeg er stadig væk ikke i tvivl om, at der skal gøres noget. I forhold til om det så, når man går ind i substansen af det her, kommer til at ligge for tæt på, om det kommer til at skygge for det hele, eller om man kan se andre ting, så er det jo det, der har været hele diskussionen. Det er jo den kæmpe diskussion, der har været, også lokalt, og det prøver vi så bare at forholde os til.

Kl. 14:26

Kl. 14:26

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Ønsker spørgeren anden runde? Værsgo.

Kl. 14:26

Birgitte Bergman (KF):

Ja, jeg har bare sådan en lille kommentar i forhold til min egen by, Helsingør. Da vi i sin tid byggede Kulturhavn Kronborg, tror jeg, at 80-90 pct. af borgerne var imod. I dag er der ingen, der kan huske, at de var imod. Så nogle gange skal man jo også tage nogle skridt til at udvikle noget nyt for at bevare noget gammelt. Så det var bare en kommentar.

Kl. 14:27

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 14:27

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg kan kun sige, at sådan er der jo så meget. Det er sådan set den eneste kommentar, jeg kan komme med til det, altså at folk kan være imod noget, og så kan de ligesom glemme tingene. Jeg ved ikke, om det kommer til at gå på den her måde med Nyborg Slot. Det er der jo ikke nogen af os der ved, men det må jo så komme an på fremtiden.

Kl. 14:27

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til fru Zenia Stampe, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 14:27

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Jamen jeg ved simpelt hen ikke, hvor jeg skal starte og slutte. Måske skal jeg simpelt hen starte med konklusionen: Vi bakker op om det her forslag. Men jeg vil måske også gerne sige, at vi bakker op om det, fordi vi har sendt det i høring blandt vores lokale i Nyborg for at høre, hvordan stemningen var blandt de radikale der. Det er selvfølgelig ikke bare et lokalpolitisk spørgsmål, det er jo et nationalt spørgsmål, men jeg synes, det var vigtigt at høre, hvordan vores egne folk lokalt stillede sig, og derfor er vi i dag tilhængere.

Men det er ikke uden en lidt underlig smag i munden, for jeg må indrømme, at da jeg så, at det her lovforslag var på programmet, undrede jeg mig. Nu har jeg siddet i Folketinget i mange år, og jeg har haft hundrede sytten forskellige ordførerskaber, og jeg skulle lige grave det frem fra baghovedet, og så var det godt, at fru Mai Villadsen læste hr. Søren Søndergaards tale op, for han har også været med undervejs, og så kunne jeg lige repetere, hvad det nu er, der er sket, for den her sag har jo kørt utrolig mange år. Og det er ikke mange år siden, at vi stod her i Folketingssalen og troede, at nu havde vi vedtaget en ny museumslov, der gjorde, at vi ikke behøvede at overrule det, som er vores normale klagesystem. Og der er gode grunde til, at vi har sådan nogle systemer, og at vi som Folketing

ikke bare kan gå ind og overrule ting med en anlægslov. Derfor undrede det mig, der lige pludselig lå en anlægslov, og jeg har lidt desperat søgt efter, hvad der er sket.

Siden vi lavede de her ændringer, indgik en stemmeaftale om at ændre museumsloven, har der været nogle klagesager, og så er der kommet nogle afgørelser, der igen har stukket en kæp i hjulet for det her projekt. Men jeg har ikke kunnet finde dem, og derfor må jeg sige, at vi stemmer ja nu, for vi er super begejstret for det her projekt, men jeg føler mig samtidig – undskyld, jeg siger det – lidt som en idiot. Vi har brugt rigtig lang tid på at ændre systemet, sådan at vi i virkeligheden foretog en lidt anden afvejning i forbindelse med det mere principielle hensyn, der her handler om formidling versus det at gå ind at arbejde på et fortidsminde. For os er det fuldstændig afgørende, at det, man gør, ikke er irreversibelt.

Vores principielle synspunkt er, at vi har fortidsminderne til låns. Vi kan gå ind og bygge noget ovenpå, der fremmer formidlingen til vores generation, men om to, tre, fire generationer skal det være muligt at fjerne det, og så ser man det gamle fortidsminde stå der, som det gjorde. Det er for os fuldstændig afgørende, for fortidsmindet er til låns. Vi må godt gøre alt muligt for at formidle det, men man skal kunne føre det tilbage. Det er fuldstændig afgørende for os. Det var den diskussion, vi havde i forbindelse med revisionen af museumsloven, hvor vi lempede adgangen til at gå ind og ændre på fortidsminder, men det var et fuldstændig afgørende princip for os, at det ikke var irreversibelt ændringer. Sådan opfatter jeg heller ikke Nyborg Slot-projektet er.

Derfor undrer det mig bare, at det projekt ikke får lov til at gå igennem det system, vi nu har revideret lige præcis med Nyborg Slot som case, at der er den her ivrighed i regeringen og blandt nogle partier til at trumfe det igennem, selv om vi jo netop har ændret lovgivningen, sådan at det skulle kunne glide igennem. Det synes jeg er med til at svække – undskyld, jeg siger det – demokratiet. For vi laver et system med åbne øjne for, at et projekt som Nyborg Slot kan gå igennem, men så er der nogle, der bliver utålmodige. Det skyldes måske dels, fordi det er en stærk lokalpolitisk sag på Fyn, det ved jeg ikke, men det kan jeg næsten gætte mig til, og der er stor folkelig opbakning til projektet, men jo også, fordi der er nogle fonde, der står og tripper og siger: Ja, ja, men vi har lagt de der 100 mio. kr., eller hvor meget det er, og så skal det altså ske tjept. Det bryder jeg mig heller ikke om.

Fonde spiller en stor rolle for dansk kulturpolitik og dansk kulturfinansiering, men det skal ikke være sådan, at vi så begynder at lave anlægslove og hælde vores egne klagesystemer ned ad brættet, fordi der står en fond og lover os 100 mio. kr. Så er det jo ikke længere Folketinget, der tegner kulturpolitikken i Danmark, så er det dem, der har pengene. Det er nogle gange os, men det er også på kulturområdet i høj grad fondene.

Så ja, opsummerende vil jeg sige: Ja, vi stemmer for. Vi synes, det er et fantastisk projekt, vi synes, det er fantastisk, fordi det er med til at formidle en meget vigtig del af danmarkshistorien, Nyborg Slot, danehoffet. Det er på en eller anden måde en forløber for demokratiet, så det er både vigtigt for Danmarks nationale historie, men også det danske demokratis historie. Vi synes også, det er klogt, fordi det ikke er irreversibelt, da man kan føre det tilbage. Men den her måde, det bliver gennemført på, med en anlægslov, synes vi er problematisk. Jeg føler mig som en idiot, for jeg har ændret museumsloven for, at det her ikke skulle være nødvendigt, og jeg føler mig også en lillebitte smule som en idiot, fordi der er nogle politikere på Fyn, der måske bare synes, at det nu er en vindingsag, og at det skal gå hurtigt. Eller også er der nogen, der tænker, at ellers lukker fondene kassen i. Det synes jeg ikke er det, vi skal lade vores arbejde diktere af. Men vi støtter projektet.

KI. 14:33

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Så er det hr. Erling Bonnesen fra Venstre.

KI. 14:33

Erling Bonnesen (V):

Jeg vil starte med at sige tak for, at Radikale Venstre samlet set bakker op om lovforslaget. Jeg har fuld respekt for, at der er mange overvejelser i den her sag. Taletiden gør, at det er umuligt at komme ind på det hele, men bare helt kort er det det, som ordføreren netop selv spørger til om det irreversibelt, altså om det i givet fald er irreversibelt. Jeg tror ikke, det nogen sinde bliver ændret – det håber jeg sådan set ikke – men i givet fald er muligheden der.

For så vidt angår processen, var jeg også inde på i debatten med den foregående ordfører, at det her har været kørt så grundigt igennem alle mulige demokratiske processer. Så kan man mene, at det er en lidt anden vej, det har fundet igennem. Men i hvert fald, for så vidt angår byrådet og lokalt, er der kæmpe opbakning – jeg kan nærmest sige, at det var hele byrådet, som jeg var inde på før, måske minus en, det er ikke til at vide – men også her i Folketinget, fra det startede og til nu, har der været meget bred opbakning kan man jo da roligt konstatere her og nu. Så det mener jeg også er på plads.

Så er det klart, at der er en række mellemregninger, og der er mange ting, der skulle gå i hak, men at det ikke har været behandlet grundigt, mener jeg ikke. Jeg forstår godt overvejelserne. Jeg kan ikke komme længere ind på det nu, men tak for opbakningen.

KI. 14:34

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

KI. 14:34

Zenia Stampe (RV):

Måske har jeg ikke været godt nok forberedt til sagen her i salen – det er jo sådan, når man er et lille parti og man også har alt mulig andet og trepartier, der kører samtidig – men jeg er bare ikke faldet over den afgørelse, der gør, at man nu føler sig tvunget til at tage den i salen som en anlægslov. Det var noget andet, hvis man nu var blevet hældt ned af brættet igen, selv om vi har ændret museumsloven – og det kan måske i sig selv også virke lidt udemokratisk – men vi har jo nærmest ændret museumsloven med lex Nyborg Slot. Det var for at få den her til at køre igennem. Det er der nok nogle der ville mene i sig selv var sådan lidt udemokratisk, men det var jo, fordi vi mente, det her var et projekt, der viste, at balancen ikke var, som vi ønskede det, i den daværende lovgivning. Nu har vi ændret balancen, så det her skulle køre igennem.

Og så har jeg i hvert fald misset det, hvis der er faldet en afgørelse, der så har vist, at vi så ikke er lykkedes med det. Og så kunne vi måske snakke om det. Men jeg ved ikke, om det er mig, der så har misset, at der er faldet sådan en afgørelse, og det vil jeg så gerne bede om at blive oplyst om. Det ville være meget hjælpsomt, hvis der var nogen, der ville oplyse mig om det. Jeg har bare mere indtryk af, at der var nogle politikere, der godt kunne tænke sig at stå foran Nyborg Slot og virke handlekraftige og sige ja tak til pengene, og at nu kører vi, og endda i pressemeddelelsen skrive noget med, at vi nu finder gravemaskinerne frem. Man kunne måske også have fundet et andet billede, når man kender situationen.

KI. 14:35

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er det spørgeren for anden korte bemærkning.

Kl. 14:35

Erling Bonnesen (V):

Som bekendt er taletiden endnu kortere i andenrunde, men jeg vil bare sige samlet set, at jeg har siddet i et hav af møder om det her af gode grunde, fordi det har været en sag, som vi er nogle stykker, der har været meget stærkt committet til – jeg har i hvert fald. Så man kan sige, at de bekymringer, som ordføreren har om, at man ligesom skulle overrule noget og alt det, mener jeg stille og roligt vi kan sige at vi har fået besvaret undervejs med henvisning til den proces, der har været, og som jeg var inde på før.

Jeg forstår godt bekymringen, hvis det var sådan, det lige var startet for meget kort tid siden, men det har jo kørt i årevis, ikke? Så den samlede konklusion er, som jeg også nævnte før, at jeg i hvert fald, for så vidt angår mig selv og Venstre, kan stå fuldstændig inde for, at vi kører det igennem på den her måde nu.

Kl. 14:36

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 14:36

Zenia Stampe (RV):

Jamen jeg mangler bare stadig væk at se den afgørelse, der viser, at vi ikke kom i mål med ændringen af museumsloven, som jo netop havde til formål, at det her projekt kunne køre igennem ad den almindelige hovedvej, og at vi ikke behøvede at lave sådan en anlægslov ind igennem det almindelige system. Jeg håber, at borgerne i Nyborg forstår, hvad jeg mener: Vi bakker fuldstændig op om det her projekt; vi synes, det er rigtigt og vigtigt. Men jeg *kan* ikke forstå, at vi ikke har den ekstra tålmodighed, der gør, at projektet kan køre igennem via den lov, vi har revideret, for at det her projekt kan køre igennem. Det synes jeg falder uheldigt ud i forhold til vores demokrati, må jeg sige.

Kl. 14:37

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren, som lige får en Halls med på vejen til at tage den dårlige smag i munden. Værsgo.

Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi går videre. Jeg ser ikke, at der er en ordfører fra Alternativet, så vi går videre til kulturministeren. Værsgo.

Kl. 14:37

(Kulturministeren)

Christina Egelund (fg.):

Tak, formand. Jeg skal beklage, at jeg ikke var opmærksom på, at der ikke var nogen ordfører fra Det Konservative Folkeparti til stede, nej, Alternativet, altså at der ikke er nogen ordførere tilbage. I går kaldte jeg den konservative ordfører et forkert navn, det giver virkelig ikke en fin stil karakter her, så det skal jeg også beklage.

Med det sagt vil jeg sige tak til alle ordførerne for deres bemærkninger, og til jer, som tilslutter jer forslaget eller bakker op om lovforslaget, vil jeg også eksplicit sige tak for den tillid, der gives til den til enhver tid siddende kulturminister, i forhold til at forvalte det her projekt. Det er selvfølgelig en tillid, man skal forvalte med omtanke, for som bekendt følger der med tillid også et ansvar.

Lovforslaget her skal sikre gennemførelsen af et anlægsprojekt for fortidsmindet Nyborg Slot. Formålet med projektet er at gøre formidlingen af slottets historie nutidig og tilgængelig for offentligheden. Det synes jeg, det synes vi at slottet fortjener, for her har vi at gøre med en af Danmarks ældst bevarede kongeborge. Sådan et stykke danmarkshistorie fortjener at blive fortalt ordentligt og med de bedste faciliteter.

Nyborg Slot fungerede i middelalderen som rigets centrum. Her holdt Danehoffet, altså det danske parlament, til. Det var også her, at Erik Klippings håndfæstning blev underskrevet, og den bliver af nogle betragtet som den første danske grundlov. Professor i retshistorie Ditlev Tamm skriver endda, at håndfæstningen skal ses som en del af Europas forfatningshistorie.

Jeg synes, at der er en smuk symbolik i, at vi her i Folketinget skal fremme fortællingen om et meget vigtigt stykke dansk historie. Projektet har været længe undervejs. Faktisk er det over 10 år siden, at det blev præsenteret. Men projektet, hvilket flere ordførere også har redegjort for, er stødt på udfordringer undervejs. Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderede i 2020, at projektet ikke kunne gennemføres efter de dagældende regler i museumsloven. Museumsloven blev, som den radikale ordfører også var inde på, ændret i 2022, så det i dag er muligt at gennemføre tiltag, som sikrer og styrker formidlingen og tilgængeligheden af fortidsmindet – selvfølgelig under hensyntagen til selve fortidsmindet.

Som tiden er gået, er det imidlertid også blevet tydeligt, at projektet bedst kan fremmes med en anlægslov. Formålet med en anlægslov er at skabe sikkerhed omkring et projekts rammer og budgetter og også sikre projektets fremdrift. På den måde bliver der sat tydelige mål for projektet, og man undgår komplikationer og forsinkelser, som kan gøre projektet dyrere. Samtidig giver anlægslove sikkerhed for, at der i et projekt bliver varetaget de nødvendige hensyn til f.eks. miljø, natur og kulturarv, og det er med blik for de her forhold, at vi fremsætter et forslag om en anlægslov for Nyborg Slot-projektet.

Jeg synes, at vi kan være stolte over, at vi med lovforslaget kan give grønt lys til det første spadestik i jorden. Projektet skal give offentligheden fornemmelsen af Nyborg Slot som det firefløjede forsvarsanlæg, som det engang var. Det er en væsentlig pointe i projektet, at fortidsmindet skal være i fokus. De nye tilføjelser skal derfor blot fremme fortællingen om fortidsmindet og genskabe oplevelsen og forståelsen af slottet i al dets væld.

Loven bemyndiger kulturministeren til at realisere projektet og udgør samtidig miljøgodkendelsen af projektet. Herudover er der bestemmelser om fravigelse af anden lovgivning, f.eks. på kulturarvsområdet, og afskæring af klageadgange, og det er helt sædvanlig praksis for anlægslove. Reglerne skal give sikkerhed for, at projektet ikke forsinkes eller bliver dyrere, og samtidig er det skrevet ind i loven – altså, det er skrevet ind i loven – at de nødvendige hensyn til f.eks. miljø, natur og kulturarv vil blive varetaget af kulturministeren, mens projektet er i gang. Jeg håber derfor at kunne betrygge Folketinget i, at der vil blive taget behørigt hensyn til fortidsmindet. For mig er det vigtigt, at man går med livrem og seler, når det kommer til kulturarven, og det vil jeg mene at vi gør her.

Kl. 14:42

Så er der jo altid mange holdninger, når der skal bygges noget nyt. Jeg sætter pris på, at der er engagerede borgere, som kerer sig om kulturarven og giver deres mening til kende – selvfølgelig. Det gælder både de begejstrede stemmer og dem, som helst vil lade fortidsmindet være, som det er. Her vil jeg gerne tilføje, at Nyborg Slot jo ikke står, som det oprindeligt har gjort. Da Nyborg Slot blev overdraget til Nationalmuseet for lidt over 100 år siden, var det en forfalden ruin, som stod tilbage. Det Nyborg Slot, vi kender i dag, er et resultat af den grundige restaurering, som blev gennemført af Mogens Clemmensen fra 1916 til 1922. Uden det arbejde ville slottet være i en værre forfatning i dag, end det er.

Fra 2018 til 2022 stod Nyborg Slot over for endnu en stor restaurering, som bl.a. havde til formål at bevare slottets kongefløj og dets flotte udsmykkede vægge, og slottet har så siden hen været lukket. Og nu står vi med et fortidsminde, som er uden adgang for offentligheden, og som ikke har nogen faciliteter til at tage imod publikum, og det synes jeg kalder på, at der må gøres noget. At der

er kritik, kan ikke i sig selv begrunde, at man skal lade være med at gøre noget, men det skal dog være med til at sikre, at tingene bliver gjort ordentligt. Derfor har Slots- og Kulturstyrelsen også fået beskrevet projektets konsekvenser i en miljøkonsekvensrapport, som er udarbejdet af COWI. Her er der beskrevet afværgeforanstaltninger, som skal iværksættes for at forhindre negative konsekvenser som følge af projektet, og de indgår også som en del af anlægsloven. Jeg har tillid til de grundige faglige vurderinger af projektet.

For mig er det vigtigt, at folk kan nyde godt af vores kulturarv. Efter min opfattelse er det bedst, når kulturarven er levende og brugbar, for vores fælles historie kommer først til sin fulde ret gennem de mennesker, som engagerer sig i den. Hvis det betyder, at der skal nye og tilgængelige faciliteter til på Nyborg Slot, synes jeg, at vi skal gøre vores for at fremme det. Jeg er håbeful, med hensyn til at vi kan være med til at føre slottets storslåede historie med ind i fremtiden. Tak.

Kl. 14:44

Anden næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ministeren. Der kom lige en kort bemærkning. Værsgo til hr. Erling Bonnesen, Venstre.

Kl. 14:44

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Jeg vil bare sige tak, og så kan jeg glæde kulturministeren med, at der er en invitation på vej fra Nyborg Slot eller rettere fra Østfyns Museer til også at komme og se det og høre yderligere om det. Nu ved jeg jo, at kulturministeren er vikarierende, og hendes kollega har været der, bare for at sige det for en god ordens skyld, hvis ministeren synes, det kunne være interessant at komme og se det og høre mere om, hvordan det hele hænger sammen sådan i flere detaljer. Der er en invitation på vej.

Kl. 14:44

Anden næstformand (Karina Adsbøl):

Ministeren.

Kl. 14:44

(Kulturministeren)

Christina Egelund (fg.):

Tak til Venstres ordfører for det. Jeg vil også bare kvittere for det, man vel kan kalde en vanlig fynsk effektivitet.

Kl. 14:45

Anden næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til kulturministeren. Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 7:

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks Innovationsfond, lov om teknologi og innovation, lov om offentlige forskningsinstitutioners kommercielle aktiviteter og samarbejde med fonde og lov om Danmarks Grundforskningsfond. (Justering af Danmarks Innovationsfonds opgave med forskningsfaglige vurderinger for andre ministre, ophævelse af regler om innova-

tionsmiljøer, fastsættelse af godkendelsesperiode for godkendte teknologiske serviceinstitutter m.v.).

Af uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund). (Fremsættelse 02.10.2024).

Kl. 14:45

Forhandling

Anden næstformand (Karina Adsbøl):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er fru Trine Bramsen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 14:46

(Ordfører)

Trine Bramsen (S):

Tak for det. Der er en lang titel på lovforslaget her, kan man sige. Lovforslaget, som vi behandler, har det formål at skabe mere fleksibilitet inden for forskellige ordninger på forsknings- og innovationsområdet. Det består af en række forskellige initiativer, der altså alle sammen tjener det større formål at skabe større smidighed, uden at man samtidig slipper kontrollen.

Med lovforslaget bliver der justeret i lovgrundlaget for Danmarks Innovationsfond, GTS-institutterne og Danmarks Grundforskningsfond. Det svære ved at skabe mere fleksibilitet – læs: mindre bureaukrati – er, at vi jo også samtidig ønsker at opretholde det nødvendige faglige niveau til de projekter, som vi uddeler penge til. Jeg mener faktisk, at der med forslaget her er fundet en rigtig god balance mellem det forskningsfaglige og de faglige vurderinger og den større grad af fleksibilitet.

I forhold til høringssvarene er det jo også vigtigt herfra at nævne, at der fortsat vil være situationer, hvor der skal foretages konkrete vurderinger i fagministeriet, og det ændrer forslaget her altså ikke på. Der bliver et mere fleksibelt spor, hvor der ikke er behov for den fagministerielle vurdering.

Med de ord skal jeg meddele, at vi kan støtte forslaget. Jeg skal også hilse fra Moderaterne og sige, at de også støtter forslaget.

Kl. 14:47

Anden næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til fru Heidi Bank for Venstre. Værsgo.

Kl. 14:47

(Ordfører)

Heidi Bank (V):

Tak for det. Lovforslaget, vi behandler her, har til formål at skabe større fleksibilitet inden for forskning og innovation. For det første foreslås der ændringer i loven om Danmarks Innovationsfond. Målet er at sikre en mere hensigtsmæssig ramme for fondens rolle i at vurdere forskningsprojekter, når staten uddeler forskningsmidler. I dag skal fonden både godkende selve uddelingsproceduren og vurdere alle ansøgninger fra andre ministerier. For det andet opdateres loven om teknologi og innovation. Ændringerne dækker forskellige innovationsordninger under Uddannelses- og Forskningsministeriet såsom de teknologiske serviceinstitutter, innovationsmiljøer og netværk. For det tredje tilføjes en bestemmelse i loven om Danmarks Grundforskningsfond, så fonden fremover skal skabe et datagrundlag, der kan bruges på tværs af forsknings- og innovationssystemet. Det vil give bedre muligheder for at samle og bruge viden om fondens aktiviteter. Det er rigtig godt.

I forhold til den første del er der kommet høringssvar, hvor man udtrykker bekymring for gennemsigtigheden, risikoen for interessekonflikter og behovet for uafhængighed, når midler uddeles. Det er selvsagt relevante overvejelser, og det er derfor vigtigt at understre-

ge, at lovforslaget ikke ændrer det grundlæggende princip om åben konkurrence og forskningsfaglig vurdering ved uddeling af midler. Det præciseres desuden, at Innovationsfondens vurderinger skal ske ved brug af anerkendte forskere.

I Venstre er vi optaget af, at fagligheden er og bliver i centrum, men samtidig giver det mening, at der gives en åbning for, at erhvervslivet og andre relevante forskningskyndige undtagelsesvis kan bidrage, når det giver mening, f.eks. ved praksisnær forskning.

Alt i alt øger lovforslaget fleksibiliteten på forskningsområdet, så procedurer kan tilpasses bedst muligt, samtidig med at Innovationsfonden, som altid, vil skulle sikre, at fagligheden i vurderingerne opretholdes.

Med de bemærkninger støtter Venstre lovforslaget.

Kl. 14:49

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til fru Marlene Harpsøe, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:49

(Ordfører)

Marlene Harpsøe (DD):

Mange tak. Med lovforslaget her, L 7, foreslås det bl.a., at der i forhold til lov om Danmarks Innovationsfond fastlægges en mere fleksibel ramme for fondens opgave med at foretage forskningsfaglige vurderinger for andre ministerier i forbindelse med uddeling af statslige forskningsbevillinger. Det foreslås også, at samme fond skal kunne undlade at foretage en forskningsfaglig vurdering af indkomne ansøgninger, hvis en sådan vurdering kan foretages på et tilsvarende forskningsfagligt niveau inden for vedkommende ministers eget område. Det foreslås også, at opgaven efter aftale skal kunne overlades til Danmarks Frie Forskningsfond, hvis uddelingen sker på et forskningsområde, der falder inden for Danmarks Frie Forskningsfonds formål.

Så indeholder lovforslaget også forslag til opdatering af lov om teknologi og innovation. Der foreslås det, at reglerne om innovationsmiljøer bliver ophævet, fordi innovationsmiljøordningen er udfaset ved udgangen af 2023 som følge af en tidligere politisk aftale.

Til slut foreslås det, at der i lov om Danmarks Grundforskningsfond indsættes en bestemmelse om, at fonden skal etablere datagrundlag, der bl.a. kan anvendes til analyser af effektmålinger på tværs af det samlede forsknings- og innovationssystem. Hensigten med denne ændring er at understøtte en mere systematisk vidensopsamling i forhold til fondens aktiviteter.

Overordnet set kan vi i Danmarksdemokraterne godt støtte lovforslaget. Der er mange gode elementer i det, især i forhold til en mere smidig og kompetent administration, men også tiltagene om systematisk vidensopsamling om forskningsaktiviteter. Det er der brug for.

Det største spørgsmål i forbindelse med lovforslaget bliver, hvordan ministerierne vil sikre armlængdeprincippet. Der er altså nogle organisationer, som i høringssvarene har været kritiske. Men vi synes i Danmarksdemokraterne efter at have læst svarene i høringsnotatet, at Uddannelses- og Forskningsministeriet svarer godt for sig, og derfor har høringssvarene, i hvert fald ikke fra Uddannelses- og Forskningsministeriets side, ført til, at der er blevet foretaget ændringer i det oprindelige lovforslag.

I Danmarksdemokraterne kan vi støtte det her forslag, der forhåbentlig udmøntes i bedre forskning og på sigt også mindre bureaukrati.

Kl. 14:52

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til fru Sofie Lippert fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:52

(Ordfører)

Sofie Lippert (SF):

Tak for ordet. Lovforslaget omhandler justeringer og opdateringer af de administrative rammer på forsknings- og innovationsområdet. Der lægges dels op til at skabe nogle mere fleksible rammer for Danmarks Innovationsfond, forskningsfaglige vurderinger fra andre ministerier i forbindelse med uddeling af statslige forskningsbevillinger.

Innovationsfonden skal kunne undlade at foretage en vurdering af en ansøgning, hvis vurderingen kan laves på et tilsvarende niveau inden for pågældende ministers eget område. Og det bliver muligt efter aftale med den pågældende minister at bruge forskningskyndige og ikke kun anerkendte forskere til vurderingerne. Derudover foreslås det, at opgaven skal kunne overlades til Danmarks Frie Forskningsfond, hvis det handler om et område, der falder ind for denne fonds formål.

I SF støtter vi mere moderne og fleksible rammer, og jeg forstår, at lovforslaget fremsættes, fordi der har været tilfælde, hvor de eksisterende krav har været uhensigtsmæssige og for ufleksible. Jeg kan se, at en række organisationer har bekymringer i forhold til spørgsmålet om forskningskyndige og anerkendte forskere. Det er vigtigt, at man ikke negligerer anerkendelsen og behovet for den bedst mulige dybdegående faglige vurdering, men lader det være op til fonden at vurdere, om det i den givne situation vil være tilstrækkeligt at få en forskningskyndig vurdering i forbindelse med den pågældende ansøgning. Danmarks Frie Forskningsfond har desuden en bekymring i forhold til deres ressourcer, hvis de skal foretage vurderinger. Det tænker jeg vi kan følge op på i udvalgsarbejdet.

Lovforslaget lægger desuden op til, at Danmarks Grundforskningsfond skal etablere et datagrundlag, der kan bruges til analyser og effektmålinger på tværs af det samlede forsknings- og innovationsområde, og det kan SF også støtte op om. Så samlet støtter SF op om lovforslaget, og jeg skal hilse fra Alternativet og sige, at de gør det samme. Tak for ordet.

Kl. 14:54

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken. Nu er det fru Sandra Elisabeth Skalvig, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 14:54

(Ordfører)

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Tusind tak. Vi behandler et lovforslag, hvor det foreslås at justere en række administrative rammer på forsknings- og innovationsområdet. Det foreslås for det første, at Danmarks Grundforskningsfond skal etablere et datagrundlag, der giver et overblik over fondens aktiviteter. Dette forslag er vi meget positive over for i Liberal Alliance.

For det andet foreslås der justeringer af de administrative praktiser for Danmarks Innovationsfonds opgave med at foretage forskningsfaglige vurderinger for ministerier i forbindelse med uddeling af statslige forskningsbevillinger. Jeg er umiddelbart positivt indstillet over for, at Danmarks Innovationsfond kan fravige kravet om, at det i alle tilfælde skal være fonden selv, der foretager den forskningsfaglige vurdering af konkrete ansøgninger. Det fremstår både

logisk og klogt i forhold til at undgå unødigt administration for Danmarks Innovationsfond.

Jeg hæfter mig dog også ved, at der i flere af høringssvarene er rejst en kritik og en stor bekymring af dette tiltag. Men vi vil til gengæld gerne kvittere for, at ministeren har forholdt sig til den kritik og den bekymring, der er blevet rejst sig, samt for at have foretaget præciseringer af lovforslaget på baggrund af bekymringerne. Vi kan på baggrund af det støtte lovforslaget. Tak.

Kl. 14:56

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken. Da der ikke er nogen fra Moderaterne – der var dog en hilsen – går vi videre til fru Birgitte Bergman fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:56

(Ordfører)

Birgitte Bergman (KF):

Tak for ordet, formand. Jeg står her i dag som vikar for fru Lise Bertelsen. Formålet med lovforslaget er bl.a. at fastlægge en mere hensigtsmæssig og fleksibel ramme for Danmarks Innovationsfonds opgave med at foretage forskningsfaglige vurderinger fra andre ministerier i forbindelse med uddeling af statslige forskningsbevillinger.

Lovforslaget indeholder ligeledes forslag til opdatering af lov om teknologi og innovation, der hjemler en række innovationsordninger under Uddannelses- og Forskningsministeriet, herunder de godkendte teknologiske serviceinstitutter, altså de såkaldte GTS-institutter, innovationsmiljøer og innovationsnetværk. Det foreslås, at reglerne om innovationsmiljøer bliver ophævet, da innovationsmiljøordningen blev udfaset ved udgangen af 2023 som følge af den politiske aftale fra 2018 og forenklingen af erhvervsfremmesystemet.

Det foreslås derudover at gøre den nuværende godkendelsesperiode for GTS-institutter mere fleksible ved at give uddannelses- og forskningsministeren mulighed for at fastsætte godkendelsesperiodens længde.

Endelig foreslås en ændring af lov om Danmarks Grundforskningsfond med henblik på at indsætte en bestemmelse om, at fonden skal etablere et datagrundlag, der bl.a. kan anvendes til analyser og effektmålinger på tværs af det samlede forsknings- og innovations-system.

Der er indkommet 20 høringssvar, hvor vi hæfter os ved den bekymring og kritik, der handler om, at en forskningsfaglig vurdering skal kunne foretages på et andet ministeries område, og bekymringen over helt at erstatte brugen af anerkendte forskere med forskningskyndige.

I lovforslaget er der redegjort for, at der i praksis har været tilfælde af unødvendigt dobbeltarbejde med henvisning til de tilfælde, hvor et fagministerium selv råder over et forskningsudvalg med anerkendte forskere, og hvor det har været unødvendigt ressourcekrævende, at Danmarks Innovationsfond har skullet foretage en selvstændig forskningsfaglig vurdering, når der allerede er foretaget en sådan i regi af det relevante fagministerium.

Med lovforslaget gives der mulighed for en mere hensigtsmæssig og fleksibel ramme, samt at det – og det svarer til, hvordan det er i dag – fortsat er det enkelte ministerium, der varetager sagsbehandlingen og er ansvarlig for, at der træffes afgørelse på et lovligt grundlag. Kritikken af og bekymringen for muligheden for at erstatte brugen af anerkendte forskere med forskningskyndige deler vi. Derfor støtter vi den tilgang til lovforslaget, der handler om, at det klare udgangspunkt vil være, at fondens forskningsfaglige vurderinger for andre ministerier skal ske ved brug af anerkendte forskere, og at brugen af forskningskyndige således vil have undtagelses karakter og afhænge af en vurdering af behovet i de konkrete tilfælde.

Med ovenstående høringssvar og bemærkninger in mente bakker Det Konservative Folkeparti op om lovforslaget.

Kl. 14:59

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken. Nu er det fru Mai Villadsen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:59

(Ordfører)

Mai Villadsen (EL):

Tak for det, formand. Lovforslaget indeholder forslag til ændringer, der har til formål at justere og opdatere de administrative rammer for visse ordninger på forsknings- og innovationsområdet. Det er jo for så vidt ganske fornuftigt et stykke hen ad vejen. Der foreslås også at opdatere datagrundlaget for Danmarks Grundforskningsfond.

Vi er dog i Enhedslisten bekymret over et element i lovforslaget. Det er også det, som til dels har været debatteret her på talerstolen i dag. Det står jo i lovforslaget, at Danmarks Innovationsfond skal kunne undlade at foretage en forskningsfaglig vurdering af indkomne ansøgninger, hvis en sådan vurdering kan foretages på et tilsvarende forskningsfagligt niveau inden for den vedkommende ministers eget område. Vi er i Enhedslisten bekymret for, at det vil føre til mindre armslængde og objektivitet, når der skal vurderes. Set i lyset af det øgede pres, der har været på forskningsfriheden, og de diskussioner, der har været der, er vi bekymret for, om det pres vil blive øget – qua det, der bliver råbt op om i høringssvarene til dette lovforslag.

Derfor håber vi meget, at det kan tages alvorligt i det udvalgsarbejde, der kommer, og at der kan komme en forsikring om, at den armslængde, der er behov for, kan sikres med disse konkrete rammer. Det er rigtig, rigtig vigtigt, når arbejdet bliver foretaget. Derfor synes vi, det er rigtig, rigtig vigtigt, at der bliver arbejdet med dette lovforslag, og ellers vil vi opfordre til, at man deler det op i de tre elementer, så to af elementerne får lov at stå for sig og dette element tages ud – for det kan vi ikke bakke op om, hvis ikke der kommer nogle forsikringer i udvalgsarbejdet.

Jeg skal hilse fra Radikale Venstre og sige, at det samme gør sig gældende for dem. Derfor håber vi meget, at der kan indgås i en konstruktiv dialog om dette, så vi kan blive betrygget i, at forskningsfriheden sikres, og at der kommer en form for politisk armslængde, til trods for at det ligger inde under ministeriets muligheder. Tak.

Kl. 15:02

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:02

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak, formand. Mine ærede kolleger har egentlig på grundig vis redegjort for lovforslagets indhold og også de eventuelle mangler, der er i det. I Dansk Folkeparti er vi nu ganske tilfredse med lovforslagets indhold, og vi kan bakke de øgede muligheder for fleksibilitet i administrationen i forskningsfonden op.

Kl. 15:02

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, og da der ikke er andre ordførere, der ønsker ordet, så går vi til uddannelses- og forskningsministeren. Værsgo.

Kl. 15:02

Mødet er hævet. (Kl. 15:06).

Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):

Tak, formand. Formålet med lovforslaget er primært at skabe mere fleksibilitet i visse ordninger på forsknings- og innovationsområdet, og med lovforslaget lægges der op til at gennemføre nogle mindre justeringer i lovgrundlaget for Danmarks Innovationsfond, GTS-institutterne og Danmarks Grundforskningsfond.

Så har der i forbindelse med høringsprocessen – og det er også blevet rejst af ordførere her i dag – været fokus på forslaget om at justere Danmarks Innovationsfonds opgave med at foretage forskningsfaglige vurderinger, når andre ministerier skal uddele forskningsbevillinger. Tanken med lovforslaget er at etablere en mere hensigtsmæssig og fleksibel ramme for opgaven, men samtidig at sikre, at vurderingerne fortsat har det nødvendige faglige niveau.

Forslaget har bl.a. givet anledning til bekymring for, om det ville kompromittere forskernes uafhængighed og kvalitet, hvis en forskningsfaglig vurdering kan overlades til et fagministerium. For mig, som er minister med ansvar for uddannelse og forskning, er det selvfølgelig helt afgørende, at der ikke kan sættes spørgsmålstegn ved, at det er de bedste og dygtigste forskere, som modtager bevillingen til nye forskningsprojekter – altså helt afgørende. Og i forhold til det konkrete forslag deler jeg ikke bekymringen for lige præcis det. For det vil stadig væk være sådan, at det er Danmarks Innovationsfond, som skal foretage en vurdering af, om den forskningsfaglige vurdering kan foretages på et tilsvarende forskningsfagligt niveau på fagministeriets område, eller omsat til almindelige ord: Det vil stadig væk være forskere, i det her tilfælde Danmarks Innovationsfond, der har hånd i hanke med processen.

Der kan være situationer, hvor det konkret vurderes, at en forskningsfaglig vurdering ligger bedre i fagministeriet. Og her er det vigtigt at fremhæve, at det ligesom i dag vil være fagministeriet, der har ansvaret for, at deres afgørelser om bevilling hviler på et lovligt og selvfølgelig sagligt grundlag. Forslaget handler først og fremmest om at give mere fleksibilitet, så den enkelte tildelingsprocedure kan tilrettelægges på den mest hensigtsmæssige måde i dialog mellem Danmarks Innovationsfond og det relevante fagministerium.

Så har flere ordførere også spurgt, om man kan behandle nogle af de bekymringer, der har været under lovarbejdet. Til det vil jeg sige, at selvfølgelig kan man det.

Kl. 15:05

Anden næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ministeren. Der er ikke nogen korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelses- og Forskningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 15:05

Meddelelser fra formanden**Anden næstformand** (Karina Adsbøl):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 8. november 2024, kl. 9.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.